

Larvik
kommune

Ståstedsanalyse 2019 endelige tall

KOSTRA og nøkkeltall 2019 - Larvik

Innhold

Hovedtall drift	8
Prioritet - Brutto driftsinntekter i kroner per innbygger (B)	9
Prioritet - Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B).....	10
Prioritet - Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger (B)	12
Prioritet - Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B).....	13
Prioritet - Eiendomsskatt i prosent av brutto driftsinntekter (B)	15
Økonomi - Frie inntekter i kroner per innbygger (B)	17
Økonomi - Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)	19
Økonomi - Netto lånegjeld i kroner per innbygger (B)	21
Økonomi - Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B).....	22
Økonomi - Skatt på inntekt og formue (inkludert naturressursskatt) i prosent av brutto driftsinntekter (B)	24
Økonomi - Statlig rammeoverføring i prosent av brutto driftsinntekter (B)	25
Investering, finansiering, balanse	26
Prioritet - Netto avdrag i prosent av brutto driftsinntekter (B)	26
Økonomi - Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B)	28
Økonomi - Pensjonsforpliktelse i kroner per innbygger (B)	30
Grunnskole	31
Prioritet - Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger (B) ...	32
Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (202) grunnskole (B)	33
Produktivitet - Elever per kommunal grunnskole (B).....	34
Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter til skoleskyss (223), per elev som får skoleskyss	35
Dekningsgrad - Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning (B)	36
Dekningsgrad - Andel elever i grunnskolen som får tilbud om skoleskyss (B).....	37
Dekningsgrad - Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt (B)	38
Kvalitet - Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	39
Grunnlagsdata (Nivå 3) - Antall elever i kommunal SFO	40
Grunnlagsdata (Nivå 3) - Antall elever i kommunale grunnskoler.....	41
Barnehage	42
Produktivitet - Barn i barnehage (antall)	43
Produktivitet - Barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, alle barnehager (antall).....	44
Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage (B)	45

Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime (kr) (B)	46
Produktivitet - Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager (B).....	47
Dekningsgrad - Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass (B)	48
Kvalitet - Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m ²) (B)	49
Barnevern	50
Prioritet - Barnevern nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr).....	51
Prioritet - Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn med tiltak.....	52
Dekningsgrad - Andel barn i institusjon og fosterhjem av barn med tiltak (B).....	53
Dekningsgrad - Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år	54
Pleie og omsorg	55
Prioritet - Aktivisering, støttetjenester (f234) - andel av netto driftsutgifter til plo (B).....	56
Prioritet - Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo (B).....	57
Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (234) aktiv.- og servicetjen eldre og pers. m/funk.nedsett. (B)	58
Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon (B)	59
Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (254) helse- og omsorgstj. til hjemmeboende (B)	60
Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (256) tilbud om ø. hjelp døgnopphold i kommunene (B)	61
Prioritet - Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgtjenesten (B)	62
Prioritet - Netto driftsutgifter, helse og omsorg, i prosent av totale netto driftsutg (B)	63
Prioritet - Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over (B)	64
Prioritet - Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over (B)	65
Prioritet - Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)	66
Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner) (B)	67
Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass (B)	68
Dekningsgrad - Andel av alle brukere som har omfattende bistandsbehov (B)	69
Dekningsgrad - Andel beboere på institusjon under 67 år (B).....	70
Dekningsgrad - Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 0-66 år (B) ..	71
Dekningsgrad - Andel plasser i brukertilpasset enerom m/ eget bad/wc (B).....	72
Dekningsgrad - Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens (B)	73
Dekningsgrad - Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over (B).....	74
Kvalitet - Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helsefagutdanning (prosent)	75

Kvalitet - Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent).....	76
Kvalitet - Årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning fra høyskole/universitet (antall)	77
Økonomi - Brukerbetaling i institusjon i forhold til korrigerte brutto driftsutgifter (B).....	78
Kommunehelse.....	79
Prioritet - Netto driftsutg til diagnose, behandling og rehabilitering pr. innbygger (B)	80
Prioritet - Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år (B)	81
Prioritet - Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-5 år (B)	82
Prioritet - Netto driftsutgifter kommunehelse i prosent av samlede netto driftsutgifter ...	83
Prioritet - Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B)	84
Prioritet - Netto driftsutgifter til forebyggende arbeid, helse pr. innbygger (B)	85
Dekningsgrad - Ergoterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (kommunehelse+omsorg) (årsverk).....	86
Dekningsgrad - Jordmødre per 10 000 fødte i løpet av året (årsverk).....	87
Dekningsgrad - Reservekapasitet fastlege (B).....	88
Dekningsgrad - Årsverk av helsesøstre pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. Funksjon 232	89
Dekningsgrad - Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 241.....	90
Kvalitet - Antall åpne fastlegelister	91
Andre nøkkeltall - Gjennomsnittlig listelengde (B)	92
Sosiale tjenester	93
Prioritet - Andel netto driftsutgifter til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid (B)	94
Prioritet - Andel netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp (B)	95
Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (281) økonomisk sosialhjelp (B)	96
Prioritet - Netto driftsutgifter til råd, veiledning og sos.forebyggend arb. pr. innb, 20-66 år (B)	97
Prioritet - Netto driftsutgifter til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter (B)	98
Prioritet - Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år (B).....	99
Prioritet - Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr innbygger 20-66 år (B)	100
Produktivitet - Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker (B)	101
Dekningsgrad - Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (B)	102
Dekningsgrad - Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne (19)-24 år (B) ..	103
Dekningsgrad - Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år (B)	104
Grunnlagsdata (Nivå 3) - Samlet stønadssum (bidrag + lån).....	105

Grunnlagsdata (Nivå 3) - Sosialhjelpsmottakere (antall)	106
Grunnlagsdata (Nivå 3) - Sosialhjelpsmottakere 18-24 år (antall).....	107
Grunnlagsdata (Nivå 3) - Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer (antall)	108
Andre nøkkeltall - Netto driftsutgifter (242) Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	109
Andre nøkkeltall - Netto driftsutgifter (275) Introduksjonsordningen	110
Andre nøkkeltall - Netto driftsutgifter (276) Kvalifiseringsordningen	111
Kultur og idrett	112
Prioritet - Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner (B)	113
Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (370) bibliotek (B)	114
Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (380) idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg (B)	115
Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (381) kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg (B)	116
Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (383) musikk- og kulturskoler (B)	117
Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (385) andre kulturaktiv. og tilsk. til andres kulturbrygg (B)	118
Dekningsgrad - Andel elever (brukere) i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole, av antall barn i al (B).....	119
Kvalitet - Frivillige lag og foreninger, andre kulturaktiviteter Frivillige lag og foreninger som mottar kommunalt tilskudd (antall).....	120
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	121
Prioritet - Netto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger (B)	122
Prioritet - Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger (B)	123
Prioritet - Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger (B)	124
Produktivitet - Behandlede byggesøknader i alt (antall)	125
Produktivitet - Behandlede dispensasjonssøknader (antall)	126
Produktivitet - Mottatte byggesøknader (antall)	127
Dekningsgrad - Samlet lengde maskinpreparerte skiløyper	128
Økonomi - Korrigerte brutto driftsutgifter (301) plansaksbehandling	129
Økonomi - Korrigerte brutto driftsutgifter (335) rekreasjon i tettsted	130
Økonomi - Korrigerte brutto driftsutgifter (360) naturforvaltning og friluftsliv.....	131
Adm, styring og fellesutgifter	132
Prioritet - Administrasjon, kommune nettodriftsutgifterandel av totale utgifter (prosent)	133
Prioritet - Lønnsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B)	134
Økonomi - Korrigerte brutto driftsutgifter (100) politisk styring.....	135

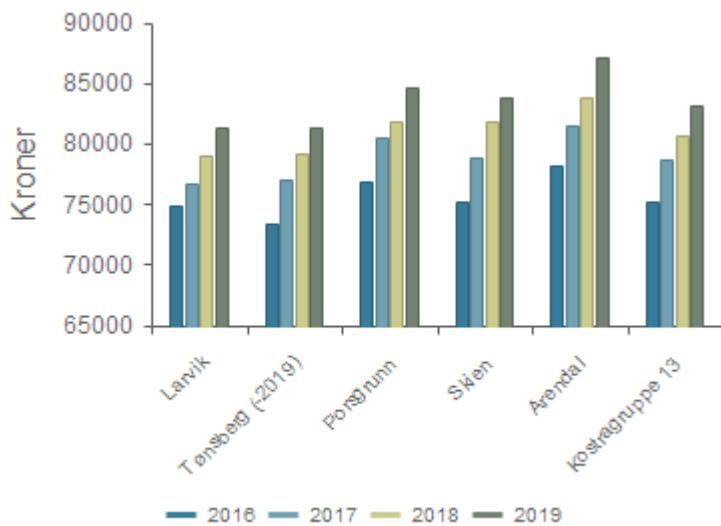
Økonomi - Korrigerte brutto driftsutgifter (110) kontroll og revisjon	136
Økonomi - Korrigerte brutto driftsutgifter (120) administrasjon	137
Økonomi - Korrigerte brutto driftsutgifter (121) forvaltningsutgifter	138
Økonomi - Korrigerte brutto driftsutgifter (130) administrasjonslokaler.....	139
Vann, avløp og renovasjon	140
Produktivitet - Avløp - Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	140
Kvalitet - Avløp - Estimert gjennomsnittsalder for spillvannsnett med kjent alder	141
Kvalitet - Renovasjon - Levert til materialgjenvinning og biologisk behandling per innbygger (kommune)	142
Brann og ulykkesvern	143
Prioritet - Antall boligbranner pr. 1000 innbyggere.....	144
Prioritet - Antall utrykninger: sum utrykninger til branner og andre utrykninger pr. 1000 innbyggere.....	145
Prioritet - Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (kr).....	146
Prioritet - Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (kr) (B)	147
Kvalitet - Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret +1).....	148
Kommunekasse - Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger (Kommunekasse) (kr) (B)	149
Eiendomsforvaltning	150
Prioritet - Netto driftsutgifter til administrasjonslokaler per innbygger (B).....	151
Prioritet - Netto driftsutgifter til førskolelokaler per innbygger (B)	152
Prioritet - Netto driftsutgifter til institusjonslokaler per innbygger (B).....	153
Prioritet - Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger (B).....	154
Prioritet - Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, i prosent av samlede netto driftsutgifter (B)	155
Prioritet - Netto driftsutgifter til kommunal forvaltning av eiendommer (F121) per innbygger (B)	156
Prioritet - Netto driftsutgifter til skolelokaler per innbygger (B)	157
Prioritet - Samlet areal på administrasjonslokaler i kvadratmeter per innbygger (B).....	158
Prioritet - Samlet areal på formålsbyggene i kvadratmeter per innbygger (B)	159
Produktivitet - Herav energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	160
Produktivitet - Herav utgifter til renholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	161
Produktivitet - Utgifter til driftsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	162
Produktivitet - Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	163

Dekningsgrad - Netto driftsutgifter på funksjon ei endomsforvalt, kommune utg til ei endomsforvalt i pros av totale utg	164
Samferdsel.....	165
Produktivitet - Brutto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate (B)	165
Produktivitet - Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate (B)	166
Produktivitet - Netto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate (B)	167
Dekningsgrad - Antall parkeringsplasser skiltet for forflytningshemmede pr. 10 000 innb (B)	168
Dekningsgrad - Antall utstedte parkeringstillatelser for forflytningshemmede pr. 10 000 innb (B)	169
Folkehelse.....	170
Folkehelseprofil - Befolkning - Personer som bor alene, 45 år +	172
Folkehelseprofil - Helsetilstand - Antibiotikabruk, resepter	173
Folkehelseprofil - Helsetilstand - Forventet levealder, kvinner	174
Folkehelseprofil - Helsetilstand - Forventet levealder, menn.....	175
Folkehelseprofil - Helsetilstand - Hjerte- og karsykdom	176
Folkehelseprofil - Helsetilstand - Psykiske sympt./lidelser	177
Folkehelseprofil - Helsetilstand - Utdanningsforskjell i forventet levealder	178
Folkehelseprofil - Helsetilstand - Vaksinasjonsdekning, meslinger 9 år	179
Folkehelseprofil - Miljø, skader og ulykker - God drikkevannsforsyning	180
Folkehelseprofil - Miljø, skader og ulykker - Skader, behandlet i sykehus	181
Folkehelseprofil - Miljø, skader og ulykker - Valgdeltakelse, 2019.....	182
Folkehelseprofil - Oppvekst og levekår - Barn av enslige forsørgere	183
Folkehelseprofil - Oppvekst og levekår - Bor trangt, 0-17år	184
Folkehelseprofil - Oppvekst og levekår - Frafall i videregående skole.....	185
Folkehelseprofil - Oppvekst og levekår - Inntektsulikhet, P90/P10.....	187
Folkehelseprofil - Oppvekst og levekår - Laveste mestringsnivå i lesing, 5. kl.	188
Folkehelseprofil - Oppvekst og levekår - Lavinntekt (husholdninger)	189
Folkehelseprofil - Oppvekst og levekår - Trives på skolen, 10. klasse	190
Folkehelseprofil - Oppvekst og levekår - Vgs eller høyere utdanning, 30-39år.....	191

Hovedtall drift

	Larvik 2018	Larvik 2019	Tønsberg (-2019)	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Prioritet							
Brutto driftsinntekter i kroner per innbygger (B)	78 988	81 378	81 390	84 595	83 770	87 084	83 085
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)	0,5 %	2,0 %	-0,9 %	-1,2 %	0,6 %	-0,1 %	0,5 %
Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger (B)	78 600	79 783	82 115	85 577	83 238	87 127	82 647
Dispositionsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)	5,7 %	5,7 %	4,8 %	6,2 %	11,3 %	4,3 %	11,4 %
Eiendomsskatt i prosent av brutto driftsinntekter (B)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	5,0 %	3,3 %	3,0 %	2,1 %
Økonomi							
Frie inntekter i kroner per innbygger (B)	53 231	55 776	54 361	53 911	54 399	54 206	55 209
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)	-0,3 %	3,3 %	-0,4 %	2,4 %	1,2 %	0,1 %	1,6 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger (B)	77 673	82 383	68 233	87 121	69 147	88 969	77 622
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B)	98,3 %	101,2 %	83,8 %	103,0 %	82,5 %	102,2 %	93,4 %
Skatt på inntekt og formue (inkludert naturressursskatt) i prosent av brutto driftsinntekter (B)	33,6 %	33,5 %	37,7 %	33,5 %	31,1 %	30,2 %	37,2 %
Statlig rammeoverføring i prosent av brutto driftsinntekter (B)	33,8 %	35,1 %	29,1 %	30,3 %	33,8 %	32,0 %	29,2 %

Prioritet - Brutto driftsinntekter i kroner per innbygger (B)

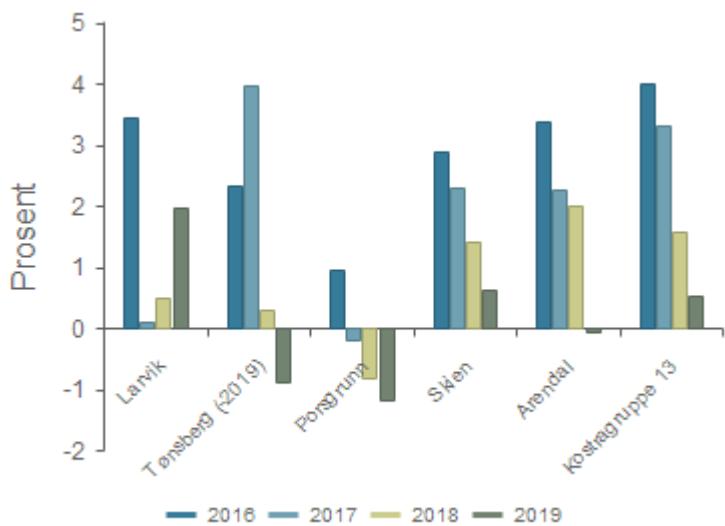
	2016	2017	2018	2019
Larvik	74 833	76 732	78 988	81 378
Tønsberg (-2019)	73 437	77 100	79 131	81 390
Porsgrunn	76 855	80 473	81 765	84 595
Skien	75 207	78 860	81 831	83 770
Arendal	78 140	81 558	83 724	87 084
Kostragruppe 13	75 268	78 613	80 626	83 085

Brutto driftsinntekter er de samlede kommunale driftsinntektene, og inkluderer skatteinntekter, rammetilskudd, kommunale avgifter og øvrige salgs- og leieinntekter.

Brutto driftsinntekter i kroner per innbygger viser de inntektene kommunene mottar for å drive de kommunale tjenestene. Av sammenligningskommunene var det ingen som hadde en lavere inntekt pr innbygger enn Larvik i 2019. Inntektene pr innbygger for Larvik ligger ca 1 707 kr lavere enn snittet for KOSTRA-gruppe 13 og hele 5 706 kr lavere enn Arendal.

Arendal, Porsgrunn og Skien har eiendomsskatt. For Arendal kommune utgjør dette 113,6 mill kr (2 525 kr pr innb * 44 999 innb).

Prioritet - Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	3,4 %	0,1 %	0,5 %	2,0 %
Tønsberg (-2019)	2,3 %	4,0 %	0,3 %	-0,9 %
Porsgrunn	1,0 %	-0,2 %	-0,8 %	-1,2 %
Skien	2,9 %	2,3 %	1,4 %	0,6 %
Arendal	3,4 %	2,3 %	2,0 %	-0,1 %
Kostagruppe 13	4,0 %	3,3 %	1,6 %	0,5 %

Indikatoren viser differansen mellom brutto driftsinntekter og brutto driftsutgifter i prosent av driftsinntektene. Avskrivninger, som er et uttrykk for verdiforringelsen på kommunale anleggsmedier, føres i driftsregnskapet, men blir eliminert før regnskapsmessig resultat fastsettes. I indikatoren brutto driftsresultat gir imidlertid avskrivningene resultateffekt, og kan følgelig brukes for sammenligning med det resultatorienterte regnskapssystemet, som primært brukes i privat

Indikatoren viser differansen mellom brutto driftsinntekter og brutto driftsutgifter i prosent av driftsinntektene. Avskrivninger, som er et uttrykk for verdiforringelsen på kommunale anleggsmedier, føres i driftsregnskapet, men blir eliminert før regnskapsmessig resultat fastsettes. I indikatoren brutto driftsresultat gir imidlertid avskrivningene resultateffekt, og kan følgelig brukes for sammenligning med det resultatorienterte regnskapssystemet, som primært brukes i privat næringsliv.

Brutto driftsresultat er resultat før dekning av kommunenes rente- og avdrag- utgifter, inntekter i form av utbytte og renter, samt eventuelle avsetninger og egenfinansiering av investeringer.

Brutto driftsresultat gir et utrykk for om kommunens ordinære driftsinntekter er tilstrekkelig til å dekke ordinær drift og tjenesteproduksjon. Brutto driftsresultat sier dermed en god del om hvordan den økonomiske statusen er i forhold til å finansiere kommunens tjenesteproduksjonen med løpende inntekter.

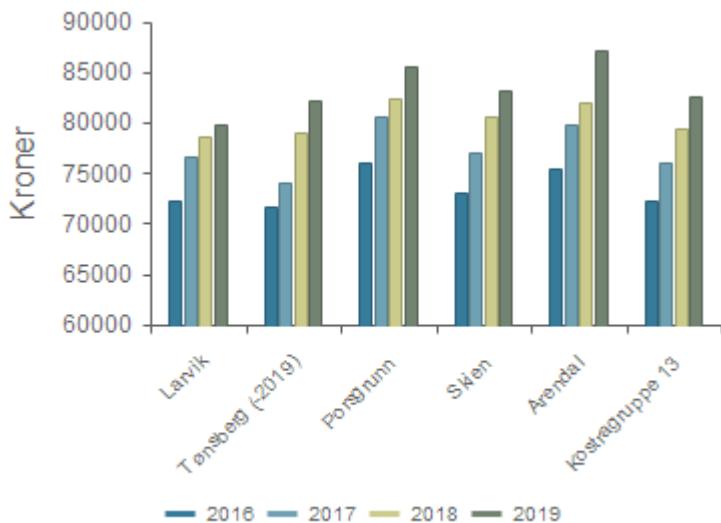
I 2017 var brutto driftsresultat i prosent av driftsinntektene 0,1 %, dette økte til 0,5 % i 2018 og til 2,0 % i 2019. Til sammenligning rapporterte KOSTRA-gruppe 13 brutto driftsresultat på 3,3 % i 2017, 1,6 % i

2018 og 0,5 i 2019. Alle sammenlignings kommunene hadde lavere brutto driftsresultat enn Larvik i 2019 (negativt for Porsgrunn og Tønsberg).

Gjennom de siste 4 årene har gjennomsnittet for Larvik kommune for brutto driftsresultat vært 1,5 % p å. Resultatet er imidlertid sterkt påvirket av 2016 og 2019 tallene som var langt høyere enn 2017 og 2018 og slik sett ikke en indikasjon på hva den økonomiske situasjonen er i Larvik ved inngangen til 2019.

Dette betyr at kommunen i en årrekke har vært avhengig av til dels store positive finansinntekter, dvs positive verdiendringer i Primæroppgavefondet, for både å kunne betjene den voksende lånegjelden og for å kunne levere et positivt netto driftsresultat. Denne avhengigheten medfører også en betydelig sårbarhet. Eksempelvis var netto driftsresultat 33,5 mill kr i 2017. Uten avkastningen på Primæroppgavefondet (POF), på 53,1 mill kr i 2017, hadde året endt med et tap på 19,6 mill kr. For 2018 var derimot situasjonen at et negativt resultat i Primæroppgavefondet på ca 10 mill kr måtte dekkes innenfor kommunens samlede resultat. I 2018 fikk derfor kommunen et negativt netto driftsresultat på 9,5 mill kr. Avsetningene gjorde at kommunen til slutt endte opp med et positivt regnskapsresultat på 5,7 mill kr dette året. I 2019 har kommunen et betydelig mindreforbruk og 74 mill kr av dette er avkastning fra Primæroppgavefondet. POF har et langsigkt perspektiv på investeringene og avkastningen kan variere fra år til år. Man kan heller ikke se bort fra negativ avkastning i perioder. De normalt lave driftsmarginene til kommunen utgjør dermed en større risiko for driften av kommunen.

Prioritet - Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	72 265	76 667	78 600	79 783
Tønsberg (-2019)	71 731	74 041	78 894	82 115
Porsgrunn	76 108	80 632	82 428	85 577
Skien	73 036	77 044	80 670	83 238
Arendal	75 502	79 705	82 041	87 127
Kostragruppe 13	72 249	76 007	79 342	82 647

Brutto driftsutgifter er de samlede driftsutgiftene inkludert avskrivninger korrigert for dobbeltføringer som skyldes viderefordeling av utgifter/internkjøp mv. Brutto driftsutgifter per innbygger i kommunen viser enhetskostnaden ved den totale kommunale virksomheten og kan også være en produktivitetsindikator.

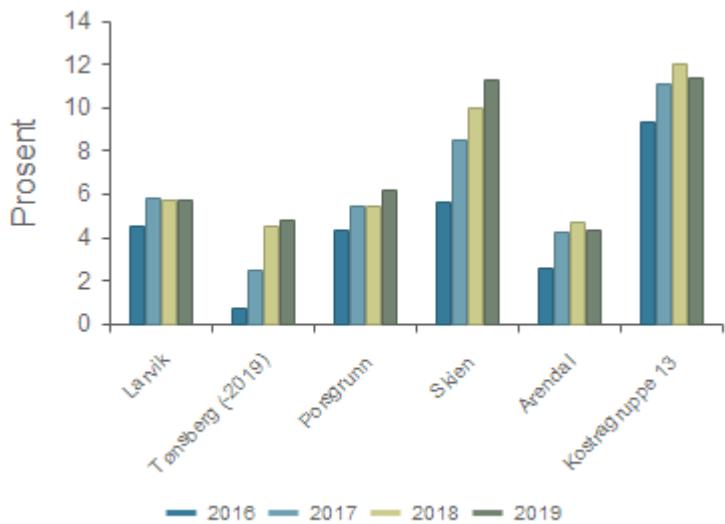
Brutto driftsutgifter i kroner pr innbygger var kr 79 783 for Larvik kommune i 2019. Dette var en økning på 1,5 % fra foregående år. Sammenlignet med 2016 så har utgiftene økt med totalt 10,4 %.

I 2019 var utgiftene pr innbygger kr 2 864 lavere i Larvik enn gjennomsnittskommunen i KOSTRA-gruppe 13. Av sammenligningskommunene var det ingen som kunne vise til en lavere utgift pr innbygger enn Larvik mens spesielt Porsgrunn og Arendal hadde et langt høyere utgiftsnivå.

Dersom en ser brutto driftsutgifter i kroner per innbygger opp mot brutto driftsinntekter er det kun Larvik og Skien som har hatt balanse gjennom hele perioden.

	2016	2017	2018	2019
Larvik	2 568	65	388	1 595
Tønsberg	1 706	3 059	237	-725
Porsgrunn	747	-159	2 337	-982
Skien	2 171	1 816	1 161	532
Arendal	2 638	1 853	1 683	-43
Kostragruppe 13	3 019	2 606	1 284	438

Prioritet - Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	4,5 %	5,8 %	5,7 %	5,7 %
Tønsberg (-2019)	0,7 %	2,5 %	4,5 %	4,8 %
Porsgrunn	4,3 %	5,4 %	5,4 %	6,2 %
Skien	5,7 %	8,5 %	10,0 %	11,3 %
Arendal	2,6 %	4,2 %	4,7 %	4,3 %
Kostagruppe 13	9,3 %	11,1 %	12,0 %	11,4 %

Indikatoren viser disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter. Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering både i drifts- og investeringsregnskapet, og indikatoren kan si noe om hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift. I samsvar med budsjettet fra forutsetninger er det foretatt netto avsetninger til disposisjonsfond i 2019.

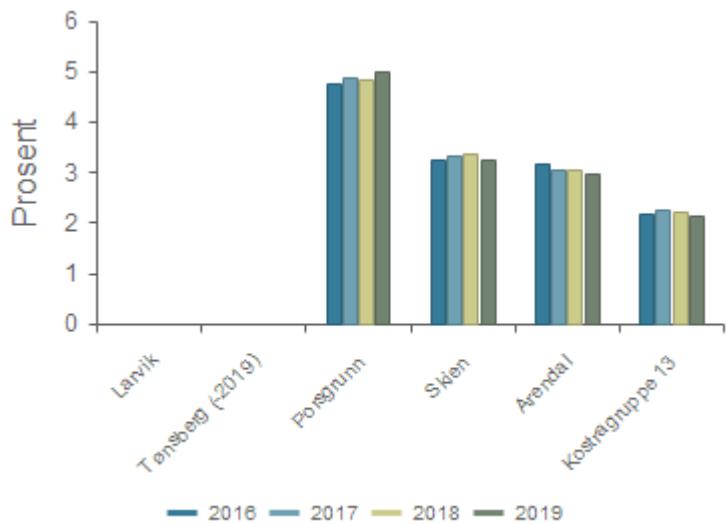
Oppbygningen av disposisjonsfondet til kommunen gjennom årlige avsetninger av overskudd har medført at disposisjonsfondet i prosent av brutto driftsinntekter har økt fra 4,5 % i 2016 til 5,7 % i 2019. Tallene for 2019 i tabellen ovenfor er midlertidige tall for 2019, da de ikke inkluderer disponeringer av det regnskapsmessige mindreforbruket. Legger vi til den vedtatte disponeringen av dette mindreforbruket (jf KST- 040/20), hvor det avsettes 88 mill kr til disposisjonsfondet, så øker denne andelen til 8,0 % for 2019.

For en kommune skal kunne sies å ha et nivå på disposisjonsfondet som er tilfredsstillende og som bidrar til å gjøre kommuneøkonomien robust så er Riksrevisjonens anbefalinger at disposisjonsfondet bør utgjøre minimum 5 % av brutto driftsinntekter. Dette nivået ble nådd ved utgangen av 2017 og har blitt ivaretatt siden.

Disposisjonsfondet i prosent av driftsinntekter pr 2019 ligger, som tidligere år, lavt for Larvik sammenlignet med snittet i KOSTRA-gruppe 13, men ligger høyere enn både Tønsberg og Arendal. Disse sammenligningstallene kan muligens bedre seg noe for kommunen når de endelige tallene blir publisert i sommer.

I den vedtatte handlingsregelen for lånegjeld anbefales det at den såkalte "frie andelen" av disposisjonsfondet alene utgjør minimum 5 % av driftsinntektene. Ved utgangen av 2019 var denne delen av disposisjonsfondet på 143 mill kr, som utgjorde 3,8 % av brutto driftsinntekter. Legger vi til den vedtatte avsetningen til disposisjonsfondet på 88 mill kr, så vil denne andelen øke til 6,2 % i de endelige tallene for 2019. Inkludert dette ble dermed målsetningen om en fri andel på minimum 5 % innfridd i 2019.

Prioritet - Eiendomsskatt i prosent av brutto driftsinntekter (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Tønsberg (-2019)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Porsgrunn	4,7 %	4,9 %	4,8 %	5,0 %
Skien	3,3 %	3,3 %	3,4 %	3,3 %
Arendal	3,2 %	3,1 %	3,0 %	3,0 %
Kostagruppe 13	2,2 %	2,3 %	2,2 %	2,1 %

Indikatoren viser eiendomsskatt i prosent av driftsinntektene.

Eiendomsskatt er det kommunene selv som skriver ut. Den kan gjelde for bymessig bebyggelse, for verker og bruk og/eller hele kommunen.

Fra og med 2007 kunne alle kommuner skrive ut eiendomsskatt for hele kommunen. For 2019 har 371 av 422 kommuner, tilsvarende 88 %, valgt å benytte eiendomsskatt som inntektskilde, mot 370 kommuner i 2018. Flere kommuner velger å skrive ut eiendomsskatt i hele kommunen. For 2019 var det 260 kommuner som hadde full eiendomsskatt.

Den generelle skattesatsen skal ligge mellom 2 og 7 promille av taksten på eiendommen (taksten vil kunne maksimalt på 5 promille for 2020). Innenfor denne rammen er det kommunene som bestemmer nivået på skattesatsen.

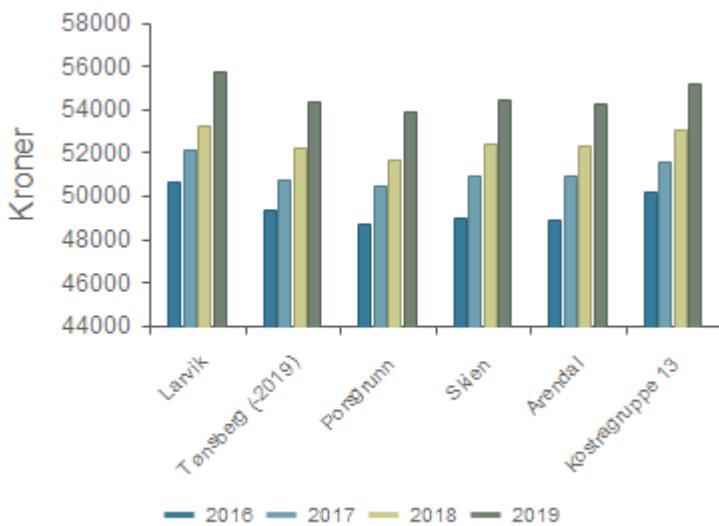
Det er også en jevn økning i antall kommuner som innfører et bunnfradrag før beregning av eiendomsskatt for boliger og fritidseiendommer. 107 kommuner har nå slikt bunnfradrag.

Det er viktig informasjon å vite hvilke kommuner som har innført eiendomsskatt som en inntektskilde dersom man skal sammenligne driftsnivået. Larvik kommune har valgt å ikke innføre eiendomsskatt. Det har derimot 371 andre kommuner i Norge gjort. Dersom eiendomsskatt hadde utgjort tilsvarende prosentsats av brutto driftsinntekter (ikke hensynstatt hvor mange promille eiendomsskatt de ulike kommunene opererer med) som sammenligningskommunene ville vi kunne haft en inntekt på mellom 5,0

% (som Porsgrunn) og 3,3 % (som Skien) sett opp mot brutto driftsinntekter. Ganget opp med antall innbyggerne i Larvik ville man hatt mellom 127 og 192 mill kr mer i inntekter pr år.*

* (81 378 kr * 3,3 % eller 5,0 % = 2 685 kr eller 4 069 kr. Dersom vi ganger opp det med befolkningen på ca 47 204 gir dette en sum på hhv 126,7 og 192,0 mill kr).

Økonomi - Frie inntekter i kroner per innbygger (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	50 640	52 092	53 231	55 776
Tønsberg (-2019)	49 316	50 719	52 206	54 361
Porsgrunn	48 652	50 461	51 652	53 911
Skien	48 956	50 932	52 358	54 399
Arendal	48 923	50 935	52 263	54 206
Kostagruppe 13	50 139	51 580	53 091	55 209

Indikatoren viser kommunens frie inntekter i kroner per innbygger. Med frie inntekter menes inntekter som kommunene kan disponere uten andre bindinger enn gjeldende lover og forskrifter. Skatt på inntekt og formue og rammetilskudd fra staten defineres som frie inntekter.

Larvik kommune har høyere frie inntekter per innbygger enn sammenligningskommunene og marginalt høyere enn KOSTRA-gruppe 13. Noe av forklaringen på dette er at kommunen har et høyere utgiftsbehov enn disse kommunene, jf dokumentasjon i «Grønn bok» (Beregningsteknisk dokumentasjon til statsbudsjettet). Dette medfører høyere uttelling i inntektssystemet.

Skattestatistikken til SSB viser at den endelige skatteinngangen for kommunene i 2019 ble på 170,122 mrd kr, tilsvarende 4,67 % nominell vekst fra 2018. Skatteinngangen på 170,122 mrd kr er 1,372 mrd kr mer enn anslaget for 2019 fra statsbudsjettet for 2020, og hele 6,957 mrd kr utover det som ble lagt til grunn i vedtatt kommuneopplegg/statsbudsjett for 2019 høsten 2018.

Larvik kommune har i perioden jan-desember 2019 til sammenligning hatt en vekst i skatteinntektene på 2,7 %, altså under det nasjonale nivået. Vestfold har samlet en skattevekst i 2019 på 4,7 %, som tilsvarer den nasjonale veksten.

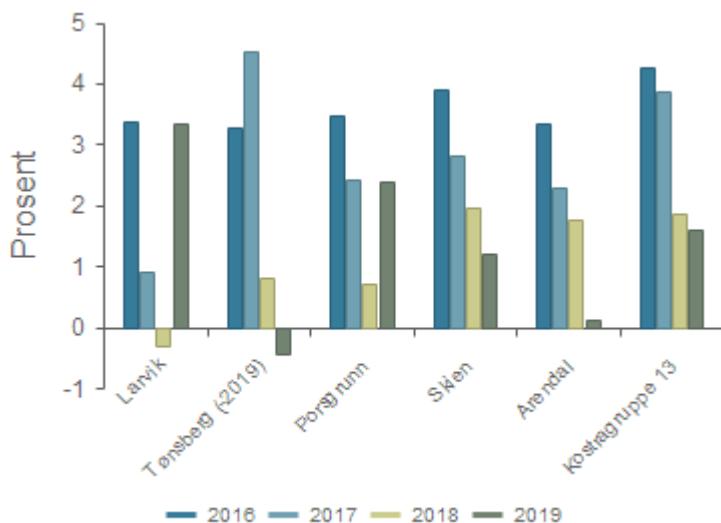
Siden Larvik kommunens vekst i skatteinntektene var under den nasjonale veksten, har inntektsutjevningen bidratt til å øke det samlede nivået på frie inntekter (skatt + rammetilskudd og

skatteutjevning). Rammetilskuddet har derfor også et regnskapsmessig resultat i 2019 som ligger over det budsjetterte.

Figuren under viser en skjematiske fordeling av kommunesektorens ulike inntekter på landsbasis.

Økonomi - Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	3,4 %	0,9 %	-0,3 %	3,3 %
Tønsberg (-2019)	3,3 %	4,5 %	0,8 %	-0,4 %
Porsgrunn	3,5 %	2,4 %	0,7 %	2,4 %
Skien	3,9 %	2,8 %	2,0 %	1,2 %
Arendal	3,4 %	2,3 %	1,8 %	0,1 %
Kostragruppe 13	4,3 %	3,9 %	1,9 %	1,6 %

Indikatoren viser netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Netto driftsresultat beregnes ut fra brutto driftsresultat, men tar i tillegg hensyn til eksterne finansieringstransaksjoner, dvs netto renter, netto avdrag og netto tap/gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler) samt kommunale utlån, utbytter og eieruttag, og er i tillegg korrigert for avskrivninger slik at disse ikke gis resultateffekt. Netto driftsresultat kan enten brukes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk. Netto driftsresultat er en hovedindikator for økonomisk balanse i kommunenesektoren da den viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. Teknisk beregningsutvalg (TBU) anbefaler at dette nøkkeltallet bør ligge på 1,75 % for kommunenesektoren.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter («resultatmarginen») har på gjennomsnittet ligget svært lavt for kommunen over lengre tid, både ift KOSTRA-gruppe 13 og TBUs anbefaling. Resultatmarginen gjorde imidlertid et byks i 2019 til 3,3 % etter at den i 2018 som den eneste av sammenligningskommunene, var negativ. Resultatmarginen i 2019 var også betraktelig høyere enn samtlige sammenligningkommuner i tabellen ovenfor og KOSTRA-gruppe 13, hvor sistnevnte rapporterte en resultatmargin på 1,6 %. Den relativt høye resultatmarginen for kommunen i 2019 skyldes en kombinasjon av god avkastning for Primæroppgavefondet og merinntekter på skatteinntekter og rammetilskudd. Det kan derimot ikke forventes at disse merinntektene og den gode avkastningen gjentas hvert år, spesielt i 2020.

Den høye resultatmarginen i 2019 bidro også til at snittet de siste fire årene er 1,83 %, som overstiger TBUs anbefalte nivå. Dette snittet er imidlertid fortsatt lavere enn samtlige sammenligningskommuner i tabellen ovenfor og KOSTRA-gruppe 13.

Resultatmarginen er også en indikator på hvor mye lånegjeld en kommune tåler. Kommuner med en høyere netto resultatmargin over tid tåler dermed en høyere gjeld enn kommuner med en lavere margin. Den historisk sett relativ lave resultatmarginen til Larvik kommune tilsier derfor alene at kommunens evne til å bære økt lånegjeld er svært begrenset og lavere enn for gjennomsnittskommunen i KOSTRA-gruppe 13.

Kommunens relativt lave resultatmargin over tid kombinert med en voksende gjeldsgrad som overstiger KOSTRA-gruppe 13 (se «Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter») indikerer at kommunen fortsatt står ovenfor større utfordringer med å tilpasse seg lavere inntektsvekst og eventuelle renteøkninger i årene som kommer. Det er derfor viktig for kommunens økonomi at det vedtatte omstillingsarbeidet med en bred tilnærming videreføres samtidig som den vedtatte handlingsregelen for lånegjeld blir overholdt i årene fremover (jf KST 293/18).

Økonomi - Netto lånegjeld i kroner per innbygger (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	70 035	75 003	77 673	82 383
Tønsberg (-2019)	53 791	60 051	65 098	68 233
Porsgrunn	71 927	74 157	81 765	87 121
Skien	61 234	63 224	64 751	69 147
Arendal	80 570	83 795	87 679	88 969
Kostragruppe 13	64 469	68 287	72 735	77 622

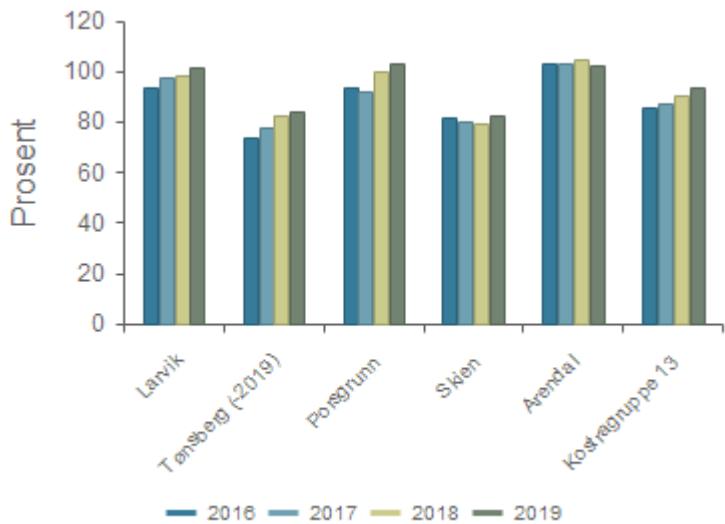
Indikatoren viser netto lånegjeld i kroner pr innbygger for kommunekonsernet. Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lå nemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån. Indikatoren omfatter dermed utlån hvis mottatte avdrag skal inntektsføres i investeringsregnskapet, i tillegg til innlån som skal avdras i driftsregnskapet.

Kommunens netto lånegjeld var 3,9 mrd kr i 2019. Med ca 47 200 innbyggere så endte netto lånegjeld pr innbygger på kr 82 383 i 2019. Dette var en økning på kr 4 710 (6,1 %) fra foregående år og en total økning siden 2016 på kr 12 348 (17,6 %).

Den høye veksten i netto lånegjeld pr innbygger de siste årene skyldes at låneveksten har vært langt høyere enn befolkningsveksten.

Netto lånegjeld pr innbygger for kommunen var kr 5 386 (7,0 %) høyere enn KOSTRA-gruppe 13 i 2019. Av de sammenlignbare kommunene i tabellen ovenfor er det Porsgrunn og Arendal som har høyere netto lånegjeld pr innbygger enn Larvik.

Økonomi - Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	93,6 %	97,8 %	98,3 %	101,2 %
Tønsberg (-2019)	73,3 %	77,9 %	82,3 %	83,8 %
Porsgrunn	93,6 %	92,2 %	100,0 %	103,0 %
Skien	81,4 %	80,2 %	79,1 %	82,5 %
Arendal	103,1 %	102,7 %	104,7 %	102,2 %
Kostragruppe 13	85,7 %	86,9 %	90,2 %	93,4 %

Indikatoren viser netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter for kommunekonsernet. Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Indikatoren omfatter dermed utlån hvis mottatte avdrag skal inntektsføres i investeringsregnskapet, i tillegg til innlån som skal avdras i driftsregnskapet.

Netto lånegjeld for kommunekonsernet var 3,9 mrd kr ved utgangen av 2019, en økning på 229,9 mill kr (6,3 %) fra foregående år. En relativt høy investeringstakt, inkludert kjøp av iFokus barnehagene for 73 mill kr, kombinert med liten grad av egenkapitalfinansiering forklarer økningen i netto lånegjeld. Veksten i netto lånegjeld var høyere enn foregående år, men var dog lavere enn gjennomsnittlig årlig vekst siden 2008, som er 8,2 %. Totalt har netto lånegjeld økt med 628 mill kr (19,3 %) siden 2016.

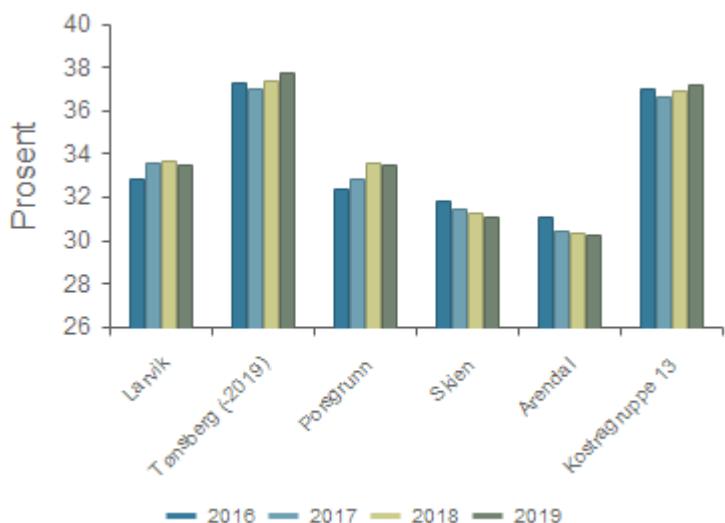
Veksten i kommunens brutto driftsinntekter i 2019 var på 3,2 %, som var betraktelig lavere enn veksten i netto lånegjeld.

En høyere prosentvis vekst i netto lånegjeld enn driftsinntekter er årsaken til at kommunens gjeldsgrad igjen forverret seg i 2019. Gjeldsgraden, her målt som netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter, økte dermed som en konsekvens fra 98,3 % i 2018 til 101,2 % i 2019. Dette tilsvarer en økning på 2,9 %-poeng. Sammenlignet med 2016 så har gjeldsgraden økt med 7,6 %-poeng.

Kommunens gjeldsgrad var ved utgangen av 2019 8,1 %-poeng høyere enn gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 13. Dette var uendret fra foregående år, som betyr at gjeldsgraden i de andre kommunene i snitt også har økt.

Handlingsregelen for lånegjeld ble vedtatt i Kommunestyret sak om Strategidokumentet 2019 – 2022 (KST 293/18). Intensjonen bak den vedtatte handlingsregelen er at kommunens gjeldsgrad, dvs netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter, skal reduseres over tid. Handlingsregelen forsøker å bidra til at dette målet nås gjennom å begrense den prosentvise veksten i kjernegjelden, dvs netto lånegjeld fratrukket gjeld knyttet til VAR, til den prosentvise veksten i frie inntekter. Gjeldsveksten må derfor over tid være lavere enn veksten i inntekter for å imøtekommehandlingsregelens intensjon. Gjeldsgraden vil forbedre seg raskere dess lavere gjeldsveksten er i forhold til veksten i inntekter.

Økonomi - Skatt på inntekt og formue (inkludert naturressursskatt) i prosent av brutto driftsinntekter (B)

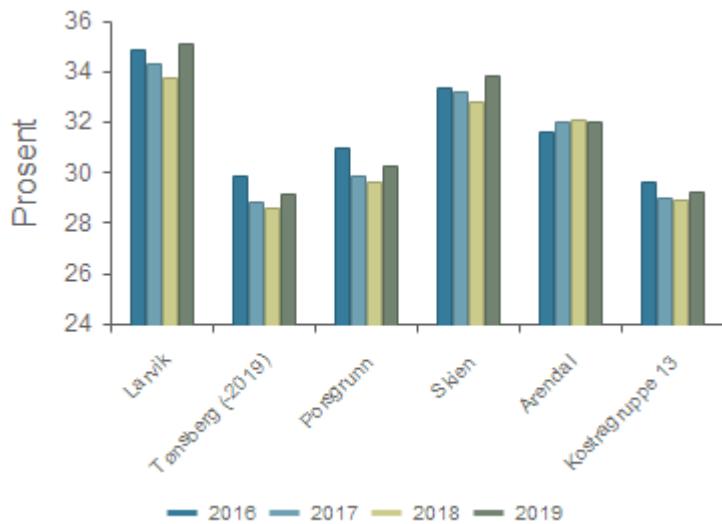
	2016	2017	2018	2019
Larvik	32,8 %	33,6 %	33,6 %	33,5 %
Tønsberg (-2019)	37,3 %	37,0 %	37,4 %	37,7 %
Porsgrunn	32,3 %	32,9 %	33,6 %	33,5 %
Skien	31,8 %	31,4 %	31,2 %	31,1 %
Arendal	31,0 %	30,4 %	30,4 %	30,2 %
Kostragruppe 13	37,0 %	36,7 %	36,9 %	37,2 %

Indikatoren viser skatt på inntekt og formue (inkludert naturressursskatt) i prosent av driftsinntektene. Skatt på inntekt og formue inngår sammen med statlige rammeoverføringer i begrepet "frie inntekter".

Det er stor forskjell på hva kommunene får av skatt på inntekt og formue i % av brutto driftsinntekter. Eiendomsskatt er ikke med i dette nøkkeltallet.

I 2019 ligger Larvik kommune i midtre sjiktet av de fire kommunene som er med i sammenligningsgrunnlaget. Men det er verdt å merke seg at kommunens skatteinntekter som andel av samlede inntekter økte fra 2016 til 2017 som også er nivået for 2018 og 2019. Det vises også til omtalen under frie inntekter i kroner pr innbygger. Det er Arendal og Skien som ligger lavere enn Larvik gjennom hele måleperioden. Det er kun Tønsberg av sammenligningskommunene som ligger høyere gjennom hele måleperioden. Pr 2019 ligger Larvik 3,7 prosentpoeng under snittet for KOSTRA-gruppe 13.

Økonomi - Statlig rammeoverføring i prosent av brutto driftsinntekter (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	34,9 %	34,3 %	33,8 %	35,1 %
Tønsberg (-2019)	29,9 %	28,8 %	28,6 %	29,1 %
Porsgrunn	31,0 %	29,8 %	29,6 %	30,3 %
Skien	33,3 %	33,2 %	32,8 %	33,8 %
Arendal	31,6 %	32,0 %	32,1 %	32,0 %
Kostragruppe 13	29,6 %	29,0 %	28,9 %	29,2 %

Indikatoren viser statlige rammeoverføringer i prosent av driftsinntektene. Statlige rammeoverføringer inngår sammen med skatt på inntekt og formue i begrepet "frie inntekter".

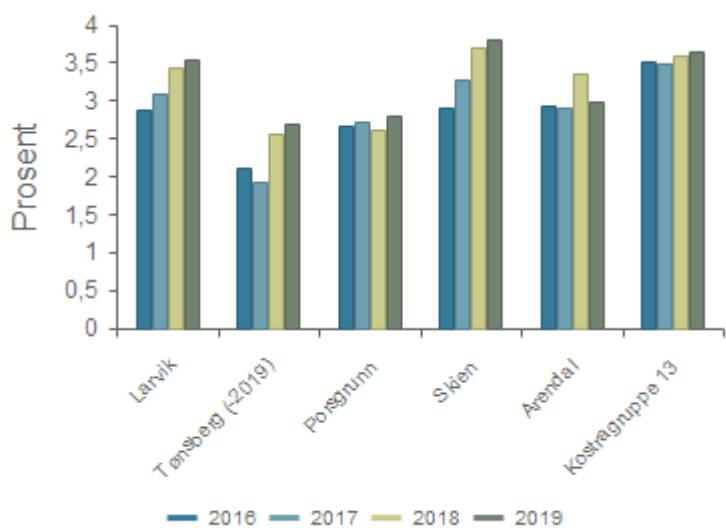
Larvik kommune er den kommunen som har høyst prosentsats på statlige rammeoverføringer i prosent av brutto driftsutgifter gjennom hele måleperioden. Alle kommunene har imidlertid en nedgang i måleperioden 2016-2018 for deretter å øke i 2019. For 2019 har Larvik 5,9 prosentpoeng høyere andel enn snittet for KOSTRA-gruppe 13.

I og med at rammetilskuddet inngår i rammeoverføringene vil man kunne oppleve store svingninger i de statlige overføringene.

Investering, finansiering, balanse

	Larvik 2018	Larvik 2019	Tønsberg (-2019)	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Prioritet							
Netto avdrag i prosent av brutto driftsinntekter (B)	3,4 %	3,6 %	2,7 %	2,8 %	3,8 %	3,0 %	3,6 %
Økonomi							
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B)	236,4 %	239,7 %	208,3 %	251,6 %	221,0 %	232,2 %	225,6 %
Pensjonsforpliktelse i kroner per innbygger (B)	94 541	98 930	91 811	113 257	101 250	100 043	91 657

Prioritet - Netto avdrag i prosent av brutto driftsinntekter (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	2,9 %	3,1 %	3,4 %	3,6 %
Tønsberg (-2019)	2,1 %	1,9 %	2,6 %	2,7 %
Porsgrunn	2,7 %	2,7 %	2,6 %	2,8 %
Skien	2,9 %	3,3 %	3,7 %	3,8 %
Arendal	2,9 %	2,9 %	3,4 %	3,0 %
Kostragruppe 13	3,5 %	3,5 %	3,6 %	3,6 %

Indikatoren viser netto avdrag i prosent av brutto driftsinntekter for kommunekonsernet. Avdragsbelastningen vil avhenge av investeringsnivået og finansieringsstrategi, som inkluderer andelen lånefinansiering og nedbetalingstid. Ekstraordinære avdrag vil ikke fremkomme fordi dette føres i investeringsregnskapet, og det her bare tas hensyn til transaksjoner i driftsregnskapet.

Avdrag på lån i prosent av driftsinntekter økte igjen i 2019, og har nå økt fra 2,9 % i 2016 til 3,6 %. Økningen skyldes hovedsakelig en høy investeringstakt over tid som i stor grad har blitt lånefinansiert.

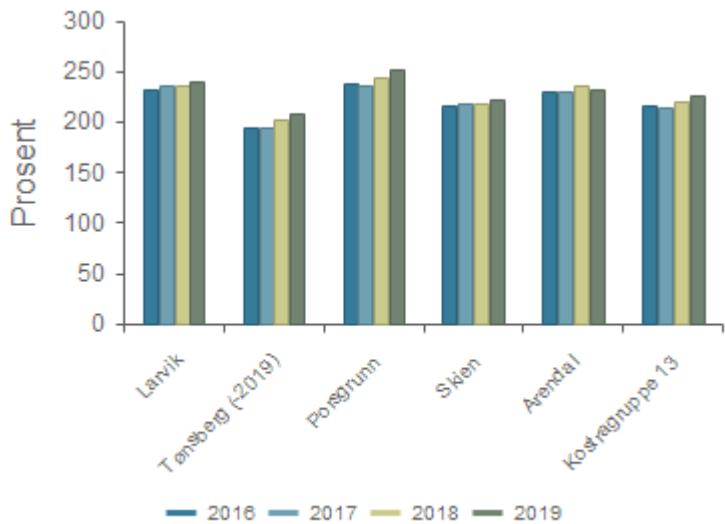
Dette har ført til at årlige netto avdragsutgifter har økt fra 89 mill kr i 2015 til 136 mill kr i 2019, som tilsvarer en årlig vekst på 11,3 % de siste fire årene.

Larvik ligger på samme nivå som KOSTRA-gruppe 13 for denne indikatoren, men ligger høyere enn samtlige kommuner i tabellen ovenfor med unntak av Skien.

Ny kommunelov tilsier at minimumsavdragene må økes betraktelig fremover, noe som alene vil medføre at kommunens avdrag i prosent av driftsinntekter vil øke ytterligere med full effekt fra 2020. Det er tatt høyde for denne endringen i kommuneloven i økonomiplanen for 2020 - 2023.

Kommunens høye, og voksende lånegjeld, samt innstrammingen i kommuneloven fra 2020, bidrar dermed til at en stadig større andel av kommunens inntekter brukes til å nedbetale lån, som nødvendigvis negativt påvirker kommunens tilgjengelige midler til drift. Dette merkes i kommunens budsjettprosesser og i den løpende driften. Utviklingen forklarer nødvendigheten av at handlingsregelen for lånegjeld ble foreslått av rådmannen sommeren 2017 (jf. FEL-042/17) og vedtatt av kommunestyret i desember 2018 (jf. KST- 293/18), og understreker samtidig behovet for at handlingsregelens rammer for låneopptak overholdes i årene fremover.

Økonomi - Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	231,3 %	236,0 %	236,4 %	239,7 %
Tønsberg (-2019)	193,9 %	194,1 %	202,6 %	208,3 %
Porsgrunn	237,0 %	235,4 %	242,6 %	251,6 %
Skien	216,3 %	217,8 %	216,8 %	221,0 %
Arendal	229,2 %	229,3 %	235,4 %	232,2 %
Kostagruppe 13	214,7 %	214,2 %	218,8 %	225,6 %

Indikatoren viser langsgiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter for kommunekonsernet. Ordinære renter og avdrag på lån skal finansieres av driftsinntektene, og indikatoren viser langsgiktig gjeldsbelastning i forhold til disse. Lån beregnet for videreformidling til andre instanser/innbyggere, såkalte formidlingsutlån, inngår også i indikatoren. Pensjonsforpliktelser inngår. Langsiktige lån har normalt lengre løpetid enn ett år.

Kommunens langsgiktige gjeld, som består av brutto lånegjeld og pensjonsforpliktelser, var 9,2 mrd kr ved utgangen av 2019. Dette var en økning på 413 mill kr (4,7 %) fra foregående år, som skyldes en kombinasjon av både økte pensjonsforpliktelser og vekst i brutto lånegjeld.

Totalt hadde kommunen en brutto lånegjeld på over 4,5 mrd kr ved utgangen av året, en økning på 197 mill kr (4,5 %) fra foregående år. Pensjonsforpliktelsen økte med 216 mill kr (4,9 %) til nærmere 4,7 mrd kr ved årets slutt (se også "Pensjonsforpliktelse pr innbygger").

Ved utgangen av 2019 utgjorde Pensjonsforpliktelser 50,7 % og brutto lånegjeld 49,3 % av den langsgiktige gjelden.

Totalt har kommunens langsgiktige gjeld økt med over 1,7 mrd kr (22,8 %) de siste fire årene, som tilsvarer en årlig vekst på 5,3 %. Det er veksten i brutto lånegjeld som har stått for den største andelen av denne økningen (61 % mot 39 % for pensjonsforpliktelser).

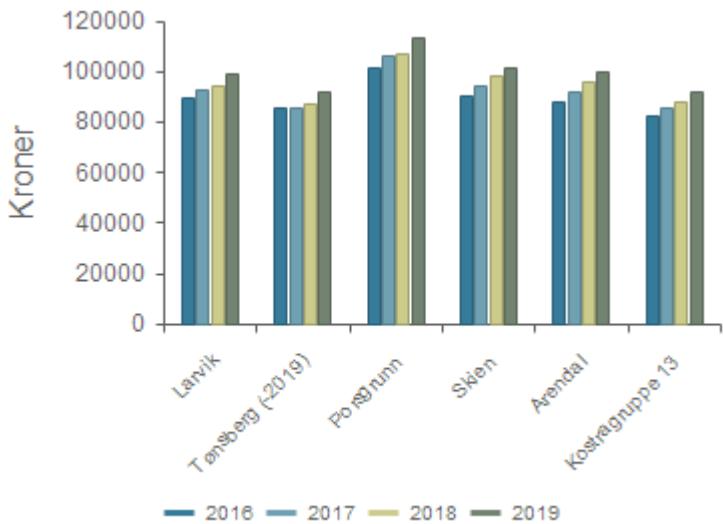
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter steg med 3,3 %-poeng fra foregående år til 239,7 % i 2019, et nivå som var 14,1 %-poeng høyere enn KOSTRA-gruppe 13. Av sammenligningskommunene var det kun Porsgrunn som lå høyere. Veksten i forholdstallet for Larvik var likevel blant de laveste av sammenligningskommunene (kun Arendal lå lavere) og var i tillegg lavere enn KOSTRA-gruppe 13.

Utviklingen for langsiktig gjeld i forhold til driftsinntekter har vært negativ for kommunen over lengre tid, en trend som har resultert i at dette forholdstallet i dag er høyt både i forhold til tidligere år og sammenlignbare kommuner. Dette har resultert i at kommunen bruker en stadig større andel av driftsinntektene til å betale avdrag på lån, som igjen går på bekostning av den ordinære driften og virksomhetenes budsjetter.

Lavere renter de siste årene har bidratt til at netto rente- og avdragsutgifter i prosent av driftsinntekter har økt mer moderat enn avdragene alene tilsier, men med allerede høy lånegjeld øker også risikoen for at netto finanskostnader totalt vil utgjøre en stadig større andel av driftsinntektene skulle vekst i inntekter avta eller rentenivået stige.

Den høye gjelden kan også gå på bekostning av fremtidige investeringer da den begrenser evnen til å betjene ytterligere lånefinansieringer. Dette blir spesielt merkbart ved en eventuell renteoppgang da kun en liten andel av lånene er rentesikret over lengre perioder. En renteoppgang vil derfor relativt raskt føre til økte renteutgifter i driftsregnskapet og dermed mindre handlingsrom i både den daglige driften og fremtidige drifts- og investeringsbudsjetter. Det er med denne bakgrunnen kommunestyret vedtok en handlingsregelen for låneopptak i Strategidokumentet 2019-2022 (KST 293/18). Kommunens høye gjeld og vanligvis lave driftsmarginer understrekker behovet for at fremtidige låneopptak holder seg godt innenfor handlingsregelens rammer fremover.

Økonomi - Pensjonsforpliktelse i kroner per innbygger (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	89 664	92 569	94 541	98 930
Tønsberg (-2019)	85 728	85 209	87 426	91 811
Porsgrunn	101 396	106 382	107 126	113 257
Skien	90 440	93 999	97 905	101 250
Arendal	88 052	91 785	95 963	100 043
Kostragruppe 13	82 390	85 300	87 910	91 657

Pensjonsforpliktelsen til kommunen er verdien av det ansvaret kommunen pr i dag har for pensjonen til dagens pensjonister og ansvaret i forhold til opparbeidede rettigheter hos dagens ansatte.

Pensjonsforpliktelsen påvirkes av størrelse/omfang av pensjonsordninger, lønnsnivå, forutsetninger om rentenivå og levealder. Pensjonsforpliktelsen tar ikke hensyn til pensjonsmidlene som er satt av til å dekke fremtidige pensjonsutbetalinger og er dermed et brutto forpliktelse.

Pensjonsforpliktelsen til kommunen var på nærmere 4,7 mrd kr i 2019, en økning på 4,9 % fra foregående år. Med ca 47 200 innbyggere utgjorde forpliktelsen kr 98 930 pr innbygger, en oppgang på 4,6 % fra forrige år.

Kommunens pensjonsforpliktelse pr innbygger var ved utgangen av 2019 blant de laveste av sammenligningskommunene i tabellen ovenfor, men var samtidig 7,9 % høyere enn for KOSTRA-gruppe 13.

Pensjonsforpliktelsen må sees opp mot pensjonsmidlene satt til side for å betjene disse. Pr 2019 beløp disse seg til nærmere 4,1 mrd kr, en økning på 5,0 % fra foregående år. Midlene utgjorde kr 86 168 pr innbygger og økte med 4,8 % gjennom året.

Da forpliktelsene overstiger midlene så betyr dette at Larvik kommune har en *netto pensjonsforpliktelse*. Ved utgangen av 2019 beløp denne seg til over 601 mill kr, en økning på nesten 24 mill kr (4,1 %) fra 2018. Netto pensjonsforpliktelse pr innbygger økte dermed med kr 479 (3,9 %) til kr 12 742 ved utgangen av 2019.

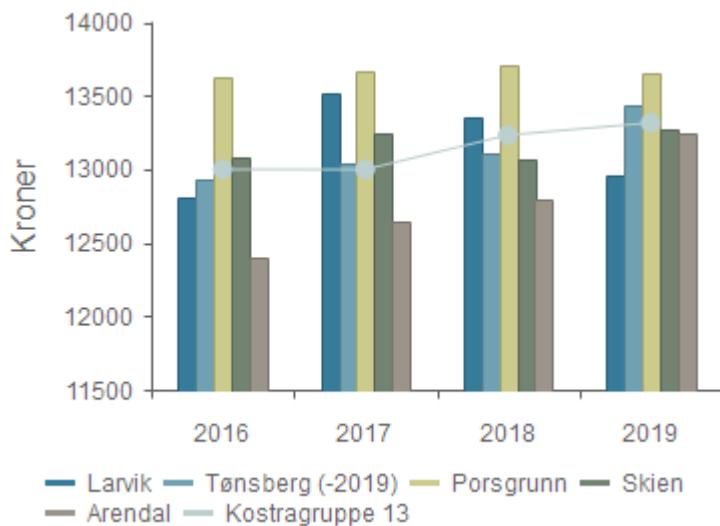
Grunnskole

Indikatoren viser antall frivillige lag og foreninger som har søkt og mottar kommunale driftstilskudd. I 2019 så har det vært 137 lag og foreninger som har mottatt støtte, noe som er en markant økning sammenlignet med tidligere år. Årsaken til denne endringen forklares i hovedsak av tildelte reform midler knyttet til kommunenesammenslåingen.

	Larvik 2018	Larvik 2019	Tønsberg (-2019)	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Prioritet							
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger (B) *) **)	13 346	12 952	13 431	13 654	13 276	13 238	13 315
Netto driftsutgifter i prosent 213 voksenopplæring (B)	0,5 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %	1,1 %	0,6 %
Netto driftsutgifter per innbygger (202) grunnskole (B) *) **)	11 103	10 790	12 205	11 610	11 232	12 017	11 110
Voksenopplæring brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr) *) **)	920	720	1 058	674	741	1 245	671
Produktivitet							
Elever per kommunal grunnskole (B)	266	265	327	261	285	314	288
Korrigerte brutto driftsutgifter til skoleskyss (223), per elev som får skoleskyss *)	9 381,5	10 734,4	11 077,5	15 201,3	15 233,6	10 200,3	11 045,4
Dekningsgrad							
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning (B)	6,9 %	6,9 %	9,3 %	7,0 %	8,5 %	8,8 %	7,4 %
Andel elever i grunnskolen som får tilbud om skoleskyss (B)	22,4 %	21,6 %	12,7 %	9,8 %	11,8 %	20,6 %	15,7 %
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt (B)	20,1 %	19,0 %	20,5 %	17,8 %	19,8 %	18,5 %	17,4 %
Kvalitet							
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	41,5	42,2	42,9	40,9	39,3	41,6	41,9
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
Antall deltakere i voksenopplæring	128	124	195	107	271	134	5 409
Antall elever i kommunal SFO	1 157	1 120	1 465	870	1 441	1 030	62 539
Antall elever i kommunale grunnskoler	5 325	5 298	4 903	3 919	5 981	5 021	253 764

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

Prioritet - Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger (B)

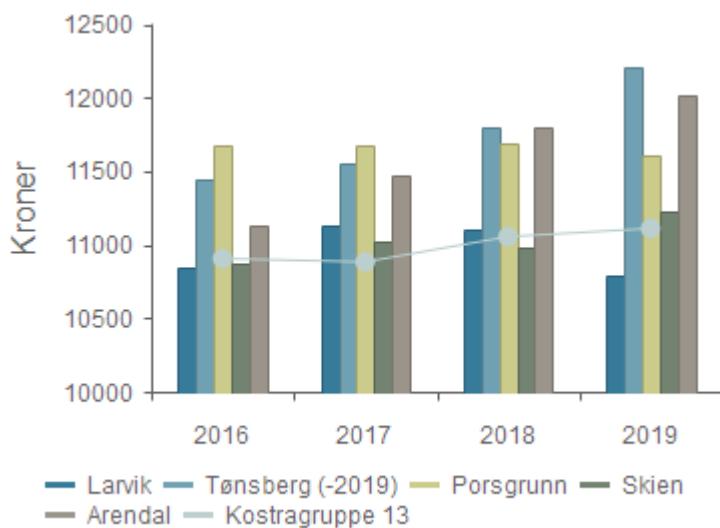
	2016	2017	2018	2019
Larvik	12 815	13 511	13 346	12 952
Tønsberg (-2019)	12 927	13 038	13 112	13 431
Porsgrunn	13 632	13 661	13 708	13 654
Skien	13 086	13 247	13 061	13 276
Arendal	12 399	12 646	12 793	13 238
Kostragruppe 13	12 998	12 997	13 231	13 315

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Nettodriftsutgifter til grunnskolesektoren er en indikatoren som består av de samlede nettodriftsutgiftene til grunnskolesektoren som inkluderer kostnader til undervisning, spesialundervisning, SFO, skolelokaler og skoleskyss. Nettodriftsutgifter til grunnskolesektoren var 12 952 per innbygger i 2019. Dette er en 394 kroner lavere enn foregående år og den største nedgangen har vært i grunnskolen. Endringen tilskrives i hovedsak grunnskolens andel av de sentrale innsparingene. Larvik ligger lavest blant sammenligningskommunene og lavere enn Kostragruppe 13.

Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (202) grunnskole (B)

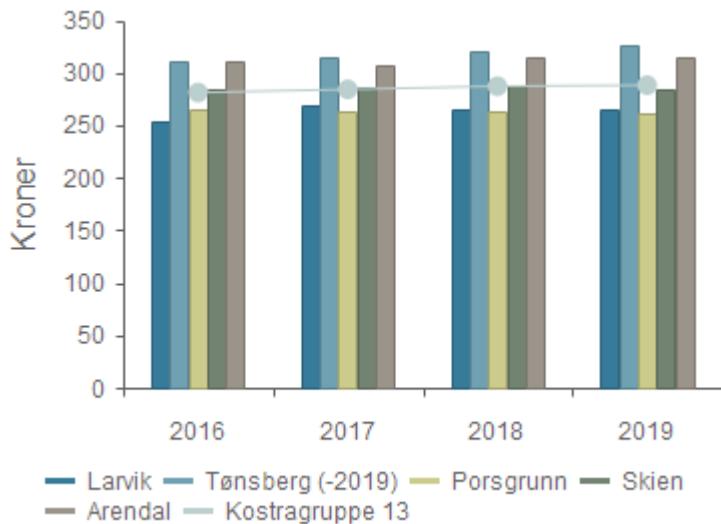

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

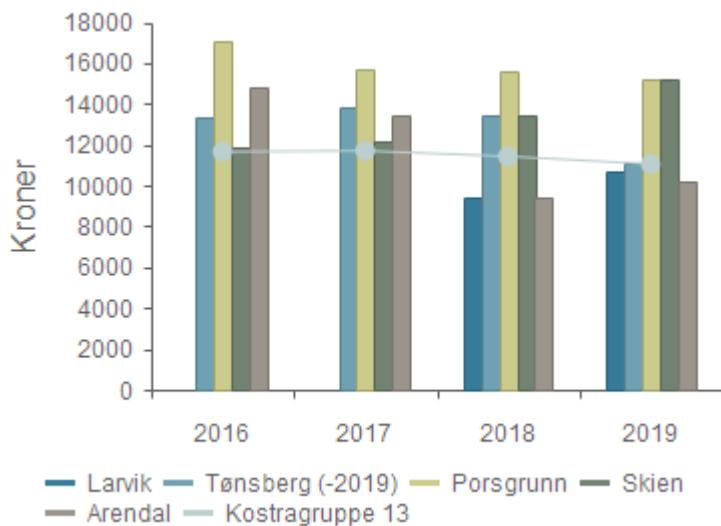
Nettodriftsutgifter til grunnskolen er en indikatoren som består av de samlede nettodriftsutgiftene til blant annet undervisning, spesialundervisning, morsmålsundervisning, skolemateriell og PPT tiltak i grunnskolen. Nettodriftsutgifter til grunnskolen var 10 790 per innbygger i 2019. Dette er en 313 kroner lavere enn foregående år. Endringen tilskrives i hovedsak grunnskolens andel av de sentrale innsparingene. Larvik ligger lavest blant sammenligningskommunene og lavere enn Kostragruppe 13.

Produktivitet - Elever per kommunal grunnskole (B)

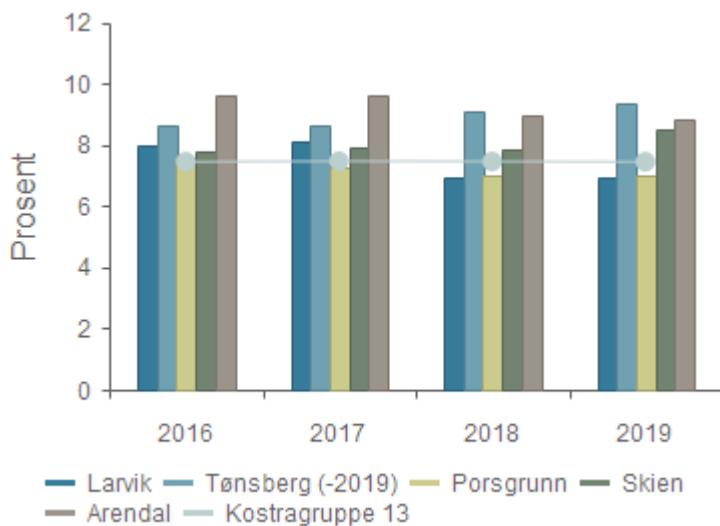
I 2019 var det i gjennomsnitt 265 elever per skole. Dette er lavere enn gjennomsnittet blant sammenligningskommunene og kostragruppe 13.

Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter til skoleskyss (223), per elev som får skoleskyss

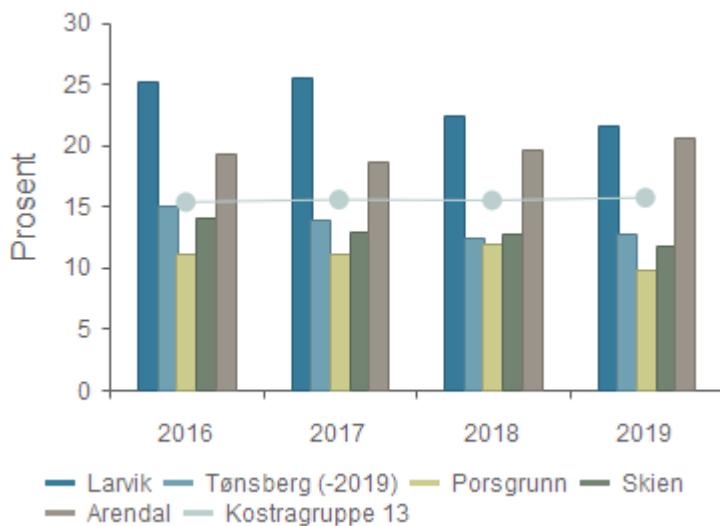

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

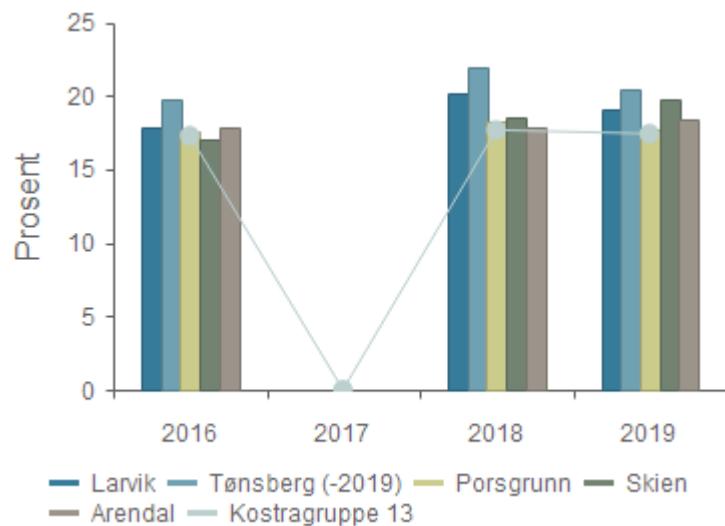
Korrigerte brutto driftsutgifter til skoleskyss var 10 734 per elev som får skoleskyss i 2019. Dette er en økning på 1626 kroner sammenlignet med foregående år. Larvik ligger lavere enn Kostragruppe 13 og gjennomsnittet blant sammenligningskommunene.

Dekningsgrad - Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning (B)

Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning var 6,9 prosent i 2019. Dette er på nivå med foregående år, men ser man analyseperioden under ett så har det vært en nedgang. Larvik ligger lavest blant sammenligningskommunene og lavere enn Kostragruppe 13. Ser man på andel elever per 1.-4., 5.-7. og 8.-10.trinn så var andelen henholdsvis 3,7 prosent, 8,3 prosent og 9,7 prosent. Det har vært en liten nedgang på disse trinnene sammenlignet med foregående år, med unntak av 8.-10. trinn hvor andel har økt med 0,6.

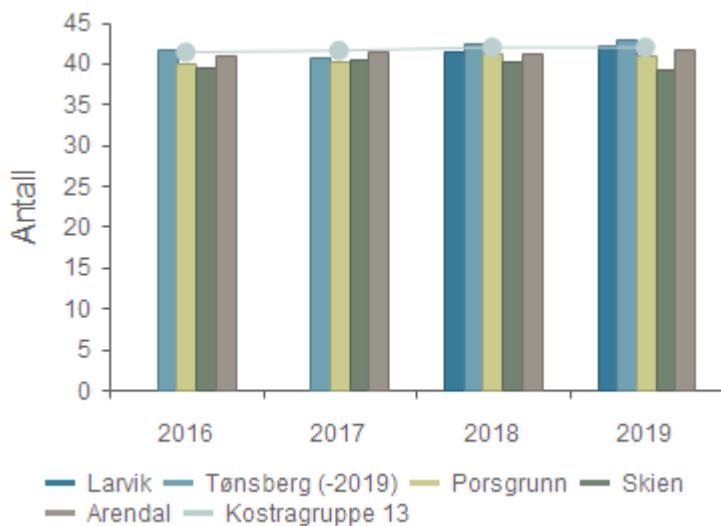
Dekningsgrad - Andel elever i grunnskolen som får tilbud om skoleskyss (B)

Andel elever i grunnskolen som får tilbud om skoleskyss var 21,6 prosent i 2019. Dette er en nedgang på 0,8 prosentpoeng sammenlignet med foregående år. Larvik ligger markant høyere enn sammenligningskommunene og høyere enn Kostragruppe 13. Elever i grunnskolen har etter gitte kriterier rett til skoleskyss . Larvik kommune har en stor utstrekning noe som igjen fører til en høyere andel elever med rett til skoleskyss en kommuner som har en mindre geografisk utstrekning.

Dekningsgrad - Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt (B)

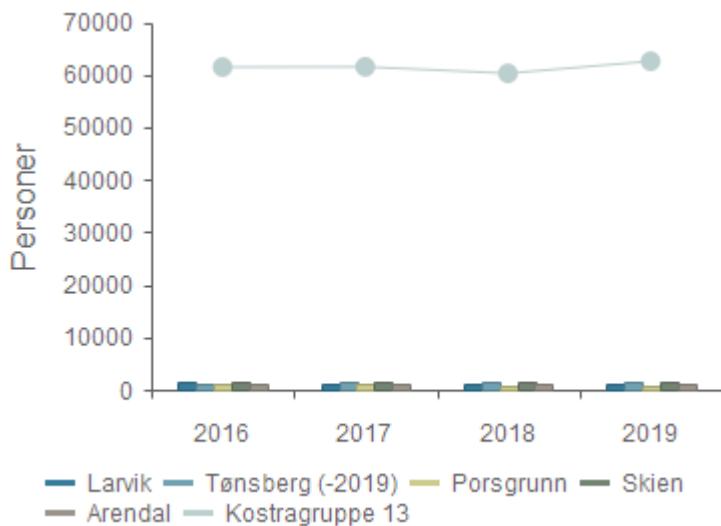
Andel timer til spesialundervisning av antall lærertimer totalt var 19 prosent i 2019. Dette er en nedgang sammenlignet med foregående år. Larvik ligger på gjennomsnittet blant sammenligningskommunene men høyere en Kostragruppe 13.

Kvalitet - Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)

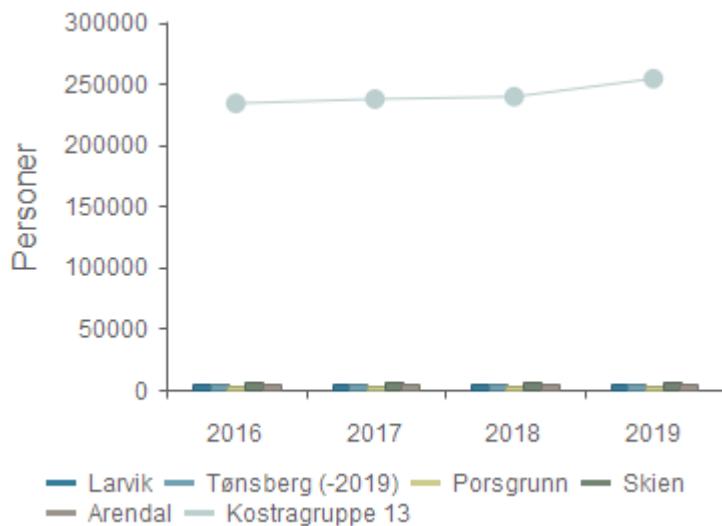

	2016	2017	2018	2019
Larvik			41,5	42,2
Tønsberg (-2019)	41,7	40,8	42,5	42,9
Porsgrunn	40,0	40,3	41,2	40,9
Skien	39,6	40,5	40,3	39,3
Arendal	41,0	41,4	41,3	41,6
Kostragruppe 13	41,3	41,5	41,9	41,9

Gjennomsnittlig grunnskolepoeng i 2019 for Larvik var 42,2. Dette er en økning på 0,7 poeng sammenlignet med foregående år. Larvik ligger nå høyere enn Kostragruppe 13, og nest høyest blant sammenligningskommunene. Ser man dette i et lengre perspektiv så har Larvik kommune siden 2011 økt gjennomsnittlige grunnskolepoeng mye, og det har holdt seg stabilt på over 41 i flere år. Dette er et gledelig resultat etter et målrettet arbeid med kvalitet i skolen.

Grunnlagsdata (Nivå 3) - Antall elever i kommunal SFO

Indikatoren viser antall barn i SFO. I 2019 var det 1120 barn i SFO i Larvik.

Grunnlagsdata (Nivå 3) - Antall elever i kommunale grunnskoler

Indikatoren viser antall barn i den kommunale grunnskolen. I 2019 var det 5298 barn i grunnskolen i Larvik.

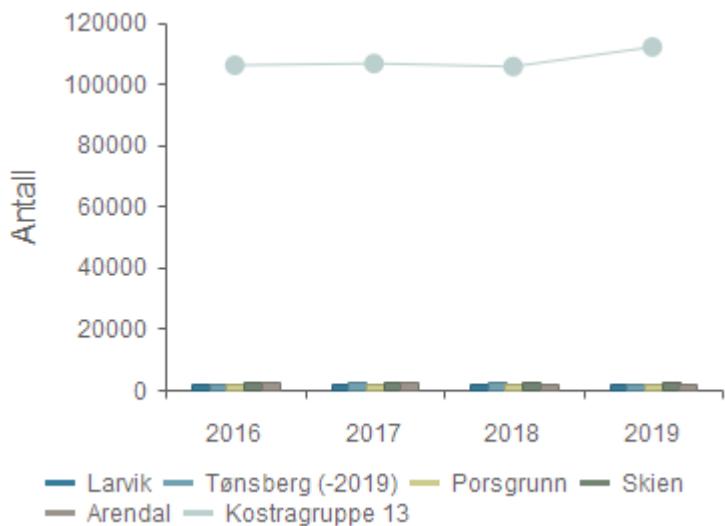
Barnehage

Barnehagesektoren i Larvik kommune omfatter både kommunale og private barnehager, samt fellestjenester for alle barnehager som spesialpedagogiske tiltak. Larvik kommune har totalt 24 kommunale barnehager hvor 5 av disse er åpne barnehager. I tillegg så er det 22 private barnehager og av disse er 2 åpne- og 2 familiebarnehager. Totalt antall barn med barnehageplass var 2118 noe som er en nedgang på 63 barn sammenlignet med 2018. Av disse går 56,5 prosent i kommunale barnehager. Dette er en markant økning i andel sammenlignet med tidligere år og forklares av kommunens kjøp av Ifokus barnehagene. Andelen minoritetsspråklige barn i barnehagene er 17 prosent og denne andelen har hatt en økende trend de siste årene. Ser man på alle barn i alderen 1 - 5 år i Larvik kommune, så går 89,8 prosent av disse i barnehage. I 2019 var det 418 barn som fikk ekstra ressurser til styrket tilbud. Dette er en økning sammenlignet med tidligere. Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m²) sier noe om hvor mye plass barn har til å leke og utfolde seg i barnehagene. I Larvik kommune har hvert barn 6,2 m², noe som er høyere enn Kostragruppe 13 og de andre kommunene i sammenligningsgruppen.

Brutto driftsutgifter per barn i kommunal barnehage viser en nedgang sammenlignet med 2018. Ser man på brutto driftsutgifter per oppholdstime så er det også en nedgang her. Larvik kommune ligger betydelig lavere enn sammenligningskommunene og Kostragruppe 13. Nedgangen i analyseperioden for disse indikatorene forklares i hovedsak med sammenslåingen tre barnehager og opprettelsen av Byskogen barnehage og kjøp av Ifokus barnehagene. Nedgangen fra 2018 til 2019 er trolig for stor, da indikatoren benytter barnetallene fra 31/12 og driftsbudsjettet til Ifokus barnhagene var kun for 6 måneder. Indikatoren korrigerte oppholdstimer per årsverk i de kommunale barnehagene viser imidlertid at Larvik kommune har noe færre oppholdstimer per årsverk enn Kostragruppe 13 og sammenligningskommunene med unntak av Skien som er lavere.

Ser man på de samlede kostnadene til kommunale- og private barnehager, så viser netto driftsutgifter per innbyggere til barnehage en liten økning sammenlignet med 2018. Økningen forklares i hovedsak med økt tilskudd til private barnehager. Det er imidlertid ventet en reduksjon i tilskuddsutbetalingene til private barnehager i årene fremover som følge av kostnadsbesparelsen ved å opprette Byskogen barnehage og kjøp av ifokus barnehagene. De samlede netto driftsutgiftene til barnehage per innbygger er lavere enn Kostragruppe 13.

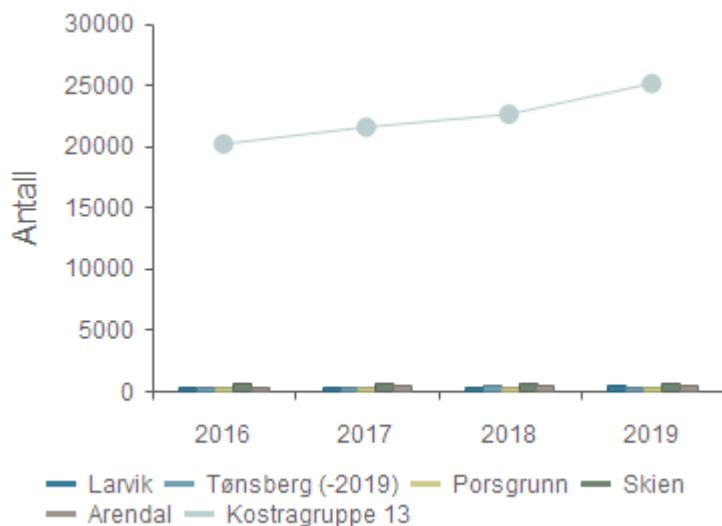
	Larvik 2018	Larvik 2019	Tønsberg (-2019)	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Produktivitet							
Barn i barnehage (antall)	2 181	2 118	2 270	1 768	2 595	2 205	111 853
Barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, alle barnehager (antall)	394	418	405	317	644	482	25 065
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage (B)	150 193	145 358	157 820	170 007	168 852	199 339	168 909
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime (kr) (B)	70	67	73	79	78	92	78
Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager (B)	12 954	12 166	12 658	12 571	12 059	12 572	12 483
Dekningsgrad							
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass (B)	15,8 %	17,0 %	14,7 %	14,9 %	20,7 %	17,6 %	19,2 %
Kvalitet							
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m ²) (B)	6,1	6,2	5,3	5,4	5,2	6,0	5,5

Produktivitet - Barn i barnehage (antall)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	2 156	2 136	2 181	2 118
Tønsberg (-2019)	2 239	2 372	2 311	2 270
Porsgrunn	1 807	1 805	1 788	1 768
Skien	2 660	2 658	2 602	2 595
Arendal	2 334	2 322	2 272	2 205
Kostragruppe 13	105 899	106 458	105 466	111 853

Indikatoren viser antall barn i barnehage. I 2019 var det 2118 barn i kommunale- og private barnehager i Larvik.

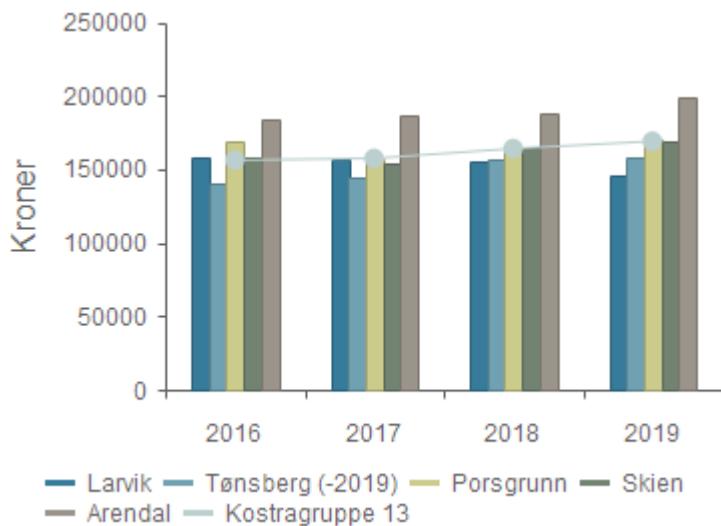
Produktivitet - Barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, alle barnehager (antall)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	378	388	394	418
Tønsberg (-2019)	355	406	442	405
Porsgrunn	260	265	301	317
Skien	602	625	602	644
Arendal	402	449	471	482
Kostragruppe 13	20 131	21 502	22 552	25 065

Indikatoren viser antall barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud i barnehage. I 2019 var det 418 barn som fikk et slikt tilbud, noe som er en økning sammenlignet med tidligere år.

Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage (B)

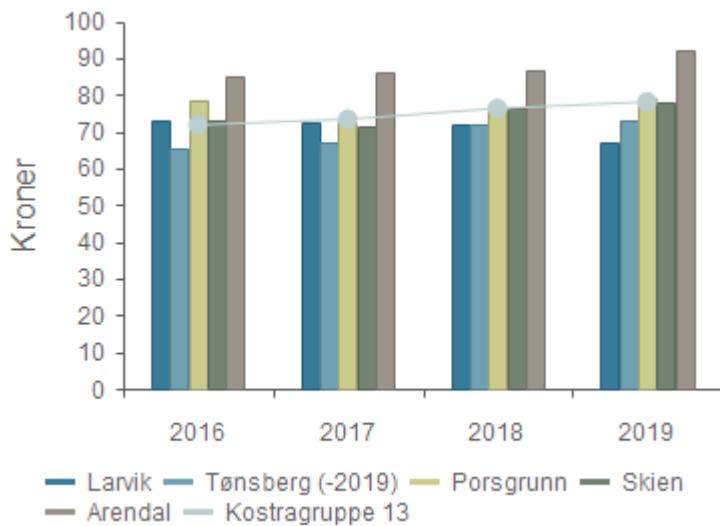

	2016	2017	2018	2019
Larvik	157 395	156 916	154 699	145 358
Tønsberg (-2019)	140 248	143 855	156 258	157 820
Porsgrunn	169 183	156 064	164 374	170 007
Skien	157 419	154 578	164 316	168 852
Arendal	183 501	186 564	187 868	199 339
Kostragruppe 13	156 135	157 279	163 954	168 909

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

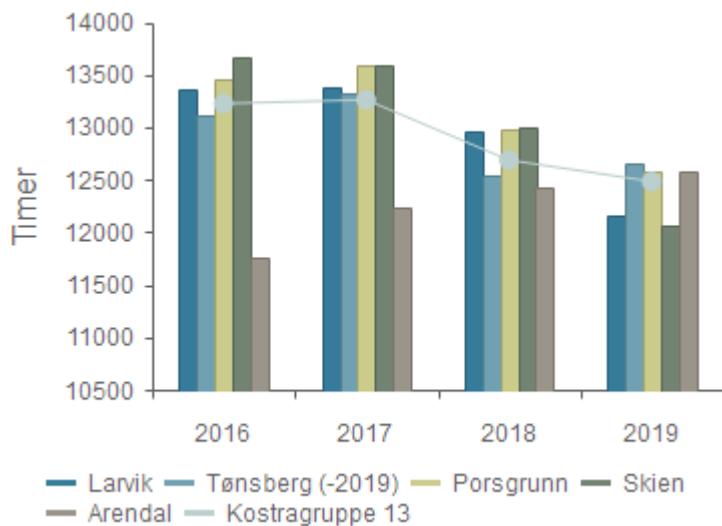
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage viser en kostnad på 145 358 per barn, noe som er en reduksjon på 9341 sammenlignet med foregående år. Dette er markant lavere enn Kostragruppe 13 og lavest blant kommunene i sammenligningsgruppen. Nedgangen dette året forklares i hovedsak av kjøp av Ifokus barnehagene, men nedgangen er trolig for stor da indikatoren benytter barnetall 15/12 og driftsbudsjetten til de nye barnehagene var kun for 6 mnd dette året. Kostnader knyttet til kommunale barnehager inkluderer utgifter til barn med ekstra oppfølging, samt utgifter til åpen kommunale barnehager. Til tross for at utgifter til barn med ekstra oppfølging også gjelder private barnehager, og antall barn i åpne kommunale barnehager ikke er hensyntatt.

Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime (kr) (B)

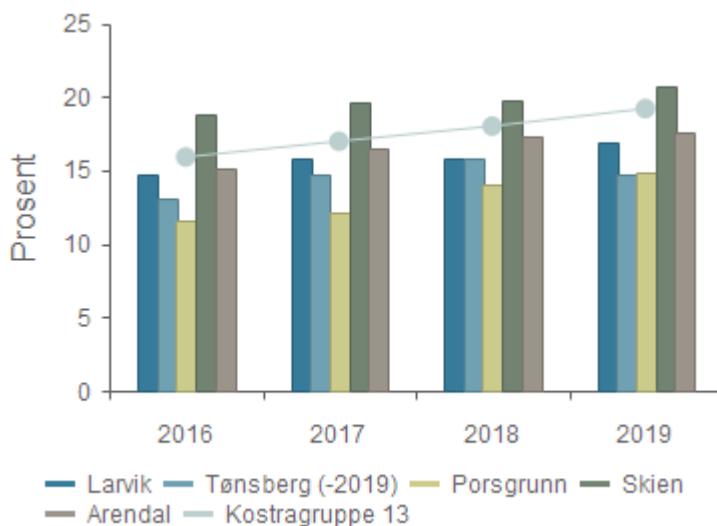
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime viser en kostnad på 67 per time, noe som er en liten reduksjon sammenlignet med tidligere år. Dette er lavest blant sammenligningkommunene og Kostragruppe 13. Se oppsummering for en mer utfyllende analyse.

Produktivitet - Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager (B)

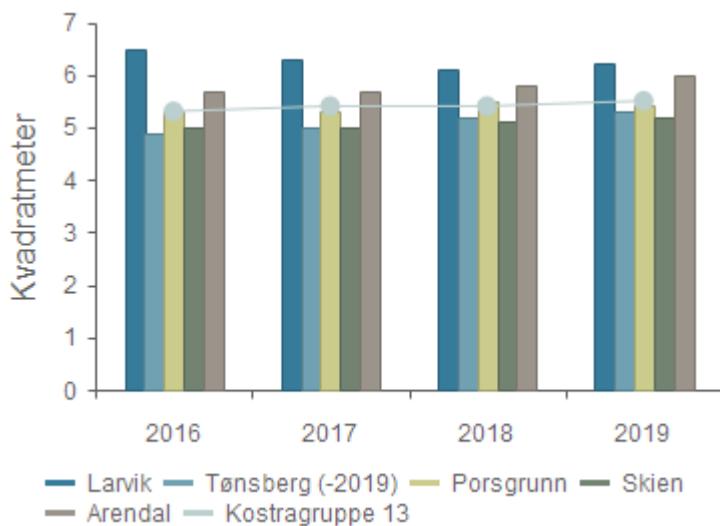

Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager viser 12 166 timer per årsverk, noe som er en nedgang på 788 timer sammenlignet med 2018. Larvik ligger lavere enn Kostragruppe 13 og nest lavest blant sammenligningskommunene.

Dekningsgrad - Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass (B)

Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass viser at larvik i 2019 hadde 17 % minoritetsspråklige i barnhagene. Larvik ligger lavere enn Kostragruppe 13 men på gjennomsnittet blant sammenligningskommunene.

Kvalitet - Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m²) (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	6,5	6,3	6,1	6,2
Tønsberg (-2019)	4,9	5,0	5,2	5,3
Porsgrunn	5,3	5,3	5,5	5,4
Skien	5,0	5,0	5,1	5,2
Arendal	5,7	5,7	5,8	6,0
Kostragruppe 13	5,3	5,4	5,4	5,5

Indikatoren leke- og oppholdsareal per barn i barnehage viser at Larvik har 6,2 m² per barn. Dette er høyere enn Kostragruppe 13 og sammenligningskommunene.

Barnevern

Larvik Kommune har hatt en markant nedgang i netto driftsutgifter per barn med tiltak i barnevernstjenesten sammenlignet med foregående år. Denne nedgangen henger først og fremst sammen en omorganisering av tjenestene knyttet til enslige mindreårige flyktninger, hvor man blant annet har redusert antall døgnbemannede boliger. Kommunen ligger fortsatt høyt blant kommunene i sammenligningsgruppen. Dette skyldes i hovedsak at man har valgt å organisere tjenester knyttet til enslige mindreårige flyktninger (EMF) under barnevernet, noe som igjen vil bety at Larvik kommune vil ha høyere kostnader enn kommuner som ikke har valgt en slik organisering eller har bosatt færre enslige mindreårige flyktninger.

Det er vanskelig å korrigere for denne effekten uten å ha inngående kjennskap til andre kommuners organisering og bosetting. Indikatoren "Barnevernstjenestens netto driftsutgifter per innbygger" korrigert for andelen nettodriftsutgifter som tilskrives enslige mindreårige flyktninger kan imidlertid gi oss et sammenligningsgrunnlag. I 2019 så hadde Larvik en nettodriftsutgift korrigert for enslige mindreårige flyktninger på 2065 per innbyggere noe som er lavere enn Kostragruppe 13 som hadde en nettoutgiftutgift på 2193 per innbygger.

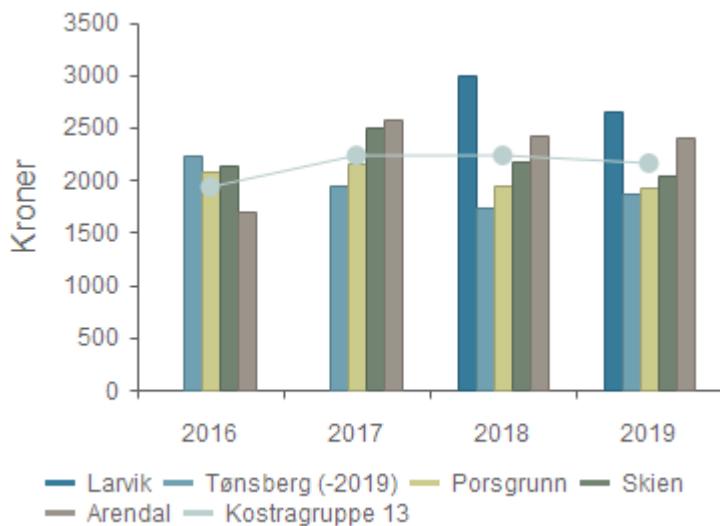
Ser man på barnevernets samlede kostnader til omsorgstiltak i barnevernet utenom EMF, så er det her en økning sammenlignet med foregående år. Dette forklares av en markant økning i kostnader til institusjon dette året. Ser man imidlertid disse kostnadene i et lengre perspektiv, så fortsatte trenden med en nedgang i kostnader knyttet til kostbare tiltak som institusjon og i beredskapshjem, men det har samtidig vært en økning i kostnader knyttet til forsterkning. Andel barn i institusjon og fosterhjem av barn med tiltak utgjør 32,7 prosent. Dette er en marginal nedgang fra tidligere år. Larvik ligger noe høyere enn kostragruppe 13.

Tjenesten har et fokus på samarbeid med nettverk og familieråd som metode for å sikre medvirkning, innflytelse og utnyttelse av deres ressurser, som igjen fører til bedre kvalitet på tjenestene samt lavere kostnader til omsorgsplasseringer og da spesielt beredskapshjem. Barneverntjenesten vil imidlertid ha et økt fokus på kostnadene knyttet til forsterkning for å se på mulighetene for å redusere disse.

De siste årene har det vært en stabil lav andel av barn i barnevernstiltak som har vært på nivå med de andre kommunene i sammenligningsgruppen men noe høyere enn Kostragruppe 13. Sistnevnte er også forventet da Larvik har levekårutfordringer på linje med de større byene. Sammenlignet med 2018 så har det imidlertid vært en liten økning fra 483 til 493 barn med tiltak, men kommunen ligger fortsatt på gjennomsnittet for analyseperioden. Ser man på antall meldinger så har dette økt fra 594 til 604 meldinger i året. Gjennomsnittet for analyseperioden er 591 meldinger i året.

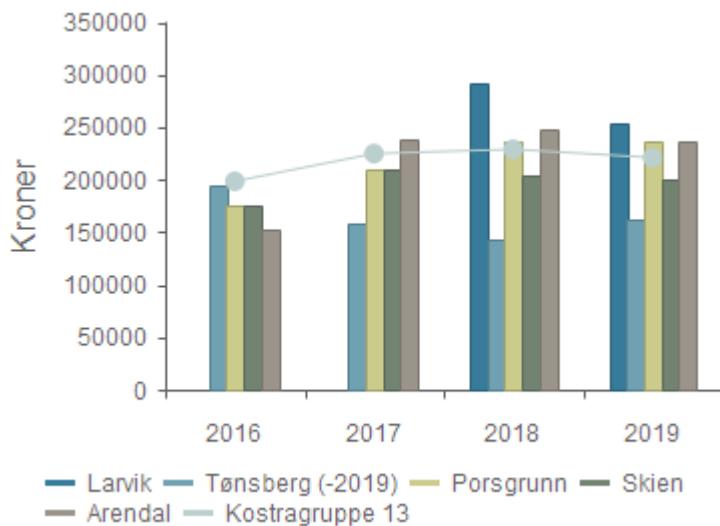
	Larvik 2018	Larvik 2019	Tønsberg (-2019)	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Prioritet							
Barnevern nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)	2 898	2 644	1 942	2 067	2 316	2 516	2 194
Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn med tiltak	282 631	253 122	162 587	235 850	199 484	236 858	221 005
Dekningsgrad							
Andel barn i institusjon og fosterhjem av barn med tiltak (B)	33,1 %	32,7 %	27,5 %	37,9 %	31,2 %		27,0 %
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år	4,0 %	4,1 %	4,6 %	3,4 %	4,4 %	4,0 %	3,6 %

Prioritet - Barnevern nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)

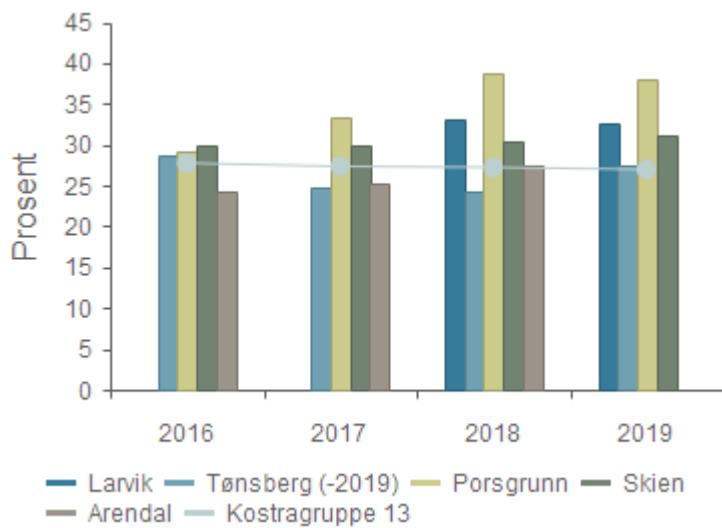
Nettodriftsutgifter per innbygger viser en kostnad på 2647, dette er en markant nedgang sammenlignet med 2018. Larvik ligger høyere enn sammenligningskommunene og Kostragruppe 13. Se oppsummering for en mer inngående analyse.

Prioritet - Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn med tiltak

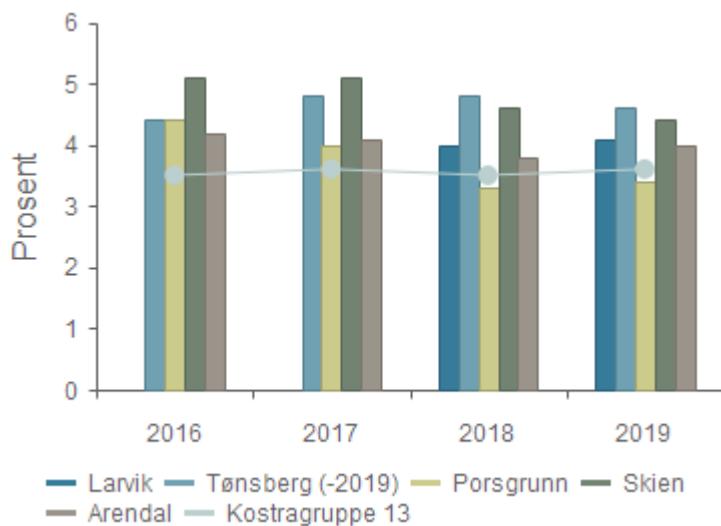
**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

Nettodriftsutgifter per barn med tiltak viser en kostnad på 253 122, noe som er en markant nedgang sammenlignet med 2018. Larvik ligger høyere enn sammenligningskommunene og Kostragruppe 13. Se oppsummering for en mer inngående analyse.

Dekningsgrad - Andel barn i institusjon og fosterhjem av barn med tiltak (B)

Andel barn i institusjon og fosterhjem av barn med tiltak var i 32,7 prosent i 2019. Dette er en marginal nedgang sammenlignet med 2018. Dette er på nivå med gjennomsnittet blant sammenligningskommunene men høyere enn Kostragruppe 13. Se oppsummering for en mer inngående analyse.

Dekningsgrad - Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år

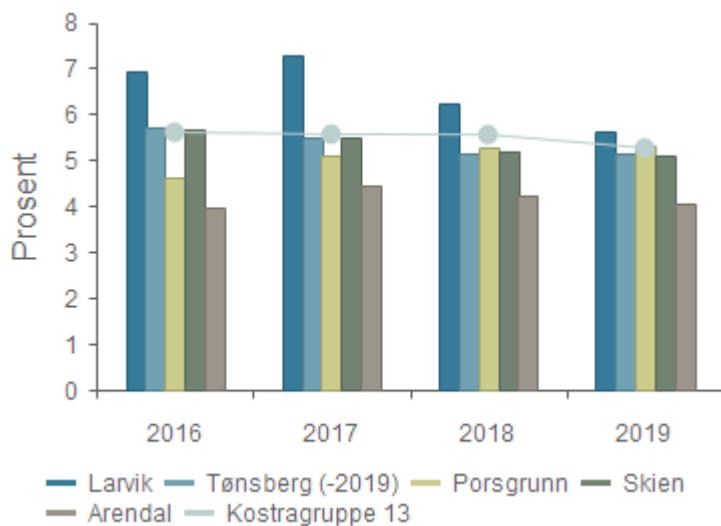

Andel barn med barnevernstiltak i forhold til innbyggere 0 - 22 år var 4,1 prosent i 2019. Dette er en marginal økning sammenlignet med 2018. Dette er på nivå med gjennomsnittet blant sammenligningskommunene, men høyere enn Kostragruppe 13. Se oppsummering for en mer inngående analyse.

Pleie og omsorg

	Larvik 2018	Larvik 2019	Tønsberg (- 2019)	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Prioritet							
Aktivisering, støttetjenester (f234) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)	6,2 %	5,6 %	5,1 %	5,3 %	5,1 %	4,0 %	5,3 %
Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)	48,8 %	48,2 %	39,2 %	45,1 %	41,1 %	43,4 %	42,0 %
Netto driftsutgifter per innbygger (234) aktiv.- og servicetjen. eldre og pers. m/funk.nedsett. (B)	1 224	1 138	1 079	1 240	1 020	791	985
Netto driftsutgifter per innbygger (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon (B)	8 567	8 641	7 643	9 166	7 358	7 183	6 864
Netto driftsutgifter per innbygger (254) helse- og omsorgstj. til hjemmeboende (B)	8 606	9 061	11 478	11 237	10 618	10 155	9 635
Netto driftsutgifter per innbygger (256) tilbud om ø. hjelp døgnopphold i kommunene (B)	220	297	222	312	171	148	149
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten (B)	19 644	20 263	21 004	23 304	20 051	19 594	18 715
Netto driftsutgifter, helse og omsorg, i prosent av totale netto driftsut (B)	39,7 %	40,9 %	41,3 %	42,4 %	38,3 %	36,7 %	36,5 %
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over (B)	108 675	108 507	128 866	133 658	115 598	116 379	121 663
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over (B)	377 085	377 610	436 892	485 236	422 737	439 965	440 770
Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)	43,8 %	44,7 %	54,7 %	48,2 %	53,0 %	51,8 %	52,2 %
Produktivitet							
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner) (B)	239 581	244 664	293 583	309 862	346 031	270 819	290 014
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass (B)	1 262 514	1 296 149	1 295 007	1 347 157	1 255 566	1 378 602	1 318 105
Dekningsgrad							
Andel av alle brukere som har omfattende bistandsbehov (B)	37,0 %	34,2 %	31,9 %	35,7 %	36,1 %	29,7 %	31,4 %
Andel beboere på institusjon under 67 år (B)	11,4 %	7,9 %	8,5 %	13,9 %	13,9 %	15,7 %	13,3 %
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 0-66 år (B)	20,3 %	18,9 %	22,4 %	26,7 %	26,4 %	13,3 %	18,9 %
Andel plasser i brukertilpasset enerom m/ eget bad/wc (B)	102,3 %	101,2 %	113,6 %	82,4 %	56,9 %	75,2 %	86,9 %
Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens (B)	16,2 %	16,1 %	44,5 %	26,7 %	28,0 %	23,9 %	28,9 %
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over (B)	17,1 %	16,7 %	17,0 %	18,2 %	15,4 %	17,3 %	16,5 %
Kvalitet							
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helsefagutdanning (prosent)	81,4 %	81,6 %	73,5 %	81,7 %	78,9 %	83,5 %	77,3 %
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent)	100,0 %	100,0 %	98,8 %	89,4 %	61,0 %	77,9 %	90,3 %
Fysioterapitimer pr. uke pr. beboer i sykehjem (B)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning fra høyskole/universitet (antall)	490,8	485,9	440,2	438,9	606,6	468,9	21 371,8
Økonomi							
Brukerbetaling i institusjon i forhold til korrigerte brutto driftsutgifter (B)	12,3	12,5	16,5	11,6	12,0	11,7	12,3

Prioritet - Aktivisering, støttetjenester (f234) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)

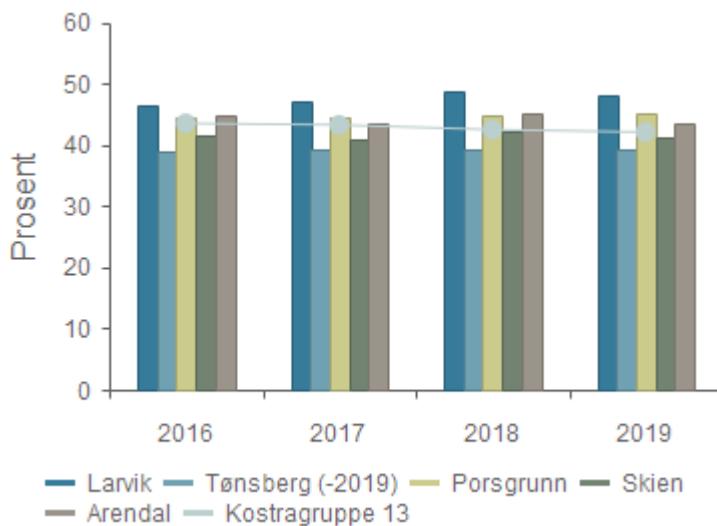
Indikatoren viser driftskostnadene til aktivisering, støttetjenester i pleie og omsorg i prosent av totale driftskostnader i pleie og omsorg. Indikatoren omfatter alle eldresentre, støttekontakter, samt dagtilbud for eldre og funksjonshemmede, Huset og trening/opplæring av multifunksjonshemmede.

Larvik kommune har i perioden 2016-2019 hatt en nedgang i andel driftskostnader knyttet til aktivisering/støttetjenester, fra 6,9% til 5,6%. Tilsvarende trend med nedgang i perioden 2016-2019 finnes hos alle sammenligningskommunene og Kostragruppe 13, med unntak av Porsgrunn. Arendal er uendret i perioden.

Larvik kommune har i 2018 den største andelen driftskostnader knyttet til aktivisering/støttetjenester sett opp mot sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13. Lavest ligger Arendal med 4,0%.

Det er ulik praksis i forhold til føring på funksjon 234 og 273 (arbeidsrettede tiltak i kommunal regi) blant kommunene. Det jobbes med avklaringer hos SSB for å finne felles føring av disse funksjonene.

Prioritet - Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)

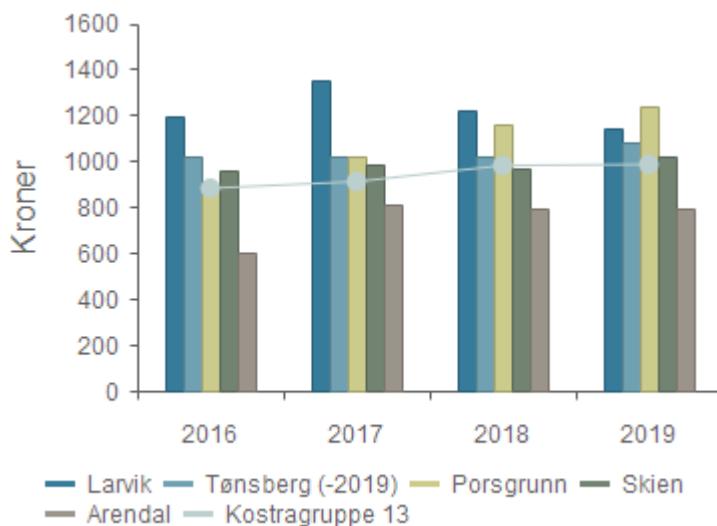
	2016	2017	2018	2019
Larvik	46,5 %	47,2 %	48,8 %	48,2 %
Tønsberg (-2019)	38,9 %	39,1 %	39,4 %	39,2 %
Porsgrunn	44,6 %	44,5 %	44,9 %	45,1 %
Skien	41,4 %	41,0 %	42,2 %	41,1 %
Arendal	44,6 %	43,4 %	45,1 %	43,4 %
Kostragruppe 13	43,5 %	43,2 %	42,4 %	42,0 %

I indikatoren inngår alle institusjonene i Larvik kommune, DNAS, avlastningssenter for funksjonshemmede og barneboliger. Indikatoren innbefatter ikke boliger med heldøgns bemanning.

I perioden 2016 - 2019 har Larvik kommune økt andel av netto driftsutgifter institusjon av Pleie og omsorg fra 46,5% til 48,2%, en økning på 1,7 prosentpoeng. Økningen kommer som følge av omgjøring av bobillesskap til sykehjem og økning av 7 plasser på Presteløkka, samt etablering av sykehjemsplasser for funksjonshemmede på Furuheim. Dette er den største økningen sammenliknet med de andre utvalgskommunene og Kostragruppe 13. Tønsberg og Porsgrunn også har hatt en økning, mens de resterende har hatt en nedgang.

Larvik kommune var i 2019 høyest med 48,2%. Porsgrunn følger nærmest på 45,1%, mens Tønsberg ligger lavest med 39,2%

Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (234) aktiv.- og servicetjen eldre og pers. m/funk.nedsett. (B)

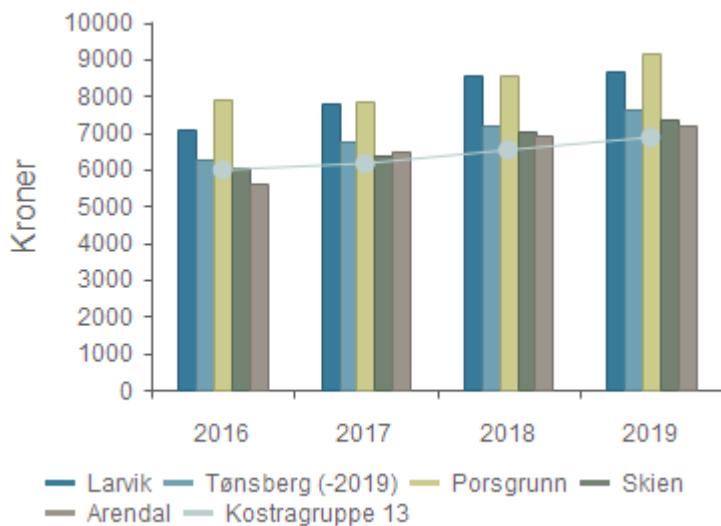

I perioden 2016 - 2019 har Larvik kommune hatt en nedgang i netto driftsutgifter pr innbygger til aktivitet- og servicetjenester til eldre og personer med nedsatt funksjonsevne, mens de resterende sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 har hatt en økning.

I 2019 ligger Porsgrunn kommune høyest med 1 240 kr, mens Larvik kommune ligger som nummer to med 1 138 kr. Arendal kommune ligger lavest med 791 kr.

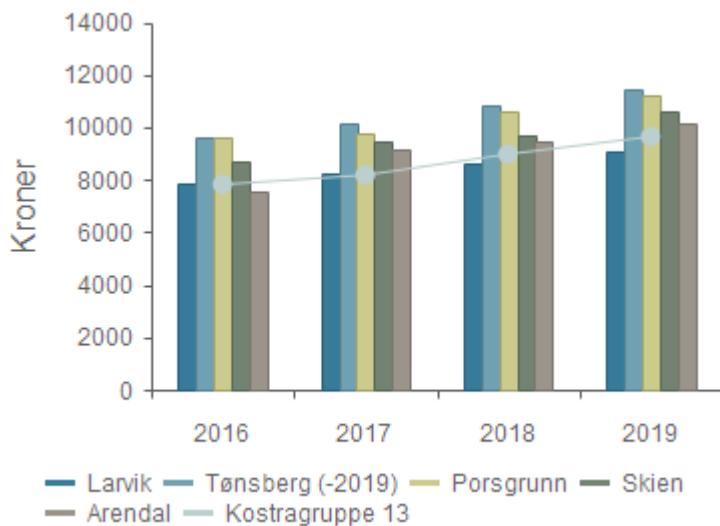
Det er ulik praksis i forhold til føring på funksjon 234 og 273 (arbeidsrettede tiltak i kommunal regi) blant kommunene.

Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon (B)

I perioden 2016 - 2019 har Larvik kommune hatt den største økningen i netto driftsutgifter Helse- og omsorgstjenester i institusjon pr. innbygger med 1 572 kr. Porsgrunn kommune har den laveste økningen i samme periode med 1 273 kr. Økningen kommer som følge av omgjøring av bofellesskap til sykehjem og økning av 7 plasser på Presteløkka, samt etablering av sykehjemsplasser for funksjonshemmede på Furuheim.

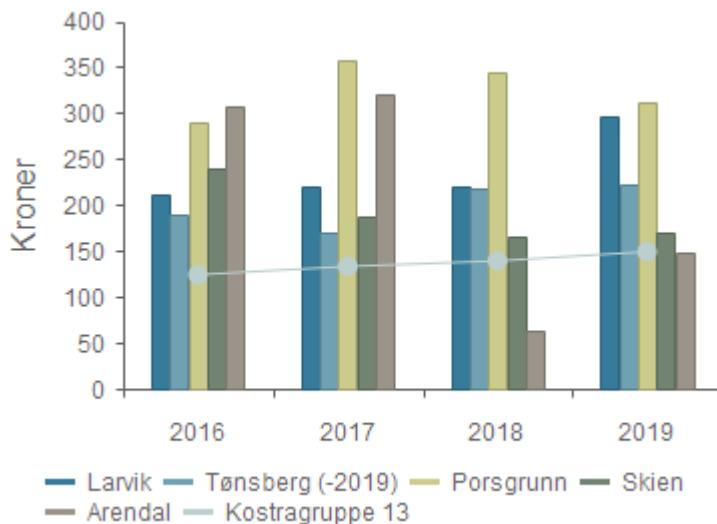
I 2019 ligger Porsgrunn høyere enn Larvik, mens de resterende sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 ligger lavere. Kostragruppe 13 ligger lavest.

Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (254) helse- og omsorgstj. til hjemmeboende (B)

I perioden 2016 - 2019 har Larvik kommune den laveste økningen i netto driftsutgifter Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende pr innbygger, 1 240 kr. Arendal kommune har i samme periode den største økningen på 2 615 kr.

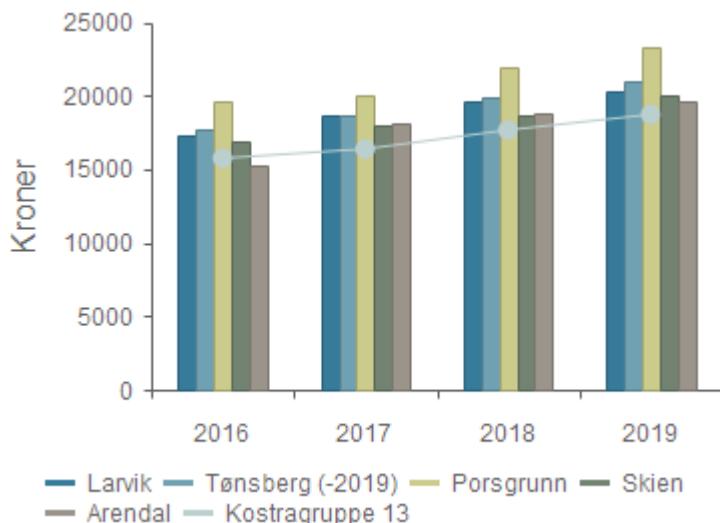
I 2019 forbruker Larvik kommune 9 061 kr, noe som er lavest av sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13. Tønsberg kommune, med 11 478 kr, og Porsgrunn kommune, med 11 237 kr, ligger høyest.

Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (256) tilbud om ø. hjelp døgnopphold i kommunene (B)

I perioden 2016 til 2019 økte netto driftsutgifter til øyeblikkelig hjelp døgnopphold pr. innbygger fra 212 kr. til 297 kr. I samme periode økte også Tønsberg, Porsgrunn og Kostragruppe 13, mens Arendal og Skien hadde en reduksjon.

I 2019 brukte Porsgrunn og Larvik mest pr innbygger, hhv 312,- og 297,-. De resterende sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 ligger lavere, med Arendal lavest på 148 kr.

Prioritet - Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgtjenesten (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	17 247	18 619	19 644	20 263
Tønsberg (-2019)	17 741	18 602	19 891	21 004
Porsgrunn	19 554	20 051	21 965	23 304
Skien	16 836	17 951	18 722	20 051
Arendal	15 267	18 167	18 792	19 594
Kostragruppe 13	15 741	16 370	17 659	18 715

Her kommenteres det samlet for denne indikatoren sammen med disse indikatorene:

- **Prioritet - Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over**
- **Prioritet - Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over**

Indikatoren viser driftsutgiftene til pleie og omsorg inkludert avskrivninger etter at driftsinntektene som bla. inneholder øremerkede tilskudd og ev. andre direkte inntekter, er trukket fra.

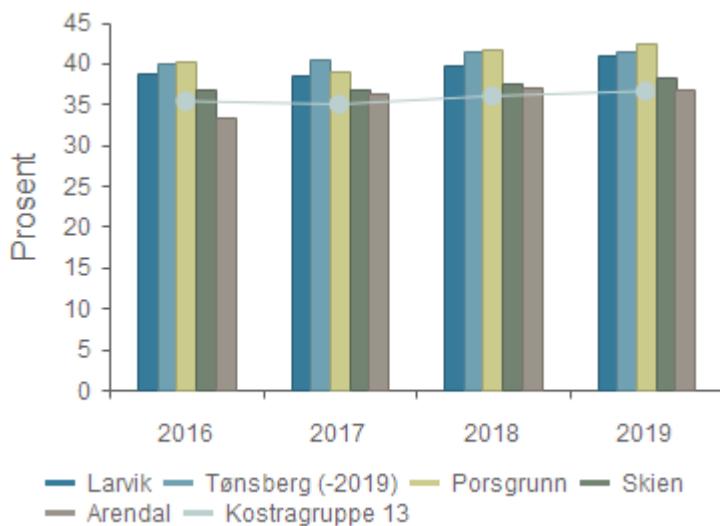
Fra 2016 til 2019 har alle sammenlikningskommunene hatt en høyere vekst i kroner enn Larvik kommune, mens Kostragruppe 13 har hatt en lavere vekst.

I 2019 ligger Tønsberg og Porsgrunn høyere enn Larvik kommune, mens de resterende ligger lavere.

Over 67 år: Sammenliknet med alle de andre kommunene i utvalget og Kostragruppe 13 ligger Larvik lavest pr. innbygger over 67 år. Larvik kommune hadde i perioden den laveste økningen av sammenlikningskommunene.

Over 80 år: Sammenliknet med alle de andre kommunene i utvalget og Kostragruppe 13 ligger Larvik lavest pr. innbygger over 80 år. Larvik kommune hadde i perioden den laveste økningen av sammenlikningskommunene.

Prioritet - Netto driftsutgifter, helse og omsorg, i prosent av totale netto driftsutg (B)

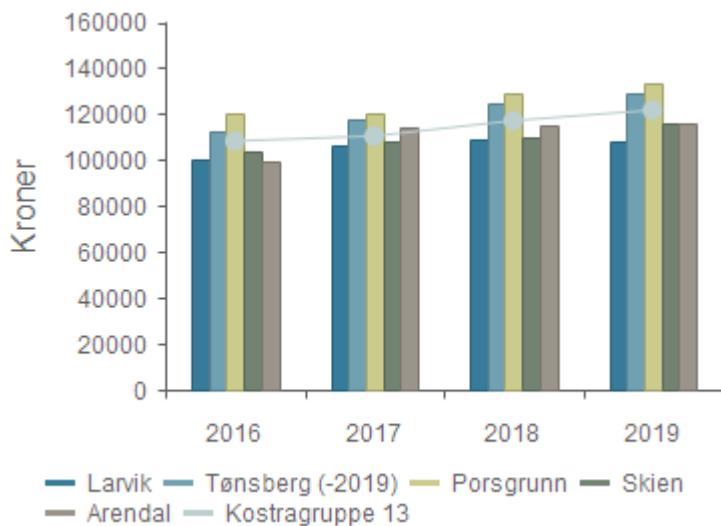

I perioden 2016 - 2019 har Larvik kommune økt netto driftsutgifter til helse og omsorg i prosent av totale netto driftsutgifter fra 38,8% til 40,9%, en økning på 2,1 prosentpoeng. I samme periode har Arendal kommune økt med 3,3 prosentpoeng, mens de resterende sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 har hatt en lavere prosentpoeng-økning enn Larvik.

I 2019 brukte Larvik 40,9% av totale netto driftsutgifter til Helse og omsorg. Porsgrunn (42,4%) og Tønsberg (41,3%) ligger høyere, mens Skien (38,2%), Arendal (36,7%) og Kostragruppe 13 (36,5%) ligger lavere.

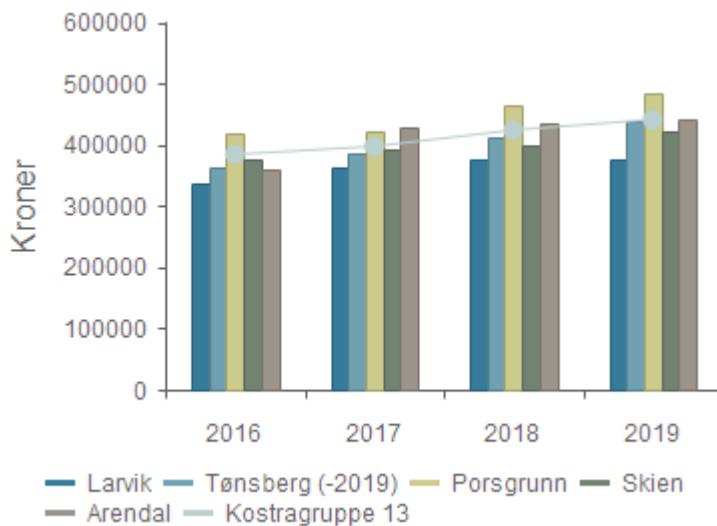
I perioden 2016 - 2019 var det en økning i befolkningen i Larvik kommune på totalt 766 personer. I aldersgruppen 67 år og eldre økte antall personer med 690. Den største økningen har vært i aldersintervallet fra 67 - 79 år, med en økning på 634 personer. I gruppa fra 80 - 89 år var det en økning på 49, mens det for aldersintervallet 90 år og eldre var det en økning på 7 personer.

Prioritet - Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over (B)

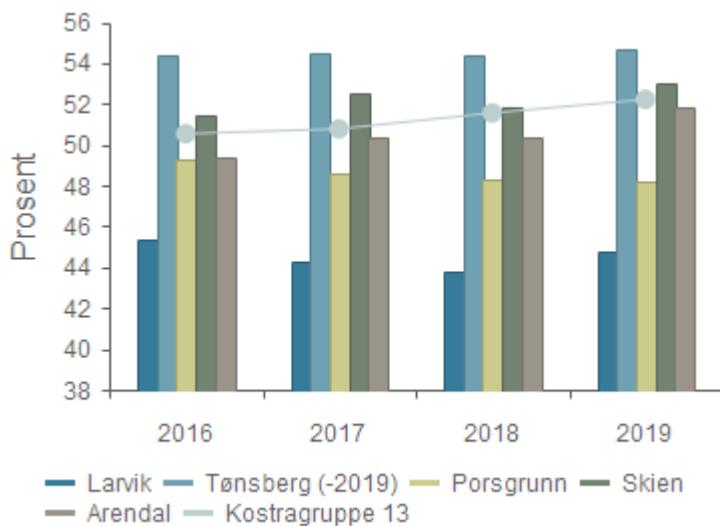
Se: Prioritet - Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten(B)

Prioritet - Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over (B)

Se: Prioritet - Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten(B)

Prioritet - Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)

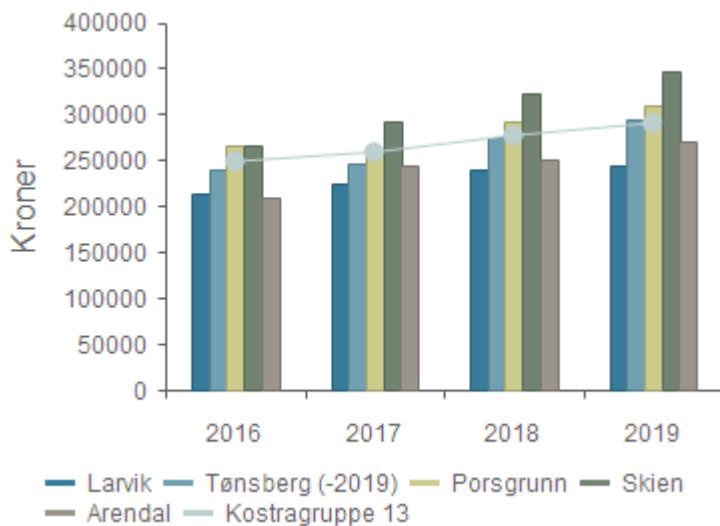
	2016	2017	2018	2019
Larvik	45,4 %	44,3 %	43,8 %	44,7 %
Tønsberg (-2019)	54,4 %	54,5 %	54,4 %	54,7 %
Porsgrunn	49,3 %	48,6 %	48,3 %	48,2 %
Skien	51,5 %	52,5 %	51,8 %	53,0 %
Arendal	49,4 %	50,4 %	50,4 %	51,8 %
Kostragruppe 13	50,5 %	50,8 %	51,6 %	52,2 %

Larvik kommune har hatt en nedgangen i Tjenester til hjemmeboende - andel av netto driftsutgifter til pleie og omsorg, i perioden 2016 - 2019. Nedgangen tidlig i perioden skyldes omgjøring av bofellesskapsplasser til sykehjem (annen funksjon). Nedgangen er på 0,7 prosentpoeng føor hele perioden. I samme periode har Porsgrunn en nedgang på 1,1 prosentpoeng, mens de resterende sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 har hatt en økning.

Larvik kommune ligger lavest i 2019, med en andel på 44,7%, etterfulgt av Porsgrunn på 48,2%. Tønsberg kommune ligger høyest med 54,7%

I indikatoren inngår driftsutgifter til generelle hjemmetjenester, tjenester til funksjonshemmede og tjenester innenfor psykisk helse og avhengighet. Utgiftene i prosent fordeler seg slik de siste årene (ekskl DNAS)

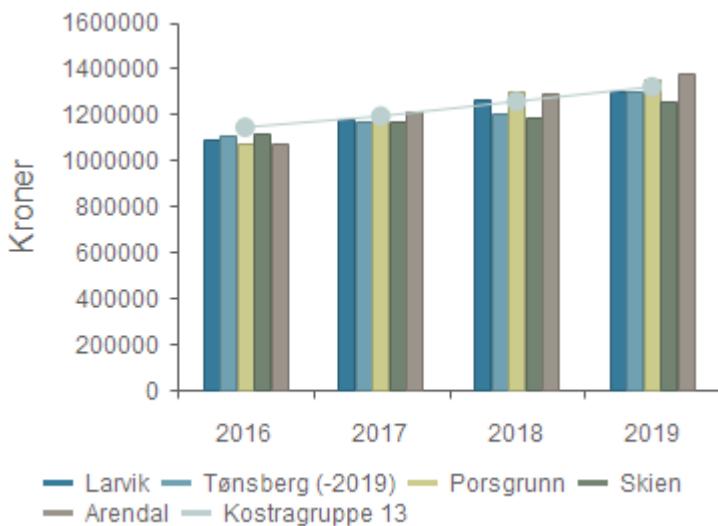
	2 016	2 017	2 018	2 019
Virksomhet hjemmetjenester	51 %	53 %	52 %	48 %
Virksomhet funksjonshemmede	32 %	31,50 %	28 %	32 %
Psykisk helse og avhengighet	10 %	10 %	11 %	12 %
Omsorgslønn	3 %	2,50 %	2 %	2 %
BPA (Brukerutstyr personlig assistent)	2 %	2 %	2 %	2 %
Virksomhet sykehjem	2 %	1 %	4 %	3 %
Resterende	0 %	0 %	1 %	1 %

Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutg. pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner) (B)

Larvik kommune har hatt den laveste økningen i korrigerte brutto driftsutgifter pr. mottaker av hjemmetjenester i perioden 2016 – 2019, mens Skien kommune har hatt den største økningen.

I 2019 ligger Larvik kommune lavest av sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 med 244 664, mens Skien kommune ligger høyest med 346 031.

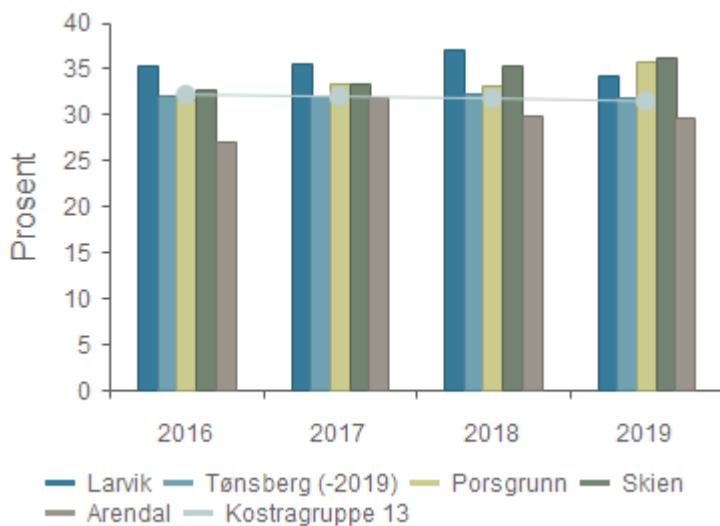
Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass (B)

I perioden 2016 - 2019 har Larvik kommune hatt en økning i korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr kommunal plass, på 204 411 kr. I samme periode hadde Arendal og Porsgrunn en større økning på hhv 308 024 kr og 270 471 kr, mens de resterende sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 hadde en lavere økning.

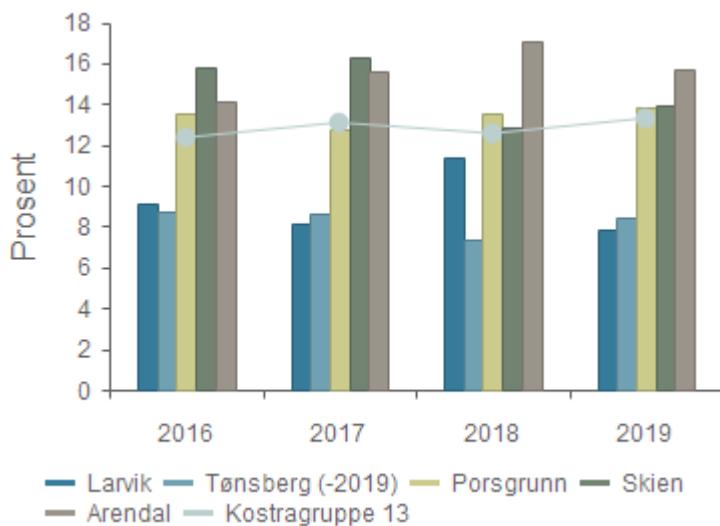
I 2019 brukte Larvik kommune 1 296 149 kr. Porsgrunn, Arendal og Kostragruppe 13 ligger høyere, mens Skien ligger lavere. Tønsberg er tilnærmet lik Larvik kommune med 1 295 007.

Dekningsgrad - Andel av alle brukere som har omfattende bistandsbehov (B)

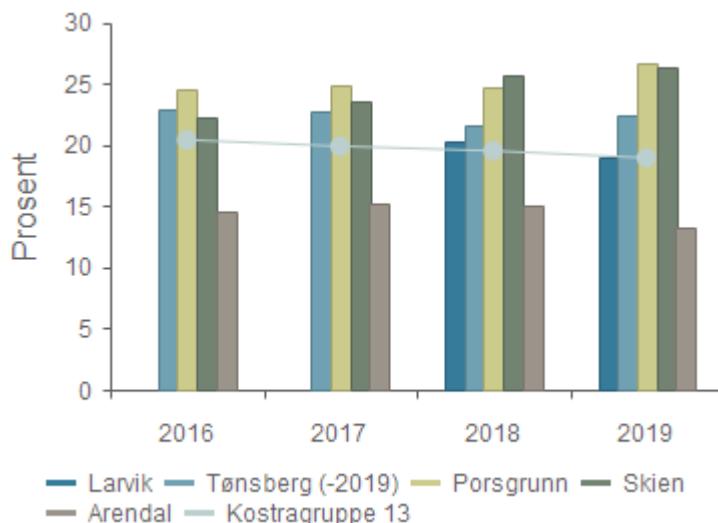
Andel av alle bruker som har omfattende bistandsbehov har i perioden 2016 - 2019 falt med 1,1 prosentpoeng i Larvik kommune. I samme periode har alle sammenlikningskommunene hatt en økning, med unntak av Tønsberg som har vært uendret. Kostragruppe 13 har falt med 0,7 prosentpoeng.

I 2019 hadde Larvik kommune 34,2% andel brukere med omfattende bistandsbehov. Skien og Porsgrunn ligger høyere med hhv 36,1% og 35,7%. De resterende kommunene og Kostragruppe 13 ligger lavere enn Larvik.

Dekningsgrad - Andel beboere på institusjon under 67 år (B)

Andel beboere på institusjon under 67 år har falt med 2,1 prosentpoeng i perioden 2016 - 2019. Tønsberg og Skien har hatt nedgang i samme periode, mens Porsgrunn, Arendal og Kostragruppe 13 har hatt en økning.

I 2019 hadde Larvik kommune en andel på 7,9% av beboere på institusjon under 67 år. Dette var lavest av sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13. Arendal lå høyest med 15,7%

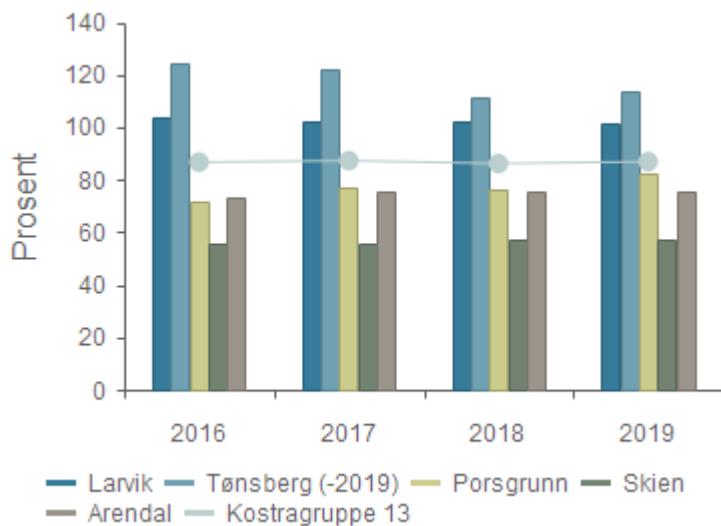
Dekningsgrad - Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 0-66 år (B)

Det er ikke tall for Larvik kommune før 2018.

Larvik kommune hadde en nedgang i andel hjemmetjenestemottakere med omfattende bistandsbehov i aldersgruppen 0-66 år i perioden 2018 - 2019 med 1,4 prosentpoeng. Arendal og Kostragruppe 13 hadde i samme periode en nedgang, mens de resterende sammenlikningskommunene hadde en økning.

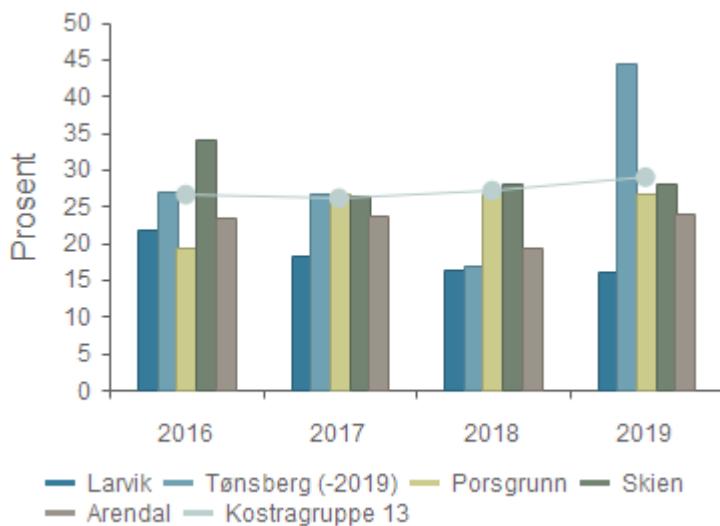
I 2019 var andelen hjemmetjenestemottakere med omfattende bistandsbehov i aldersgruppen 0-66 år på 18,9%, likt med Kostragruppe 13. Arendal lå lavere, mens de resterende sammenlikningskommunene lå over.

Dekningsgrad - Andel plasser i brukertilpasset enerom m/ eget bad/wc (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	103,6 %	102,0 %	102,3 %	101,2 %
Tønsberg (-2019)	124,2 %	122,0 %	111,0 %	113,6 %
Porsgrunn	71,9 %	77,2 %	76,7 %	82,4 %
Skien	55,9 %	56,0 %	56,9 %	56,9 %
Arendal	73,4 %	75,4 %	75,4 %	75,2 %
Kostragruppe 13	86,6 %	87,2 %	86,1 %	86,9 %

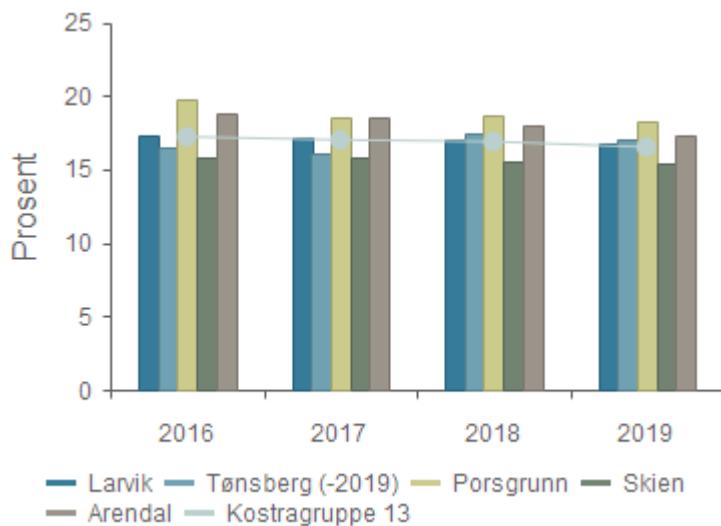
Dekningsgrad - Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens (B)

I perioden 2016 - 2019 har Larvik kommune hatt en nedgang i andel plasser i skjermet enhet for personer med demens, fra 21,8% til 16,1%. Nedgangen i andel plasser på 5,7 prosentpoeng i skjermet enhet tyder på en feil i statistikken. Skien kommune har i samme periode også en nedgang, mens de resterende sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 har en økning.

Larvik kommune ligger lavest av sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 i 2019 med 16,1%. Nærmest følger Arendal med 23,9%. Høyest ligger Tønsberg kommune med 44,5%.

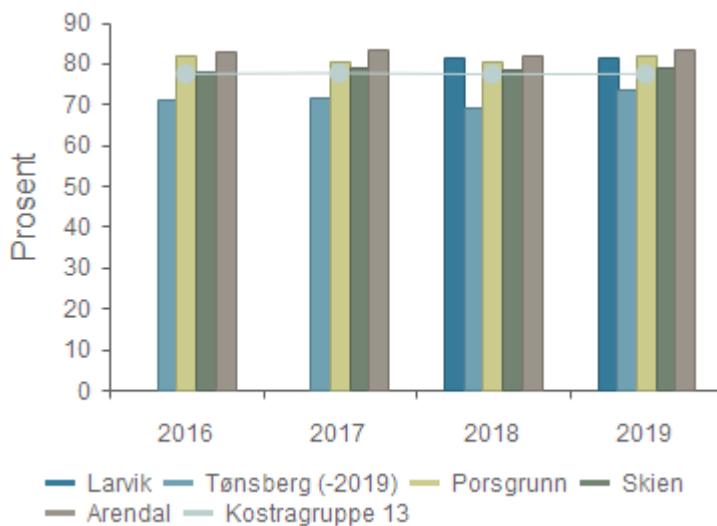
Dekningsgrad - Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over (B)

I perioden 2016 - 2019 har Larvik kommune hatt en nedgang i plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år og over, fra 17,4% til 16,7%. Det er kun Tønsberg kommune som har hatt en økning i samme periode, mens de resterende sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 har hatt en nedgang.

Larvik kommune hadde i 2019 en dekning på 16,7%. Porsgrunn, Arendal og Tønsberg ligger høyere, mens Kostragruppe 13 og Skien har en lavere dekning.

Kvalitet - Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helsefagutdanning (prosent)

	2016	2017	2018	2019
Larvik			81,4 %	81,6 %
Tønsberg (-2019)	70,9 %	71,7 %	69,3 %	73,5 %
Porsgrunn	82,1 %	80,4 %	80,6 %	81,7 %
Skien	77,9 %	78,9 %	78,6 %	78,9 %
Arendal	82,9 %	83,6 %	81,7 %	83,5 %
Kostragruppe 13	77,3 %	77,5 %	77,2 %	77,3 %

Felles tekst med indikatoren "Årsverk i brukerrettede tjenester m/fagutdanning

Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)

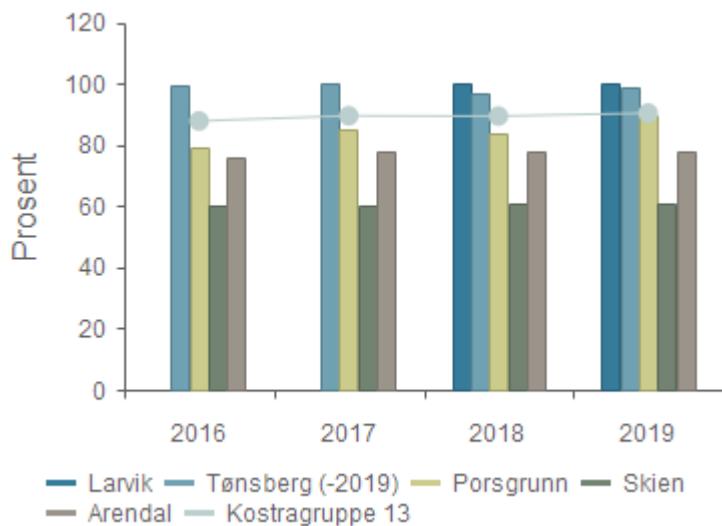
Det er ikke tilgjengelige tall for perioden 2016 - 2017. I 2019 har Larvik kommune 81,6% brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/helseutdanning, en økning på 0,2 prosentpoeng fra 2018. Arendal og Porsgrunn ligger noe høyere med hhv 83,5% og 81,7%, mens de resterende sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 ligger lavere.

Årsverk i brukerrettede tjenester m/ helseutdanning fra høyskole/universitet (antall)

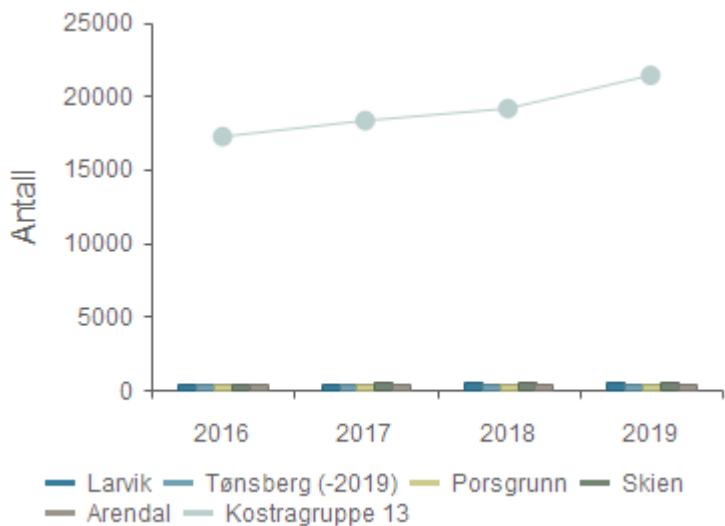
*Kostragruppe 13 kan ikke brukes som sammenlikning her da dette er en totalsum av alle kommunene i utvalget.

I perioden 2016 - 2019 har antall årsverk i brukerrettede tjenester m/helseutdanning fra høyskole/universitet økt fra 442,7 til 485,9 en økning på 43,2 årsverk. De resterende sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 har alle hatt en større økning i perioden, der Skien har hatt den største økningen med 171,6 årsverk.

I 2019 hadde Larvik 485,9 årsverk. Skien hadde 606,6 årsverk, mens de resterende kommunene hadde færre årsverk enn Larvik.

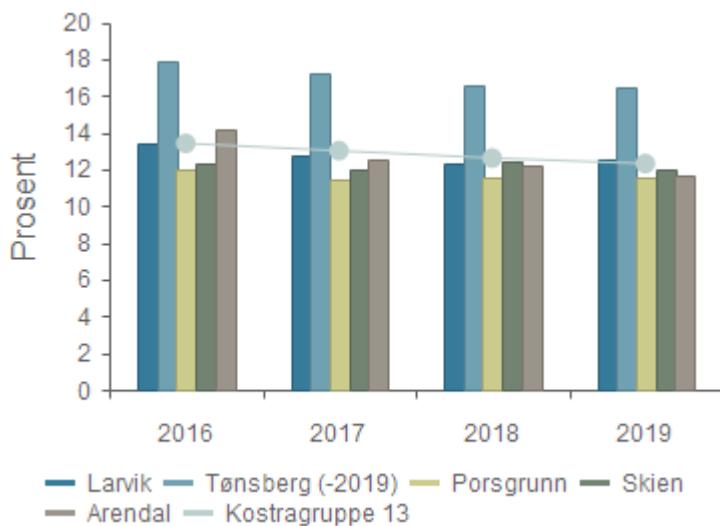
Kvalitet - Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent)

Larvik kommune har som eneste kommune i utvalget tilrettelagt med brukertilpasset enerom m/egent bad/wc for alle institusjonsplasser. I perioder kan noen rom være benyttet for 2 personer.

Kvalitet - Årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning fra høyskole/universitet (antall)

Kommenteres felles under "Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)"

Økonomi - Brukerbetaling i institusjon i forhold til korrigerte brutto driftsutgifter (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	13,4	12,8	12,3	12,5
Tønsberg (-2019)	17,9	17,2	16,6	16,5
Porsgrunn	12,0	11,4	11,5	11,6
Skien	12,3	12,0	12,4	12,0
Arendal	14,2	12,5	12,2	11,7
Kostragruppe 13	13,4	13,0	12,6	12,3

Indikatoren viser hvor stor prosentandel av kostnadene i institusjon beboerne dekker ved egenandeler.

I perioden 2016 - 2019 har prosentandel av kostnadene i institusjon beboerne dekker ved egenandeler gått ned fra 13,4 til 12,5. Alle sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 har i samme periode hatt en nedgang.

I 2019 ble 12,5 prosent av kostnadene i institusjon beboerne dekker ved egenandeler i Larvik kommune. Kun Tønsberg kommune hadde en høyere prosentandel med 16,5, mens de resterende sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 har en lavere andel.

Kommunehelse

Larvik kommune ligger høyere når det gjelder netto driftsutgifter til diagnose, behandling og rehabilitering pr. innbygger enn de øvrige kommunene i utvalget. Kommunen ligger høyest av sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 i forhold til netto driftsutgifter til kommunehelsetjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter.

Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste pr innbygger 0-20 år viser at Larvik kommune ligger noe høyere enn Skien, men lavere enn Kostragruppe 13 og de øvrige sammenlikningskommunene. Dette gjelder også for aldersgruppen 0-5 år. Sammenlignet med 2018 har Larvik kommune hatt en nedgang i netto driftsutgifter til helsestasjonstjenester som i hovedsak tilskrives en budsjettredusjon som følge av sentrale innsparinger i kommunen. Ser man analyseperioden under ett har Larvik kommune hatt en vekst i utgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Helsesykepleierårsverk pr 10 000 innbyggere 0-5 år og jordmor dekningen lavest av sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13.

Forebyggende arbeid, helse, relatert til bl.a. miljørettet helsevern som f.eks. psykologtjenester, kommuneoverlege, frisklivssentraler og tilskudd til krisesenter viser vesentlig høyere driftsutgifter pr. innbygger, enn øvrige kommuner i utvalget.

Legeårsverk pr. 10 000 innbyggere ligger høyere enn utvalget av kommuner og Kostragruppe 13, med unntak av Porsgrunn kommune.

Antall åpne fastlegelister er i perioden 2016 – 2019 redusert i Larvik, og det er 9 åpne fastlegelister i 2019. Gjennomsnittlig listelengde er redusert med 10 pasienter fra 2018 til 2019.

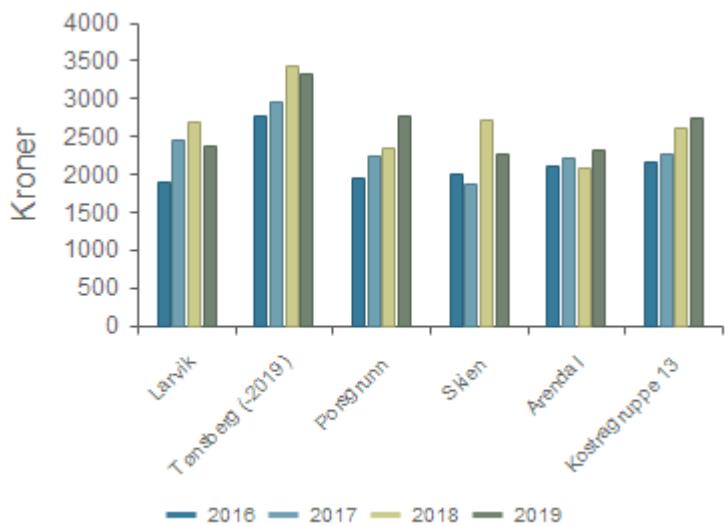
	Larvik 2018	Larvik 2019	Tønsberg (- 2019)	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Prioritet							
Netto driftsut til diagnose, behandling og rehabilitering pr. innbygger (B)	1 683	1 807	1 525	1 584	1 641	1 647	1 780
Netto driftsut til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år (B)	2 679	2 377	3 316	2 781	2 267	2 325	2 756
Netto driftsut til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-5 år (B)	10 686	9 370	12 730	11 267	8 822	9 537	10 606
Netto driftsutgifter kommunehelse i prosent av samlede netto driftsutgifter	4,9 %	5,0 %	4,2 %	4,0 %	4,1 %	4,0 %	4,6 %
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B)	2 753	2 819	2 387	2 422	2 423	2 382	2 717
Netto driftsutgifter til forebyggende arbeid, helse pr. innbygger (B)	443	460	80	191	241	166	241
Dekningsgrad							
Ergoterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (kommunehelse+omsorg) (årsverk)	5,6	6,5	0,9	4,6	4,1	1,7	4,3
Jordmødre per 10 000 fødte i løpet av året (årsverk)	63,0	48,7	68,3	129,9	80,7	96,8	84,7
Reservekapasitet fastlege (B)	101	100	105	101	100	99	102
Årsverk av helseøstre pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. Funksjon 232	59,7	65,1	109,8	110,6	92,9	89,0	83,0
Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 241	9,4	9,6	9,4	10,5	8,2	6,8	8,8
Kvalitet							
Antall åpne fastlegelister	7	9	15	13	12	5	387
Andre nøkkeltall							
Gjennomsnittlig listelengde (B)	1 238	1 228	1 272	1 014	1 214	1 107	1 148

Prioritet - Netto driftsutg til diagnose, behandling og rehabilitering pr. innbygger (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	1 565	1 672	1 683	1 807
Tønsberg (-2019)	1 186	1 329	1 514	1 525
Porsgrunn	1 402	1 403	1 525	1 584
Skien	1 524	1 553	1 664	1 641
Arendal	1 491	1 343	1 535	1 647
Kostragruppe 13	1 502	1 554	1 673	1 780

I indikatoren inngår fastleger, legevakt, fengselshelsetjeneste, LIS1-leger, legekontor, kommuneoverlege, fysioterapi/ergoterapi, formidling av hjelpemidler og tilskudd til Norsk Pasientskadeerstatning.

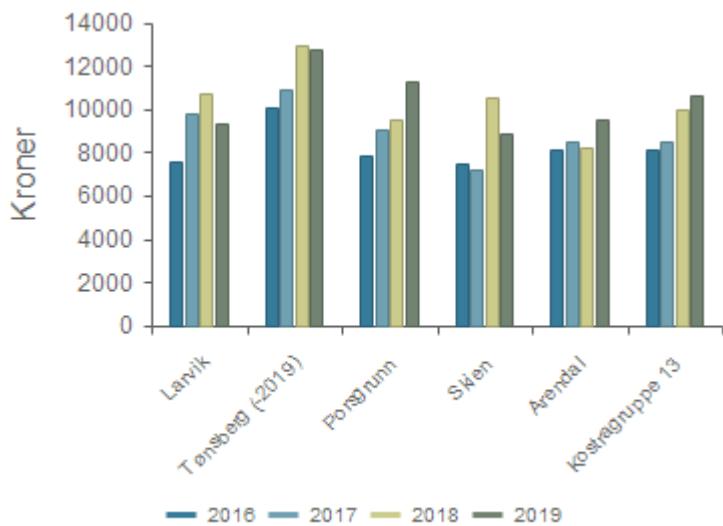
Netto driftsutgifter til diagnose, behandling og rehabilitering pr. innbygger viser at Larvik kommune ligger høyere enn sammenliknbare kommuner og Kostragruppe 13 i 2019, og har gjort det gjennom hele målperioden.

Prioritet - Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	1 905	2 445	2 679	2 377
Tønsberg (-2019)	2 773	2 963	3 427	3 316
Porsgrunn	1 958	2 245	2 336	2 781
Skien	1 992	1 883	2 716	2 267
Arendal	2 117	2 202	2 072	2 325
Kostragruppe 13	2 166	2 257	2 610	2 756

Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenester pr. innbygger 0-20 år viser en reduksjon på 302 kr. sammenlignet med foregående år. Denne nedgangen forklares i hovedsak av budsjettredusjon som følge av sentrale innsparinger i kommunen. Larvik kommune ligger lavere enn sammenligningskommunene og Kostragruppe 13.

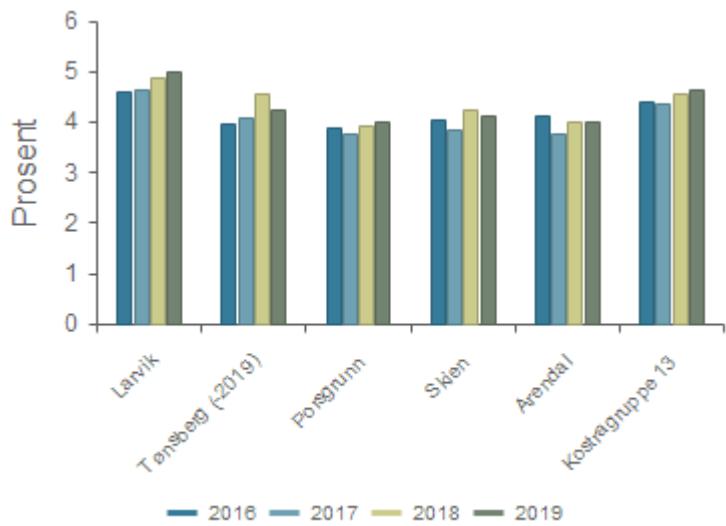
Skien og Arendal ligger noe lavere enn Larvik i 2019, de resterende kommunene ligger høyere.

Prioritet - Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-5 år (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	7 603	9 820	10 686	9 370
Tønsberg (-2019)	10 046	10 936	12 957	12 730
Porsgrunn	7 802	9 008	9 470	11 267
Skien	7 498	7 168	10 508	8 822
Arendal	8 110	8 527	8 206	9 537
Kostagruppe 13	8 077	8 494	9 942	10 606

Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenester pr. innbygger 0-5 år viser en reduksjon på 1 316 kr. sammenlignet med foregående år. Denne nedgangen forklares i hovedsak av budsjettredusjon som følge av sentrale innsparinger i kommunen. Larvik kommune ligger i 2019 lavere enn sammenligningskommunene og Kostagruppe 13. Bare Skien kommune ligger lavere.

Prioritet - Netto driftsutgifter kommunehelse i prosent av samlede netto driftsutgifter

	2016	2017	2018	2019
Larvik	4,6 %	4,6 %	4,9 %	5,0 %
Tønsberg (-2019)	4,0 %	4,1 %	4,6 %	4,2 %
Porsgrunn	3,9 %	3,7 %	3,9 %	4,0 %
Skien	4,1 %	3,8 %	4,2 %	4,1 %
Arendal	4,1 %	3,8 %	4,0 %	4,0 %
Kostragruppe 13	4,4 %	4,4 %	4,6 %	4,6 %

I indikatoren inngår all helsestasjonstjeneste, forebyggende arbeid som miljørettet helsevern, frisklivssentraler og utgifter til diagnose, behandling og rehabilitering.

Larvik bruker en høyere andel netto driftsutgifter til kommunehelsetjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter, enn sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13. Dette gjelder hele målperioden 2016 - 2019.

Larvik hadde en økning med 0,4 % i perioden 2016 - 2019. Dette er en høyere økning enn sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13.

Prioritet - Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B)

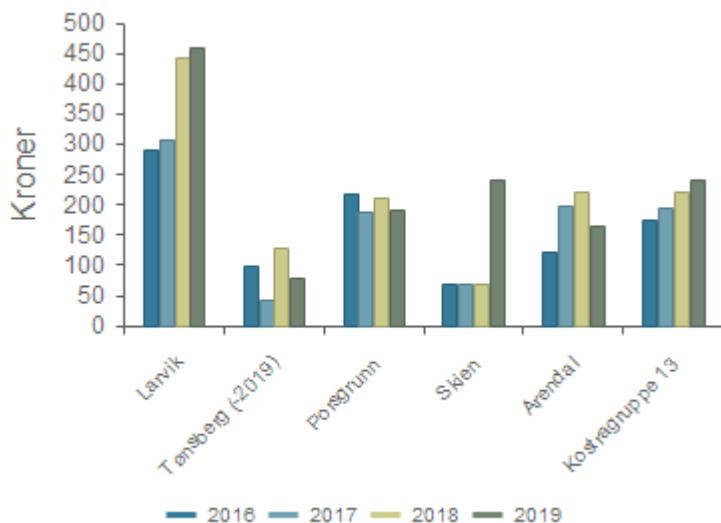
	2016	2017	2018	2019
Larvik	2 313	2 558	2 753	2 819
Tønsberg (-2019)	1 955	2 084	2 464	2 387
Porsgrunn	2 091	2 125	2 289	2 422
Skien	2 077	2 077	2 387	2 423
Arendal	2 150	2 090	2 270	2 382
Kostragruppe 13	2 239	2 330	2 559	2 717

I indikatoren inngår all helsestasjonstjeneste, forebyggende arbeid som miljørettet helsevern, frisklivssentraler og utgifter til diagnose, behandling og rehabilitering.

Larvik kommune ligger høyest av alle sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 når det gjelder netto driftsutgifter pr. innbygger til kommunehelse - både i 2019 og gjennom hele måleperioden.

Larvik hadde en økning på 505 kr. i perioden 2016 - 2019. Dette er en større økning enn sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13. Porsgrunn, Arendal og Kostragruppe 13 hadde imidlertid en høyere økning enn Larvik fra 2018 til 2019.

Prioritet - Netto driftsutgifter til forebyggende arbeid, helse pr. innbygger (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	291	306	443	460
Tønsberg (-2019)	99	41	129	80
Porsgrunn	216	188	212	191
Skien	67	68	69	241
Arendal	123	197	221	166
Kostragruppe 13	175	195	221	241

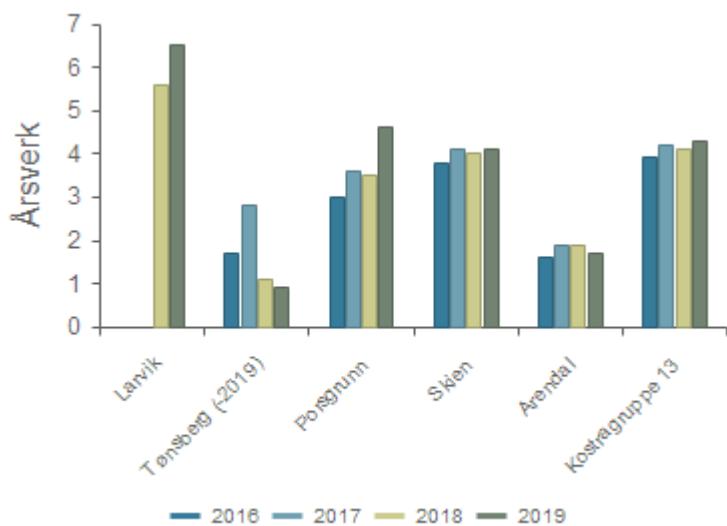
I indikatoren inngår annet forebyggende helsearbeid enn helsestasjon og skolehelsetjeneste, her føres bl.a. utgifter til miljørettet helsevern, psykologtjenester, kommuneoverlege, frisklivssentraler og tilskudd til krisesenter.

I forhold til sammenliknbare kommuner og Kostragruppe 13 skiller Larvik seg ut og ligger vesentlig over i driftsutgifter pr. innbygger til forebyggende arbeid, helse pr. innbygger - både i 2019 og i hele målperioden.

Larvik hadde den største økningen av alle sammenliknbare kommuner og Kostragruppe 13 i perioden 2016 - 2019 med kr. 169, med unntak av Skien - som hadde en stor økning, kr. 172, siste år.

Økningen fra 2017 til 2018 kan skyldes en økning av psykologtjenester i Kultur og oppvekst, økt innsats mot barnefattigdom, tilskudd til krisesenteret og økte bevilgninger til pårørendeearbeid etter en periode med ekstern finansiering.

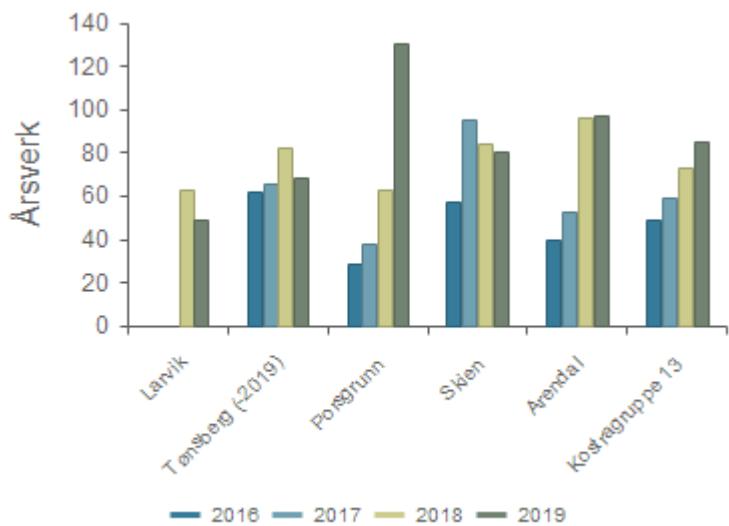
Dekningsgrad - Ergoterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (kommunehelse+omsorg) (årsverk)

I denne indikatoren inngår ergoterapeuter ansatt i kommunehelsetjenesten og pleie og omsorgstjenesten.

Larvik kommune ligger høyest av alle sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13, og hadde en økning på 0,9 prosentpoeng fra 2018 til 2019.

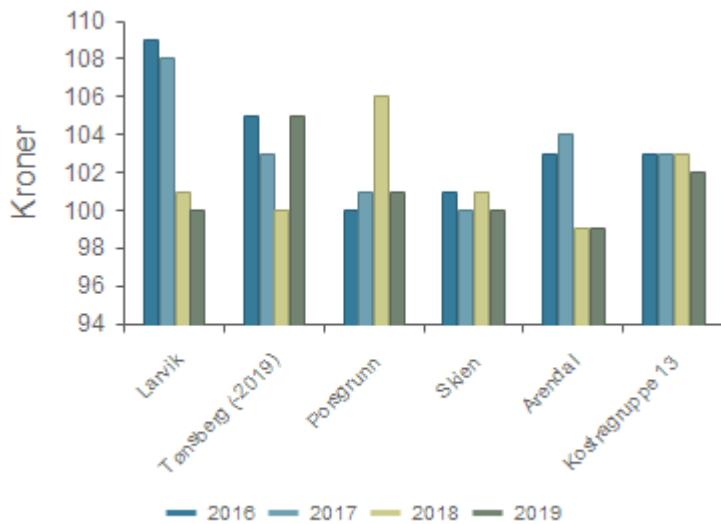
Larvik kommune hadde en satsing på hverdagsrehabilitering fra 2015 og en økning på 7 senger ved Presteløkka Rehabiliteringssenter i 2016. I disse tjenestene er det ansatt ergoterapeuter. Kostratallene bør sees i sammenheng med tjenestens innhold. Ergoterapeuter i Larvik kan til en viss grad levere tjenester som i andre kommuner f.eks. leveres av hjemmesykepleien.

Dekningsgrad - Jordmødre per 10 000 fødte i løpet av året (årsverk)

	2016	2017	2018	2019
Larvik			63,0	48,7
Tønsberg (-2019)	61,5	65,9	81,9	68,3
Porsgrunn	28,3	38,1	62,3	129,9
Skien	57,3	95,4	84,1	80,7
Arendal	39,5	52,1	96,3	96,8
Kostragruppe 13	48,8	59,1	72,7	84,7

Indikatoren viser antall jordmødre per 10 000 fødte i løpet av året. Larvik hadde i 2019 en lavere dekning av jordmødre enn sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13. Larvik hadde den største reduksjonen av kommunene fra 2018 til 2019. Ser man på antall årsverk for jordmødre isolert, har kapasiteten blitt redusert med 0,3 årsverk sammenlignet med 2018.

Dekningsgrad - Reservekapasitet fastlege (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	109	108	101	100
Tønsberg (-2019)	105	103	100	105
Porsgrunn	100	101	106	101
Skien	101	100	101	100
Arendal	103	104	99	99
Kostragruppe 13	103	103	103	102

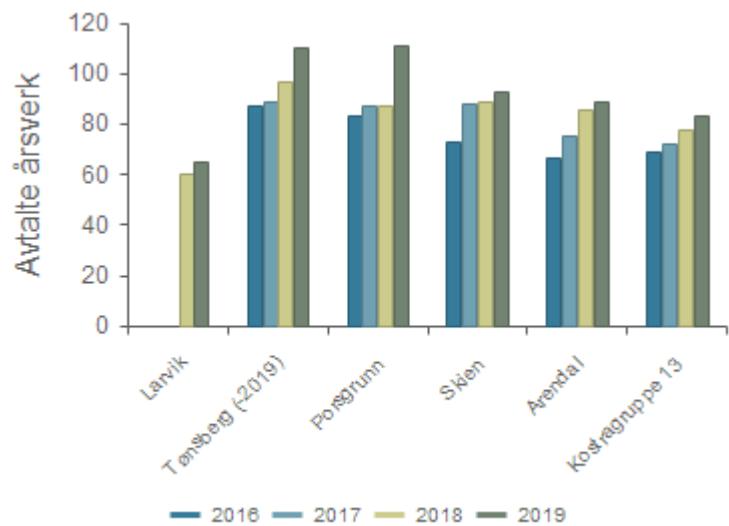
Indikatoren angir kapasiteten (listetaket) i forhold til antall pasienter på listene i prosent.

Tallene indikerer at det ikke er reservekapasitet hos fastlegene i Larvik i 2019. Tønsberg, Porsgrunn og Kostragruppe 13 har noe reservekapasitet av sammenlikningskommunene i 2019.

Larvik hadde i 2016 og 2017 høyest reservekapasitet av sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13. Det var imidlertid en stor reduksjon av reservekapasitet fra 2017 til 2018 med 7 prosentpoeng.

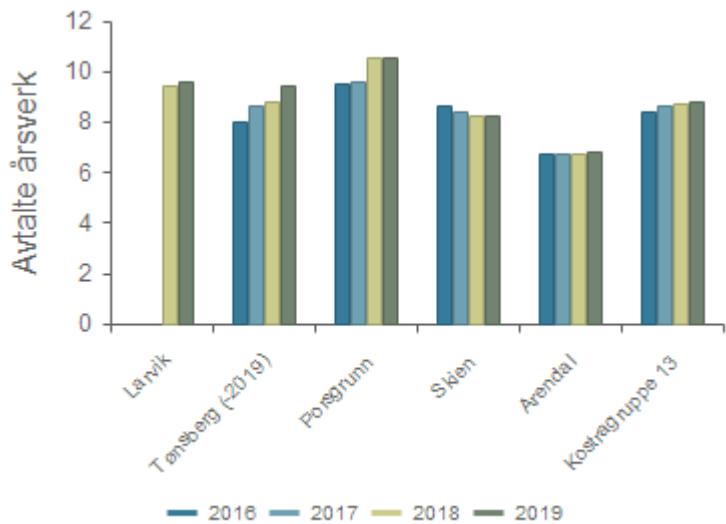
Redusjonen kan ha sammenheng med ønske om reduserte listelengder fra fastlegene.

Dekningsgrad - Årsverk av helsesøstre pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. Funksjon 232

	2016	2017	2018	2019
Larvik			59,7	65,1
Tønsberg (-2019)	86,7	88,5	96,8	109,8
Porsgrunn	83,0	86,7	87,3	110,6
Skien	72,6	88,2	88,5	92,9
Arendal	66,5	74,8	85,7	89,0
Kostragruppe 13	68,8	72,3	77,2	83,0

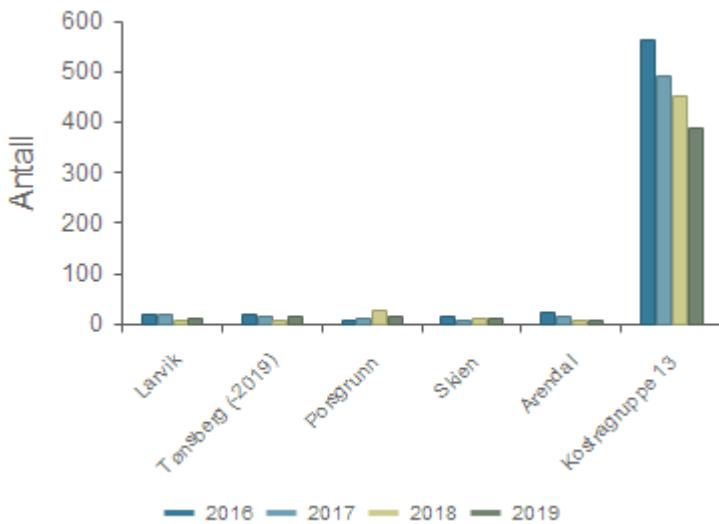
Indikatoren viser årsverk av helse-sykepleiere per 10 000 innbyggere 0-5 år. Det har vært en liten økning sammenlignet med 2018, men Larvik ligger fortsatt lavere enn Kostragruppe 13 og sammenlikningskommunene. Ser man på antall årsverk for helse-sykepleier isolert, så har kapasiteten økt med 1,6 årsverk sammenlignet med 2018.

Dekningsgrad - Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 241

	2016	2017	2018	2019
Larvik			9,4	9,6
Tønsberg (-2019)	8,0	8,6	8,8	9,4
Porsgrunn	9,5	9,6	10,5	10,5
Skien	8,6	8,4	8,2	8,2
Arendal	6,7	6,7	6,7	6,8
Kostragruppe 13	8,4	8,6	8,7	8,8

Larvik ligger over sammenlikningskommunene og Kostragruppe 13 når det gjelder årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten. Det er kun Porsgrunn av kommunene utvalget som har høyere dekning enn Larvik.

Kvalitet - Antall åpne fastlegelister

	2016	2017	2018	2019
Larvik	17	18	7	9
Tønsberg (-2019)	17	13	8	15
Porsgrunn	7	9	25	13
Skien	14	8	9	12
Arendal	22	13	5	5
Kostragruppe 13	563	492	452	387

Larvik ligger lavere enn sammenlikningskommunene i 2019 når det gjelder antall åpne fastlegelister. Bare Arendal ligger lavere.

Tall for Kostragruppe 13 er det vanskelig å sammenlikne med, da det er faktisk antall fastlegelister som rapporteres.

Larvik hadde en stor reduksjon fra 2017 til 2018 i antall åpne fastlegelister med 11 fastlegelister. Denne reduksjonen kan ha sammenheng med en reduksjon i antall fastleger med 2 til 38 fastlegeavtaler fra 2017 til 2018. I 2019 var det 39 fastlegeavtaler.

Flere fastleger har redusert listestørrelse, hvilket derfor stenger listen.

Andre nøkkeltall - Gjennomsnittlig listelengde (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	1 214	1 189	1 238	1 228
Tønsberg (-2019)	1 354	1 341	1 339	1 272
Porsgrunn	1 082	1 077	1 027	1 014
Skien	1 245	1 256	1 239	1 214
Arendal	1 115	1 120	1 129	1 107
Kostragruppe 13	1 178	1 168	1 160	1 148

Det var en reduksjon i gjennomsnittlig listelengde med 10 i Larvik kommune fra 2018 til 2019. Gjennomsnittlig listelengde er høyere sammenlikningskommunene og Kostragruppe13, med unntak av Tønsberg som har høyere gjennomsnittlig listelengde i 2019.

Det er samme antall fastlegeavtaler i 2019 som det var i 2016, antallet har variert noe i perioden.

Sosiale tjenester

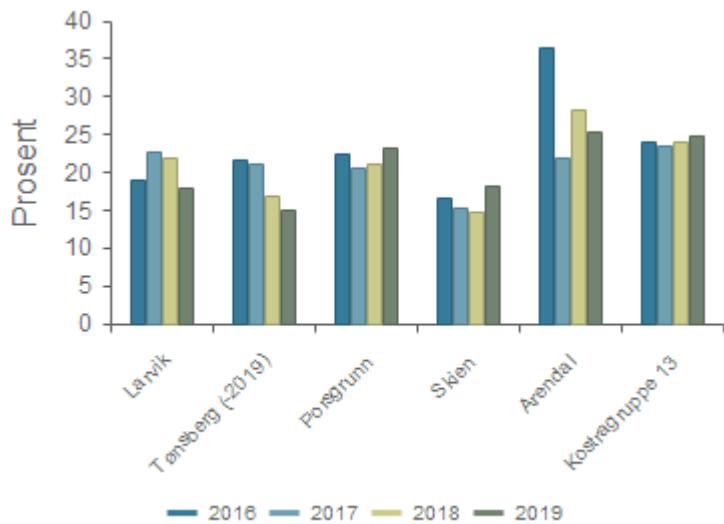
Analyseområdet for sosiale tjenester omfatter råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid (drift av NAV-kontoret), tilbud til personer med rusproblemer og utbetaling av økonomisk sosialhjelp. Tjenestene leveres derfor både av NAV Larvik og fellesfunksjon for psykisk helse og avhengighet.

I en vurdering av tjenesteområdet, må resultatene sees i sammenheng med utgifter til kvalifiseringsprogrammet og introduksjonsprogrammet. NAV-kontoret leverer tjenester i et partnerskap med staten, slik at bildet først blir komplett når vi også ser på antall mottakere av ulike statlige ytelsjer. Dette er omfattende datamateriale som gjør at sammenlikning mellom kontorene må gjøres med en viss forsiktighet.

Hovedfunn for rapporteringsåret 2019 er at Larvik kommune har lavere tall enn i 2018 på flere områder. Det har vært reduksjon på flere sentrale områder, sammenlignet med de andre kommunene i kostragruppe 13.

	Larvik 2018	Larvik 2019	Tønsberg (- 2019)	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Prioritet							
Andel netto driftsutgifter til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid (B)	21,8 %	18,0 %	15,1 %	23,3 %	18,1 %	25,3 %	24,7 %
Andel netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp (B)	37,5 %	41,5 %	39,8 %	33,4 %	47,4 %	39,9 %	36,3 %
Netto driftsutgifter per innbygger (281) økonomisk sosialhjelp (B)	1 371	1 431	1 703	1 178	2 072	1 855	1 303
Netto driftsutgifter til råd, veiledning og sos.forebyggend arb. pr. innb, 20-66 år (B)	1 337	1 045	1 052	1 357	1 321	1 958	1 462
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter (B)	6,5 %	6,1 %	7,6 %	5,8 %	7,5 %	7,8 %	6,1 %
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år (B)	6 133	5 824	6 991	5 824	7 289	7 743	5 914
Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr innbygger 20-66 år (B)	2 300	2 418	2 779	1 945	3 455	3 093	2 149
Produktivitet							
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker (B)	51 549	62 332	59 247	47 431	61 843	55 524	54 861
Dekningsgrad							
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (B)	48,6 %	48,6 %	50,4 %	51,6 %	67,3 %	26,2 %	44,6 %
Andelen sosialhjelppsmottakere 18-24 år, av innbyggerne (19)-24 år (B)	7,2 %	5,9 %	6,7 %	6,7 %	8,9 %	8,7 %	5,5 %
Andelen sosialhjelppsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år (B)	4,4 %	4,0 %	4,7 %	4,1 %	5,5 %	5,3 %	3,9 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
Samlet stønadssum (bidrag + lån)	68 456 336	68 528 301	73 698 983	45 150 633	117 774 385	67 605 426	2 888 162 142
Sosialhjelppsmottakere (antall)	1 303	1 158	1 404	944	1 910	1 536	53 972
Sosialhjelppsmottakere 18-24 år (antall)	276	218	261	216	401	316	10 243
Sosialhjelppsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer (antall)	581	622	523	423	909	734	22 452
Andre nøkkeltall							
Netto driftsutgifter (242) Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	37 568	29 215	30 063	29 918	43 505	52 844	1 903 151
Netto driftsutgifter (275) Introduksjonsordningen	39 390	33 968	32 224	22 997	34 374	42 424	1 332 825
Netto driftsutgifter (276) Kvalifiseringsordningen	18 698	17 853	14 346	11 175	13 675	7 139	511 220

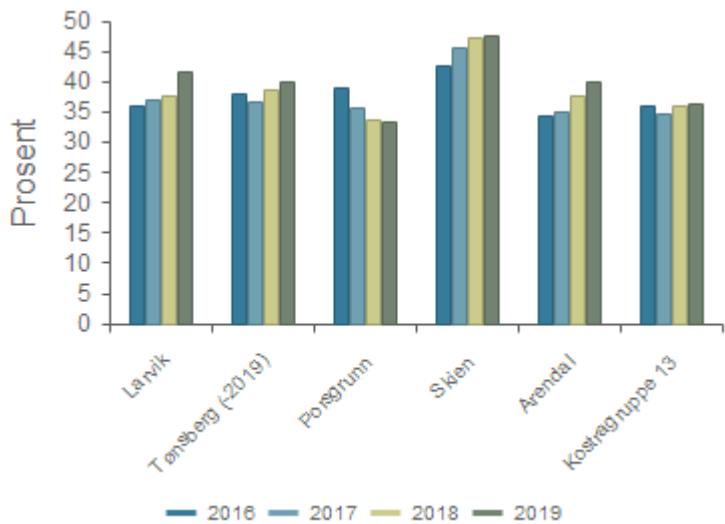
Prioritet - Andel netto driftsutgifter til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	18,9 %	22,8 %	21,8 %	18,0 %
Tønsberg (-2019)	21,6 %	21,0 %	16,8 %	15,1 %
Porsgrunn	22,3 %	20,6 %	21,1 %	23,3 %
Skien	16,7 %	15,2 %	14,8 %	18,1 %
Arendal	36,6 %	22,0 %	28,2 %	25,3 %
Kostregruppe 13	24,1 %	23,4 %	23,9 %	24,7 %

Andelen har økt fra 2016 til 2017, for så å gå noe ned i 2018 og ytterligere ned i 2019. Kommunen ligger lavere på dette området, enn flere av de andre kommunen i utvalget. Andelen har gått ned i de andre kommunen også, bortsett fra Skien og Porsgrunn.

Prioritet - Andel netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp (B)

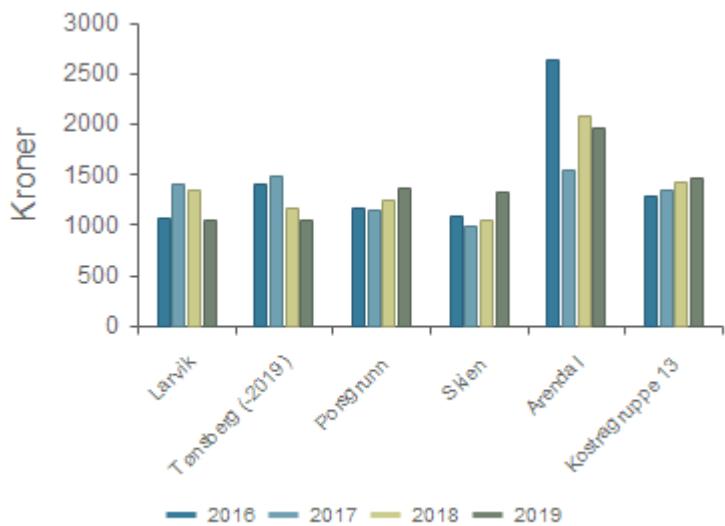
	2016	2017	2018	2019
Larvik	35,9 %	36,9 %	37,5 %	41,5 %
Tønsberg (-2019)	37,9 %	36,7 %	38,7 %	39,8 %
Porsgrunn	38,9 %	35,7 %	33,5 %	33,4 %
Skien	42,7 %	45,7 %	47,3 %	47,4 %
Arendal	34,2 %	35,1 %	37,6 %	39,9 %
Kostregruppe 13	35,8 %	34,8 %	36,0 %	36,3 %

Larvik ligger her høyere enn de fleste av kommunene i utvalget, bortsett fra Skien som har høyere andelen. Andelen har økt mer fra 2018 til 2019, enn de foregående årene.

Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (281) økonomisk sosialhjelp (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	1 214	1 366	1 371	1 431
Tønsberg (-2019)	1 512	1 589	1 643	1 703
Porsgrunn	1 229	1 208	1 193	1 178
Skien	1 672	1 779	2 001	2 072
Arendal	1 490	1 479	1 670	1 855
Kostgruppe 13	1 157	1 218	1 295	1 303

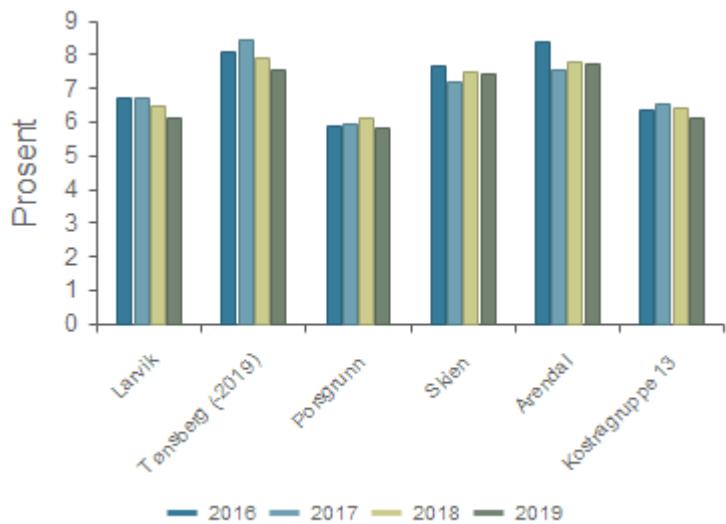
På dette området har det vært en økning fra 2016 og fram til 2019. Flere av de andre kommunene i gruppen har omrent tilsvarende økning siste år, bortsett fra Arendal som øker mer og Porsgrunn som går noe ned. Kommunen ligger her omrent midt på treet, sammenlignet med de andre kommunene i utvalget.

Prioritet - Netto driftsutgifter til råd, veiledning og sos.forebyggend arb. pr. innb, 20-66 år (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	1 068	1 406	1 337	1 045
Tønsberg (-2019)	1 406	1 484	1 165	1 052
Porsgrunn	1 157	1 146	1 238	1 357
Skien	1 080	983	1 045	1 321
Arendal	2 631	1 537	2 085	1 958
Kostragruppe 13	1 282	1 351	1 417	1 462

Her har det vært en økning fra 2016 til 2017, men deretter en nedgang. Kommunen ligger nå på samme nivå som i 2016, og ligger lavest av alle kommunene i kostragruppe 13. De fleste kommunene har hatt nedgang, bortsett fra Porsgrunn og Skien.

Prioritet - Netto driftsutgifter til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	6,7 %	6,7 %	6,5 %	6,1 %
Tønsberg (-2019)	8,1 %	8,5 %	7,9 %	7,6 %
Porsgrunn	5,9 %	6,0 %	6,1 %	5,8 %
Skien	7,6 %	7,2 %	7,5 %	7,5 %
Arendal	8,4 %	7,6 %	7,8 %	7,8 %
Kostagruppe 13	6,4 %	6,5 %	6,4 %	6,1 %

Larvik kommune har over flere år hatt vesentlig lavere netto driftsutgifter til sosialtjenesten enn de andre kommunene i gruppa. Dette har gått ytterligere ned fra 2018 til 2019. Fortsatt ligger kommunen lavere enn sammenlignbare kommuner på dette området, bortsett fra Porsgrunn.

Sosialtjenester i denne sammenheng er utgifter til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid (drift av NAV-kontoret), tilbud til personer med rusproblemer og utbetaling av økonomisk sosialhjelp.

Prioritet - Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	5 642	6 180	6 133	5 824
Tønsberg (-2019)	6 515	7 068	6 937	6 991
Porsgrunn	5 184	5 566	5 880	5 824
Skien	6 460	6 455	7 041	7 289
Arendal	7 199	6 992	7 401	7 743
Kostragruppe 13	5 320	5 767	5 933	5 914

Netto driftsutgifter til sosialtjenesten ligger lavere enn de andre sammenlignbare kommunene, når det blir vurdert opp mot innbyggertall. Det har vært økning fra 2016 til 2017, men reduksjon fram til 2019. Larvik kommune har over tid hatt lavere antall mottakere av økonomisk sosialhjelp enn de andre kommunene i gruppa, bortsett fra Porsgrunn, og det gir lavere utgifter totalt.

Sosialtjenester i denne sammenheng er utgifter til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid (drift av NAV-kontoret), tilbud til personer med rusproblemer og utbetaling av økonomisk sosialhjelp.

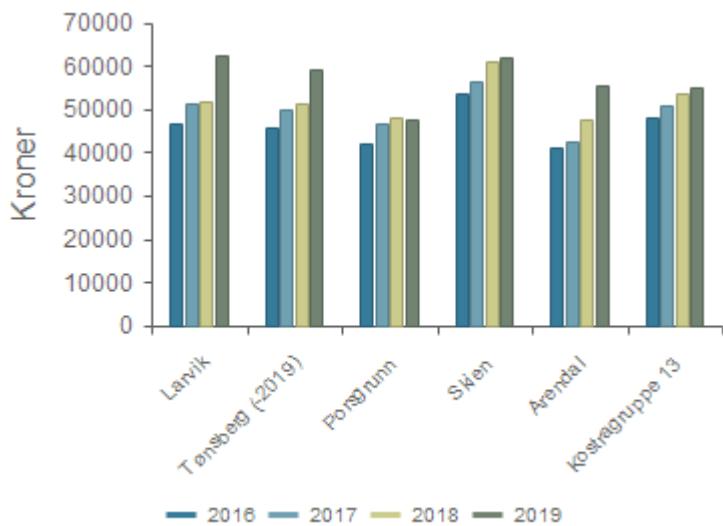
Prioritet - Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr innbygger 20-66 år (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	2 024	2 283	2 300	2 418
Tønsberg (-2019)	2 467	2 594	2 684	2 779
Porsgrunn	2 014	1 986	1 969	1 945
Skien	2 758	2 948	3 330	3 455
Arendal	2 462	2 452	2 781	3 093
Kostragruppe 13	1 905	2 005	2 134	2 149

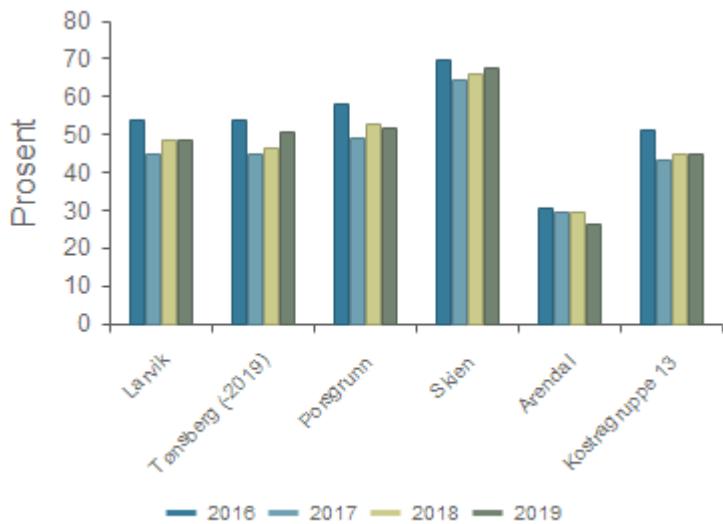
Det har vært en svak økning på dette området de siste årene. Det gjelder også de andre kommunene i utvalget, bortsett fra Porsgrunn. Selv med en økning ligger Larvik lavere enn de andre kommunene i gruppa, bortsett fra Porsgrunn.

Produktivitet - Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker (B)

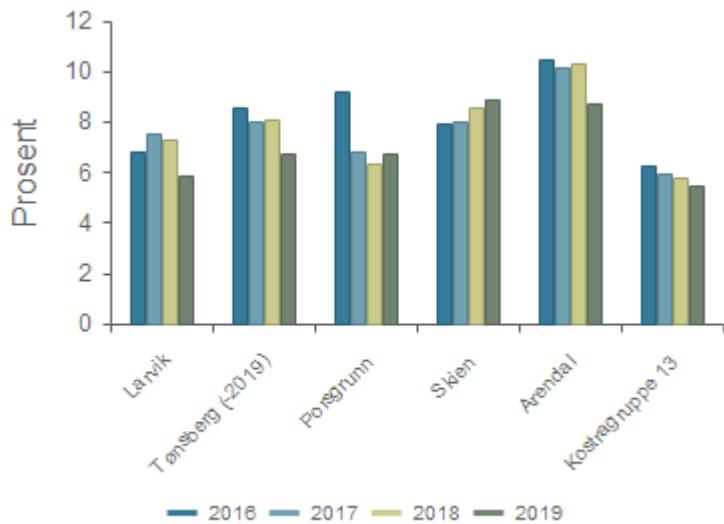
	2016	2017	2018	2019
Larvik	46 799	51 462	51 549	62 332
Tønsberg (-2019)	45 809	50 035	51 327	59 247
Porsgrunn	42 009	46 393	47 816	47 431
Skien	53 678	56 444	60 933	61 843
Arendal	41 291	42 683	47 548	55 524
Kostragruppe 13	47 928	50 907	53 579	54 861

Larvik kommune har hatt en betydelig økning i brutto driftsutgifter fra 2018 til 2019. På dette området ligger kommunen høyere enn de andre kommunene i uvalget. De kommunene Larvik sammenligner seg med har også hatt en økning, men ikke i like stor grad. Unntaket er Porsgrunn som er omtrent på samme nivå som i 2018.

Dekningsgrad - Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (B)

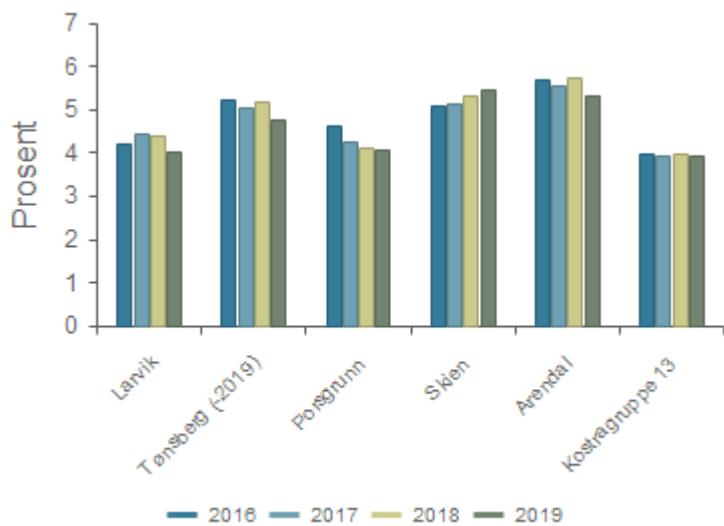
	2016	2017	2018	2019
Larvik	53,9 %	44,8 %	48,6 %	48,6 %
Tønsberg (-2019)	53,6 %	44,6 %	46,2 %	50,4 %
Porsgrunn	58,2 %	48,9 %	53,0 %	51,6 %
Skien	69,5 %	64,2 %	65,8 %	67,3 %
Arendal	30,7 %	29,3 %	29,3 %	26,2 %
Kostregruppe 13	51,0 %	43,3 %	44,9 %	44,6 %

Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde har vært stabil i de siste årene. Det kan tyde på at det er flere som har andre inntektskilder, men har behov for suppling. Larvik ligger her lavere enn de fleste andre kommunene i utvalget, bortsett fra Arendal.

Dekningsgrad - Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne (19)-24 år (B)

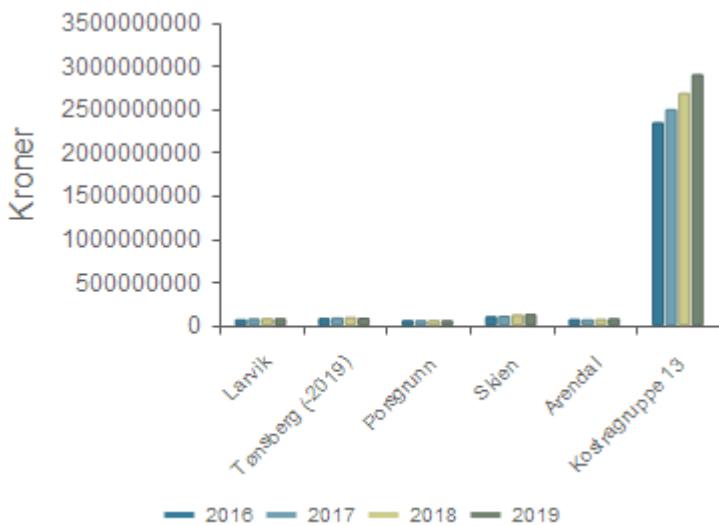
	2016	2017	2018	2019
Larvik	6,8 %	7,5 %	7,2 %	5,9 %
Tønsberg (-2019)	8,5 %	8,0 %	8,1 %	6,7 %
Porsgrunn	9,2 %	6,8 %	6,4 %	6,7 %
Skien	7,9 %	8,0 %	8,6 %	8,9 %
Arendal	10,5 %	10,2 %	10,3 %	8,7 %
Kostragruppe 13	6,3 %	5,9 %	5,8 %	5,5 %

Andelen unge sosialhjelpsmottakere har gått ned de siste årene. Larvik kommune ligger på dette området lavere enn de andre kommunene i kostragruppe 13. Det har vært, og er fortsatt en særlig satsing på ungdom. Satsingen gjøres i tett samarbeid med andre aktører og har fokus på arbeid og utdanning, slik at ungdommen kan bli selvforsørget. Aktivitetsplikten for sosialhjelpsmottakere under 30 år ble iverksatt i januar 2017. Det er et utfordrende arbeidsmarked, selv med lav ledighet. Det er færre arbeidsgivere som har behov for ufaglært arbeidskraft.

Dekningsgrad - Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	4,2 %	4,4 %	4,4 %	4,0 %
Tønsberg (-2019)	5,2 %	5,0 %	5,2 %	4,7 %
Porsgrunn	4,6 %	4,2 %	4,1 %	4,1 %
Skien	5,1 %	5,1 %	5,3 %	5,5 %
Arendal	5,7 %	5,5 %	5,7 %	5,3 %
Kostagruppe 13	4,0 %	3,9 %	4,0 %	3,9 %

Larvik kommune har hatt en stabil andel sosialhjelpsmottakere de siste årene, men har gått noe ned fra 2018 til 2019. Andelen er lavere enn de sammenlignbare kommunene og har vært det over tid, sett opp mot innbyggerne i samme aldersgruppe. Det kan skyldes aktiv oppfølging av unge og andre nye brukere, bruk av kvalifiseringsprogram og riktigere bruk av statlige tjenester og det tiltaksapparatet som eksisterer i NAV.

Grunnlagsdata (Nivå 3) - Samlet stønadssum (bidrag + lån)

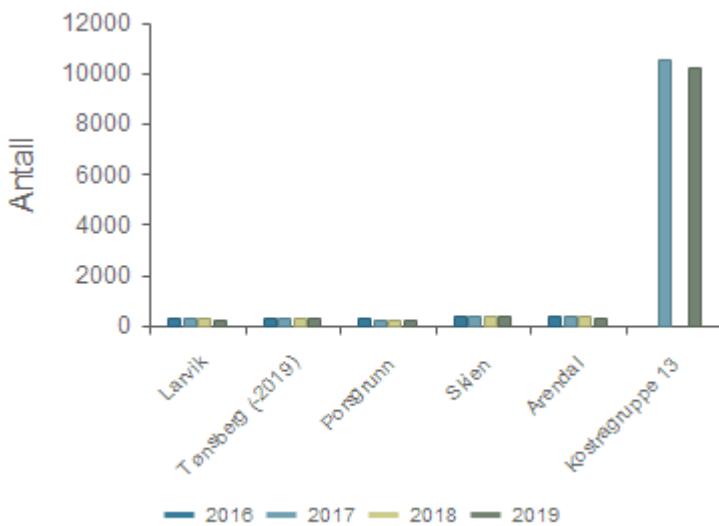
	2016	2017	2018	2019
Larvik	56 759 892	66 024 059	68 456 336	68 528 301
Tønsberg (-2019)	70 103 991	77 215 570	82 175 534	73 698 983
Porsgrunn	45 807 866	45 753 230	45 926 770	45 150 633
Skien	91 142 424	97 515 361	111 735 113	117 774 385
Arendal	59 938 958	56 714 194	61 091 979	67 605 426
Kostagruppe 13	2 332 874 160	2 485 293 206	2 673 818 985	2 888 162 142

Det er store forskjeller i samlet stønadssum blant kommunegruppene. Larvik kommune ligger her midt på treet, selv med økning i hele perioden og en minimal økning fra 2018 til 2019. I gruppen har 2 av de andre kommunene hatt nedgang og 2 har hatt økning. I Larvik har det vært en særlig økning av bouthifter de siste årene. Når kommunen nå ligger på omrent samme nivå som i 2018 og det er færre mottakere, betyr det at de som mottar sosialhjelp får mer utbetalt.

Grunnlagsdata (Nivå 3) - Sosialhjelpsmottakere (antall)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	1 253	1 305	1 303	1 158
Tønsberg (-2019)	1 445	1 483	1 526	1 404
Porsgrunn	1 089	980	959	944
Skien	1 747	1 767	1 858	1 910
Arendal	1 681	1 633	1 674	1 536
Kostragruppe 13		50 283		53 972

Antall mottakere av sosialhjelp har de siste årene vært ganske stabil, men antallet har gått noe ned fra 2018 til 2019. Antallet har gått ned også i de andre kommunene, bortsatt fra Skien.

Grunnlagsdata (Nivå 3) - Sosialhjelplsmottakere 18-24 år (antall)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	263	284	276	218
Tønsberg (-2019)	323	313	314	261
Porsgrunn	303	220	210	216
Skien	380	369	393	401
Arendal	396	374	375	316
Kostagruppe 13		10 522		10 243

Antall unge sosialhjelplsmottakere har gått ned i Larvik fra 2017 til 2019. Det har vært forholdsvis stabilt også i de andre kommunene som Larvik sammenligner seg med. Larvik ligger likevel lavere på antall enn de fleste andre kommunene, bortsett fra Porsgrunn.

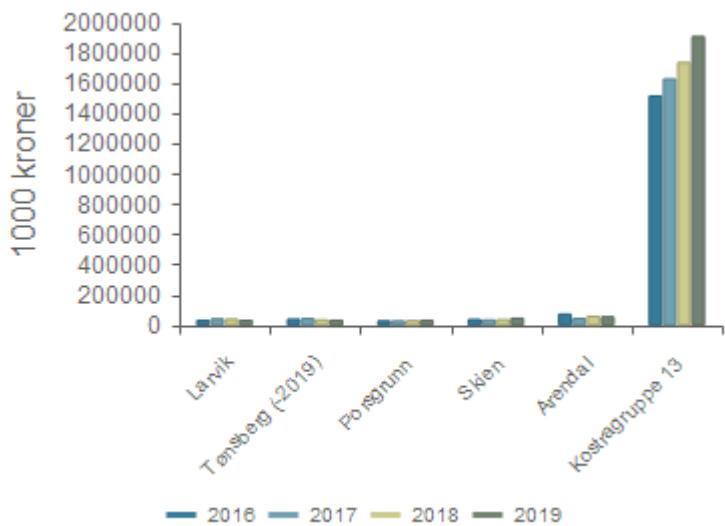
Det har vært, og er fortsatt en særlig satsning på ungdom. Satsningen gjøres i tett samarbeid med andre aktører og har fokus på arbeid og utdanning, slik at ungdommen kan bli selvforsørget.

Aktivitetsplikten for sosialhjelplsmottakere under 30 år, ble iverksatt i januar 2017. Det er et utfordrende arbeidsmarked, selv med lav ledighet. Det er færre arbeidsgivere som har behov for ufaglært arbeidskraft.

Grunnlagsdata (Nivå 3) - Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer (antall)

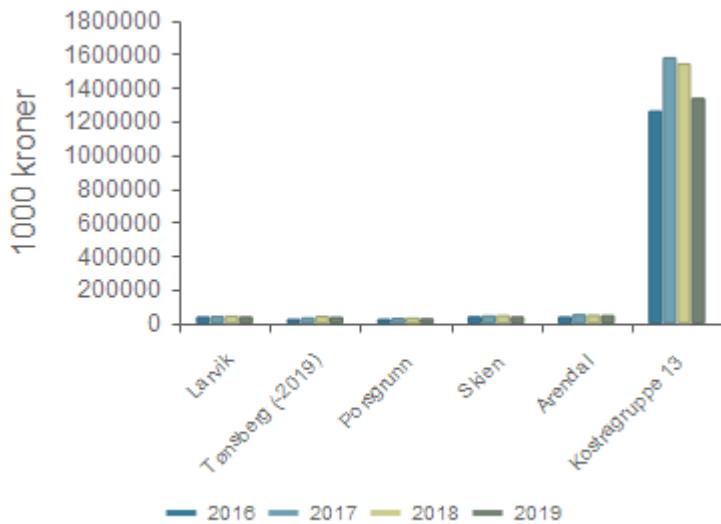
	2016	2017	2018	2019
Larvik	491	530	581	622
Tønsberg (-2019)	497	504	558	523
Porsgrunn	451	429	411	423
Skien	761	821	889	909
Arendal	711	666	675	734
Kostagruppe 13	18 682	19 804	20 735	22 452

Antallet som mottar sosialhjelp i 6 mnd eller mer i Larvik, har økt i hele perioden. Det har det også gjort i flere av de andre kommunene, bortsett fra Tønsberg. Siden Larvik har et lavere totalt antall mottakere av sosialhjelp, er andelen som får utbetalt stønad i 6 måneder eller mer, høyere enn i flere av de andre kommunene i utvalget.

Andre nøkkeltall - Netto driftsutgifter (242) Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid

	2016	2017	2018	2019
Larvik	29 819	39 390	37 568	29 215
Tønsberg (-2019)	36 805	41 246	32 775	30 063
Porsgrunn	25 552	25 154	27 165	29 918
Skien	35 574	32 328	34 318	43 505
Arendal	70 975	41 393	56 078	52 844
Kostragruppe 13	1 510 563	1 623 250	1 732 025	1 903 151

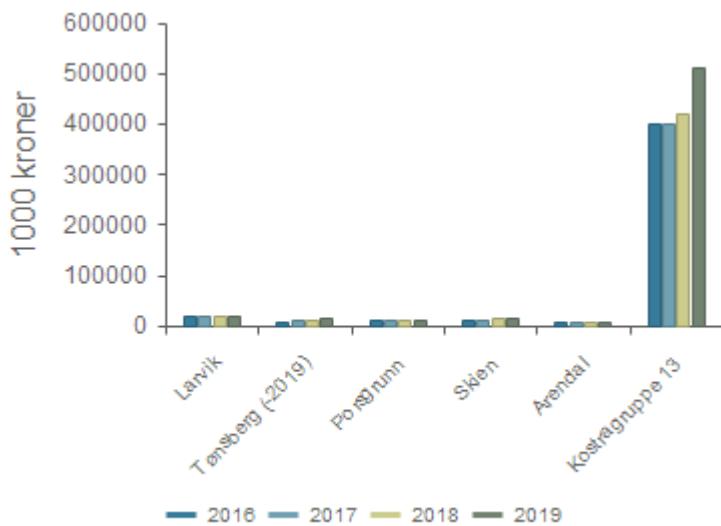
Netto driftsutgifter til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid har gått betydelig ned fra 2018 til 2019. Larvik ligger nå mer på nivå med flere av de andre kommunene i gruppa. Nedgangen kan skyldes en stor omstillingsprosess i 2019.

Andre nøkkeltall - Netto driftsutgifter (275) Introduksjonsordningen

	2016	2017	2018	2019
Larvik	33 461	36 274	39 390	33 968
Tønsberg (-2019)	19 810	28 702	38 034	32 224
Porsgrunn	20 073	25 592	27 863	22 997
Skien	34 719	40 641	42 670	34 374
Arendal	33 439	47 900	44 953	42 424
Kostragruppe 13	1 256 962	1 574 562	1 537 792	1 332 825

Larvik kommune har hatt en økning på dette området fram til 2018, men i 2019 var det en betydelig nedgang. Det har også vært nedgang i de andre kommunene i gruppen. Det har tidligere år vært høye bosettingstall, men dette har gått betydelig ned de siste årene og er hovedårsaken til nedgangen på området. Tallet her er vanskelig å sammenligne med andre kommuner uten å ta hensyn til antall bosatte flyktninger.

Driftsutgiftene er knyttet til introduksjonsstønad og introduksjonsprogram, men også kjøp av tolketjenester og tjenester fra andre kommunale enheter. Samtidig som inntektene har gått betydelig ned, er det fortsatt høye kostnader knyttet til det store kullet som ble bosatt i 2016.

Andre nøkkeltall - Netto driftsutgifter (276) Kvalifiseringsordningen

	2016	2017	2018	2019
Larvik	20 389	18 215	18 698	17 853
Tønsberg (-2019)	5 848	9 708	9 921	14 346
Porsgrunn	9 902	8 777	10 155	11 175
Skien	9 990	12 079	13 497	13 675
Arendal	6 303	7 070	5 876	7 139
Kostragruppe 13	400 030	397 933	420 561	511 220

Larvik kommune har ligget forholdsvis stabilt på dette området, kun med en økning i 2016. Her ligger Larvik høyere enn alle de andre kommunene i utvalget, men det skyldes nok at Larvik har brukt kvalifiseringsprogrammet aktivt. De siste årene har antall deltagere vært stabilt med et gjennomsnitt på mellom 75 og 85 deltagere pr måned.

Resultatene har vært, og er fortsatt akseptable når det gjelder overgang til arbeid eller utdanning for de som avslutter kvalifiseringsprogrammet.

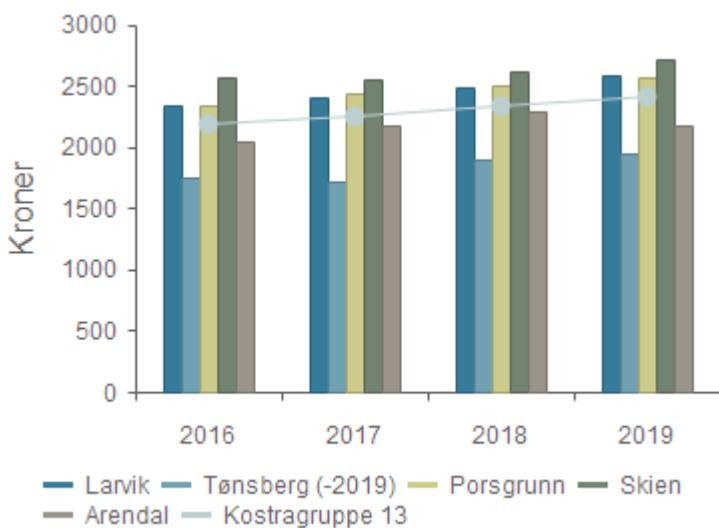
Kultur og idrett

Larvik kommune har hatt en økning i netto driftsutgifter til kultursektoren per innbygger, sammenlignet med året før. Denne økningen forklares i hovedsak av tildelte reformmidler knyttet til kommunesammenslåingen. Kommunen har i hele perioden ligget stabilt på et nivå over Kostragruppe 13. Ser man nærmere på de ulike avdelingene innen virksomhetene så har det vært en markant økning i kostnader knyttet til kommunale idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg, kulturskolen samt andre kulturaktiviteter og kulturtilskudd. Dette forklarer av de overnevnte reform midlene, noe som også gjenspeiles i økningen i antall lag og foreninger som får kommunalt tilskudd.

Musikk- og kulturskolen har hatt en markant økning i andel elever i kulturskolen sett opp mot antall barn i alderen 6-15 år. Denne økningen forklares av at kulturskolen i 2019 startet opp et fellesprosjekt med grunnskolen, hvor kulturskolen ivaretar musikkundervisningen i 4 klasser ved Fagerli skole. Dette er et ledd i en satsing med Kulturdepartementet «Skaperglede, engasjement og utforskertrang» - praktisk og estetisk innhold i barnehage, skole og lærerutdanning.

	Larvik 2018	Larvik 2019	Tønsberg (-2019)	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Prioritet							
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner (B)	2 411	2 578	1 947	2 567	2 709	2 176	2 406
Netto driftsutgifter per innbygger (370) bibliotek (B)	277	278	311	318	318	313	283
Netto driftsutgifter per innbygger (380) idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg (B)	341	370	138	346	114	166	248
Netto driftsutgifter per innbygger (381) kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg (B)	354	306	754	541	730	565	594
Netto driftsutgifter per innbygger (383) musikk- og kulturskoler (B)	233	276	145	309	251	197	261
Netto driftsutgifter per innbygger (385) andre kulturaktiv. og tilsk. til andres kulturygg (B)	568	667	215	392	823	415	349
Dekningsgrad							
Andel elever (brukere) i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole, av antall barn i al (B)	11,6 %	16,6 %	6,2 %	14,5 %	11,1 %	7,9 %	11,0 %
Kvalitet							
Frivillige lag og foreninger, andre kulturaktiviteter Frivillige lag og foreninger som mottar kommunalt tilskudd (antall)	98	137	68	26	50	101	2 699

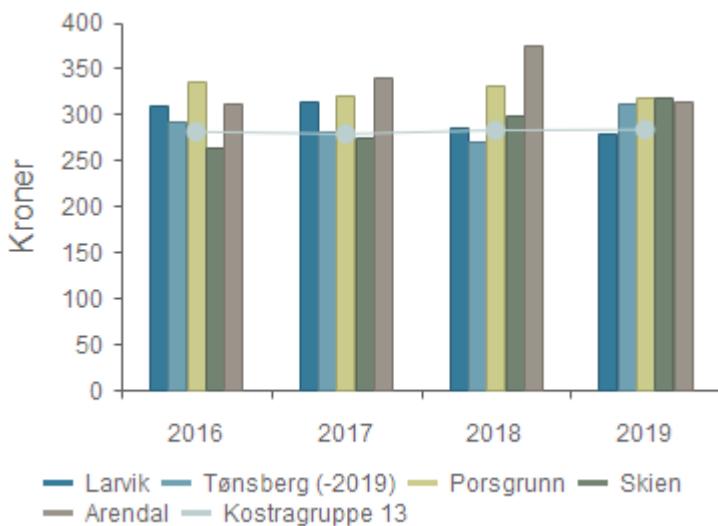
Prioritet - Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Indikatoren viser netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger. Denne indikatoren omfatter aktivitetstilbud til barn og unge, bibliotek, kino, museer, kunstformidling, idrettsbygg og tilskudd, kulturskoler og kulturaktiviteter. I 2019 brukte Larvik 2578 kroner per innbygger noe som er en økning sammenlignet med forrige år hvor Larvik brukte 2483 kroner per innbygger. Denne økningen tilskrives i hovedsak tildelte reformmidler knyttet til kommunesammenslåingen samt en liten økning av ulike tilskudd innen kultursektoren. Larvik kommune ligger noe over gjennomsnittet blant sammenligningskommunene og noe høyere enn KOSTRA gruppe 13.

Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (370) bibliotek (B)

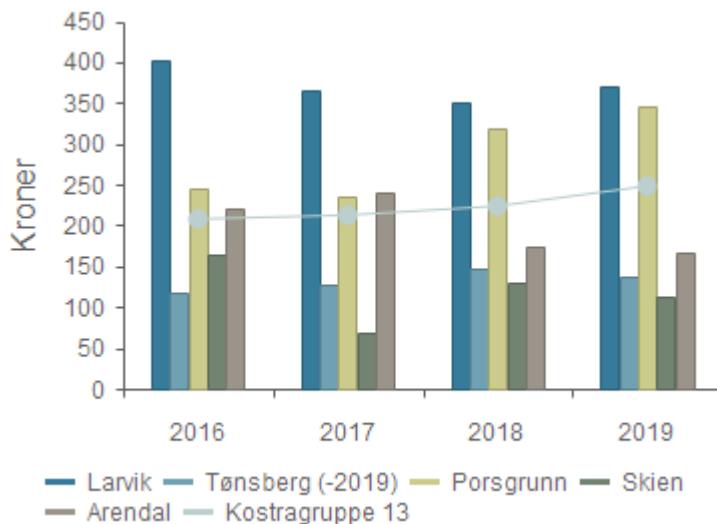
	2016	2017	2018	2019
Larvik	310	314	285	278
Tønsberg (-2019)	293	281	271	311
Porsgrunn	336	320	332	318
Skien	263	274	298	318
Arendal	311	341	376	313
Kostragruppe 13	281	278	282	283

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

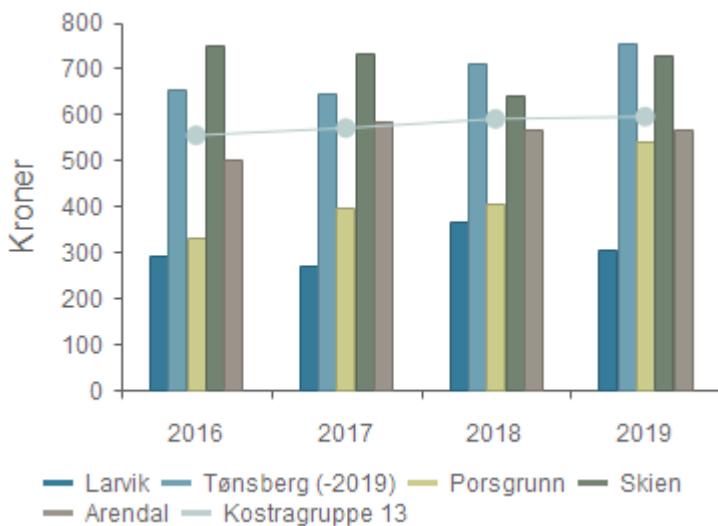
**) Graf er justert med utgiftsbehov

Indikatoren viser netto driftsutgifter for kultur og idrett per innbygger. I 2019 brukte Larvik 278 kroner per innbygger noe er en liten nedgang sammenlignet med 2018 hvor Larvik brukte 285 kroner per innbygger. Ser man på netto driftsutgifter for biblioteket isolert, så var det en nedgang på 289 000 sammenlignet med 2018. Larvik kommune ligger noe lavere enn gjennomsnittet blant sammenligningskommunene samt Kostragruppe 13.

Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (380) idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg (B)

Indikatoren viser netto driftsutgifter til idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg per innbygger. I 2019 brukte Larvik 370 kroner per innbygger noe som er en økning sammenlignet med forrige år hvor Larvik brukte 351 kroner per innbygger. Denne økningen tilskrives i hovedsak tildelte reform midler knyttet til kommunenesammenslåingen. Larvik ligger markant høyere enn sammenligningskommunene og Kostragruppe 13. Dette skyldes at Larvik kommune eier og drifter omrent halvparten av idrettsanleggene, og de øvrige eies og driftes av idrettslag. Andre steder er det vanlig at kommunen eier og drifter flere idrettsbygg og anlegg enn hva som er tilfellet i Larvik.

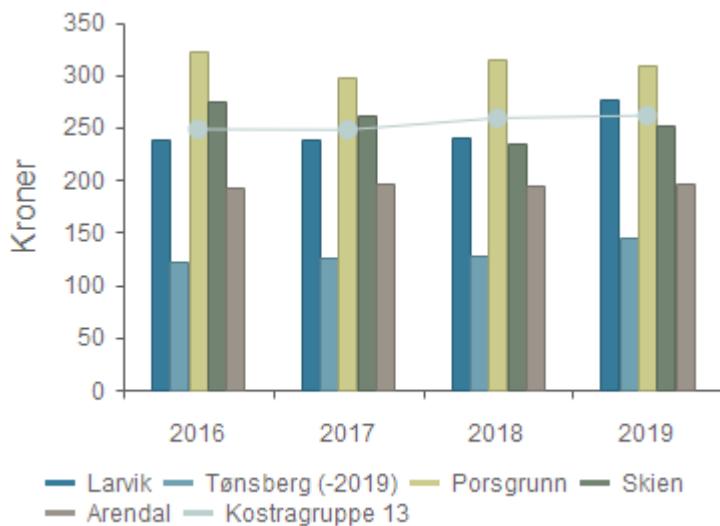
Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (381) kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	291	270	365	306
Tønsberg (-2019)	654	647	711	754
Porsgrunn	333	398	405	541
Skien	748	733	642	730
Arendal	503	585	569	565
Kostragruppe 13	553	569	589	594

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Indikatoren viser netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg per innbygger. I 2019 brukte Larvik 306 kroner per innbygger noe som er en nedgang sammenlignet med forrige år hvor Larvik brukte 365 kroner per innbygger. Larvik ligger markant lavere enn sammenligningskommunene og Kostragruppe 13. Dette skyldes at Larvik kommune eier og drifter omtrent halvparten av idrettsanleggene, og de øvrige eies og driftes av idrettslag. Andre steder er det vanlig at kommunen eier og drifter flere idrettsbygg og anlegg enn hva som er tilfellet i Larvik.

Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (383) musikk- og kulturskoler (B)

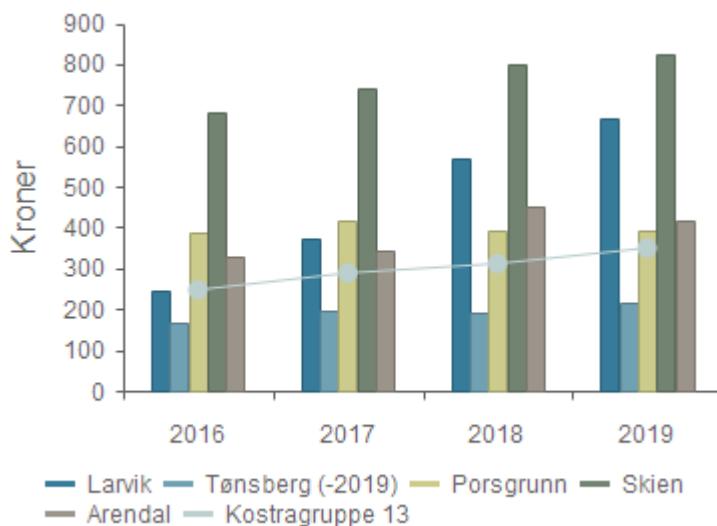
	2016	2017	2018	2019
Larvik	238	238	240	276
Tønsberg (-2019)	122	125	128	145
Porsgrunn	322	297	315	309
Skien	274	261	235	251
Arendal	194	196	195	197
Kostragruppe 13	248	247	259	261

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

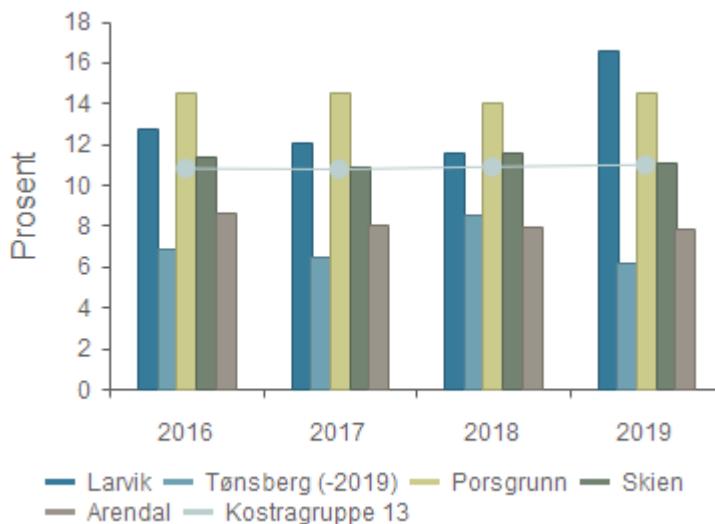
Indikatoren viser netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler per innbygger. I 2019 brukte Larvik 276 kroner per innbygger noe som er en økning sammenlignet med forrige år hvor Larvik brukte 240 kroner per innbygger. Denne økningen tilskrives i hovedsak tildelte reform midler knyttet til kommunesammenslåingen samt en liten økning av ulike tilskudd innen kultursektoren, samt en økning i tilbudet ut mot andre virksomheter i kommunen og tilhørende internfakturering av dette. Larvik kommune ligger noe høyere enn gjennomsnittet til kommunene i sammenligningsgruppen og Kostragruppe 13.

Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger (385) andre kulturaktiv. og tilsk. til andres kulturygg (B)

Indikatoren viser nettodriftsutgifter per innbygger til andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturygg. I 2019 så brukte Larvik 667 per innbygger, noe som er en økning sammenlignet med forrige år hvor Larvik brukte 585. Denne økning tilskrives tildelte reform midler knyttet til kommunesammenslåingen samt et tilskudd til kulturelle prosjekter som skal knytte Larvik sammen. Larvik ligger markant høyere enn Kostragruppe 13 og gjennomsnittet blant sammenligningskommunene.

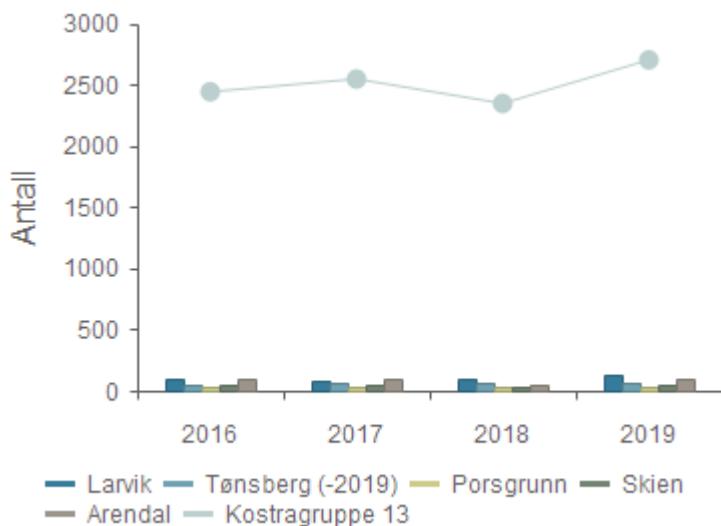
Dekningsgrad - Andel elever (brukere) i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole, av antall barn i al (B)

Indikatoren viser andel elever i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole av antall barn i alder 6-15 år. I 2019 så var det en andel på 16,6 prosent noe som er en 5 prosentpoeng økning sammenlignet med forrige år. Det handler om vår systematisk samhandling med grunnskolen som startet opp 2019. Denne økningen forklares av at kulturskolen i 2019 startet opp et fellesprosjekt med grunnskolen, hvor kulturskolen ivaretar musikkundervisningen i 4 klasser ved Fagerli skole. Dette er et ledd i en satsing med Kulturdepartementet «Skaperglede, engasjement og utforskertrang» - praktisk og estetisk innhold i barnehage, skole og lærerutdanning.

Denne dekningsgraden må også sees i forhold til at kulturskolen også tilbyr et systematisk og langsiktig tilbud til alle kommunale barnehager i Larvik kommune, noe som ikke fanges opp i indikatoren. Larvik ligger markant høyere enn kommunene i sammenligningsgruppen samt KOSTRA gruppe 13.

Kvalitet - Frivillige lag og foreninger, andre kulturaktiviteter Frivillige lag og foreninger som mottar kommunalt tilskudd (antall)

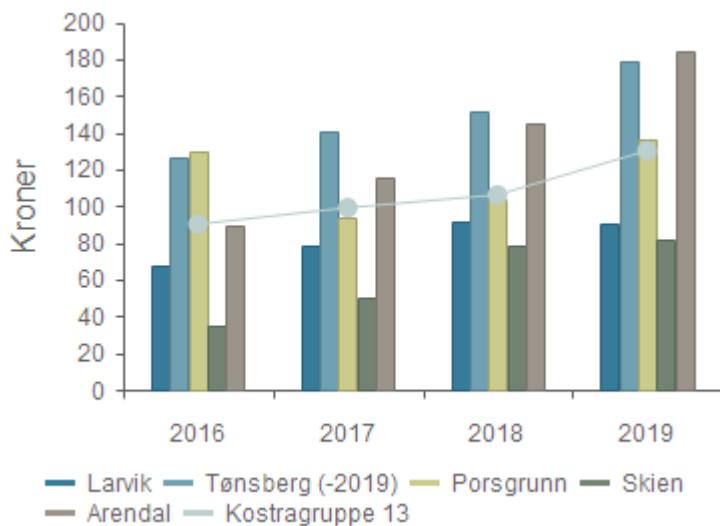

Indikatoren viser antall frivillige lag og foreninger som har søkt og mottar kommunale driftstilskudd. I 2019 så har det vært 137 lag og foreninger som har mottatt støtte, noe som er en markant økning sammenlignet med tidligere år. Årsaken til denne endringen forklares i hovedsak av tildelte reform midler knyttet til kommunesammenslåingen.

Plan, kulturminner, natur og nærmiljø

	Larvik 2018	Larvik 2019	Tønsberg (-2019)	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Prioritet							
Netto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger (B)	92	90	179	136	82	184	130
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger (B)	240	238	112	239	143	273	267
Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger (B)	273	294	107	211	323	116	245
Produktivitet							
Behandlede byggesøknader i alt (antall)	699	705	512	423	505	680	26 730
Behandlede dispensasjonssøknader (antall)	177	233	30	153	70	180	7 068
Mottatte byggesøknader (antall)	763	727	535	423	564	620	28 482
Dekningsgrad							
Samlet lengde maskinpreparerte skiløyper	164						
Økonomi							
Korrigerte brutto driftsutgifter (301) plansaksbehandling	13 947	14 266	11 553	9 926	10 502	16 928	712 617
Korrigerte brutto driftsutgifter (335) rekreasjon i tettsted	14 125	15 284	9 877	6 601	17 401	6 325	567 812
Korrigerte brutto driftsutgifter (360) naturforvaltning og friluftsliv	4 120	4 257	12 664	5 771	3 976	14 624	352 011

Prioritet - Netto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger (B)

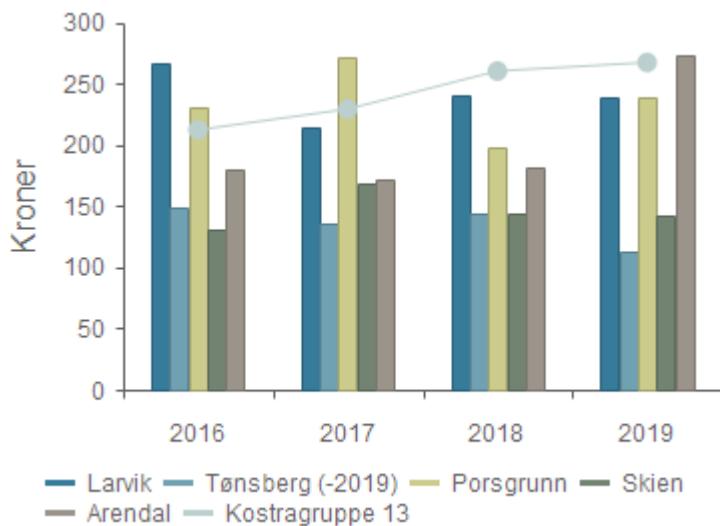

	2016	2017	2018	2019
Larvik	68	79	92	90
Tønsberg (-2019)	126	141	151	179
Porsgrunn	130	94	103	136
Skien	35	50	78	82
Arendal	89	115	145	184
Kostragruppe 13	90	99	106	130

Indikatoren omfatter funksjon 360* som inkluderer miljøtiltak i kommunen, viltnemnda, fisk- og viltforvaltning, sikring/opp arbeidelse/forvaltning av frilufts- og utmarksområder, miljøfyrtårn.

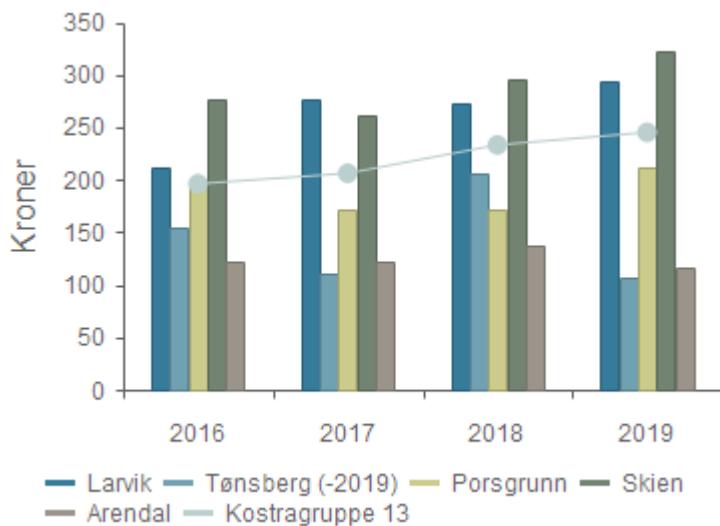
Larvik bruker betydelig mindre ressurser enn Tønsberg, Porsgrunn og Arendal. Forskjellene er stabile de siste årene. Porsgrunn har økt sin ressursbruk på dette området.

Prioritet - Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger (B)

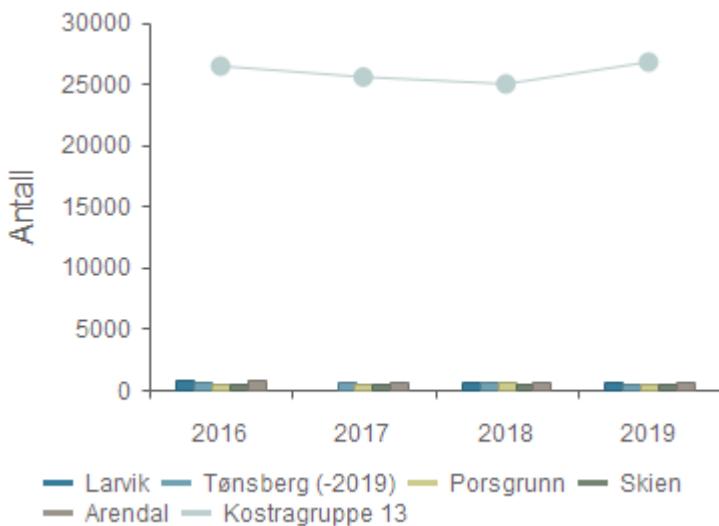
Virksomhet Arealplan (reguleringsplanbehandling, egenproduksjon av planer og overordnet planlegging) er 30 % gebyrfinansiert. Det er et uttalt mål å holde gebyrene på nivå med sammenlignbare kommuner i kostragruppe 13. Netto driftsutgifter til plansaksbehandling i Larvik kommune ligger godt under gjennomsnittet for kommunene i kostragruppe 13.

Prioritet - Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger (B)

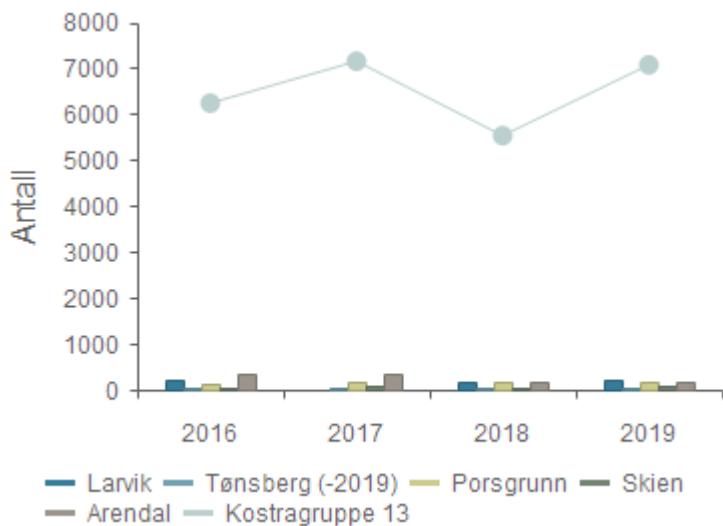

Mengden av og størrelsen på leke- og rekreasjonsområder er stabil, men har økt i denne oversikten som følge av kommunesammenslåingen. Park-/friområder fikk økt driftsbudsjettt i 2014 og 2015 på tilsammen 1 mill. Forholdet mellom de sammenliknede kommunene er også stabil over tid. Snittet for kommunene i sammenlikningen har økt litt over tid og dette gjelder også Larvik.

Produktivitet - Behandlete byggesøknader i alt (antall)

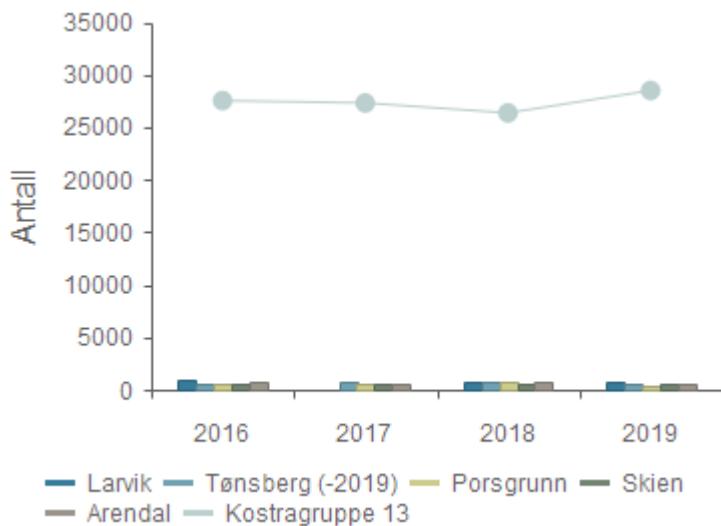

Antall behandlede byggesøknader må ses i sammenheng med antall mottatte søknader. Larvik kommune mottar og behandler et stabilt høyt antall søknader i forhold til sammenlignbare kommuner.

Produktivitet - Behandlede dispensasjonssøknader (antall)

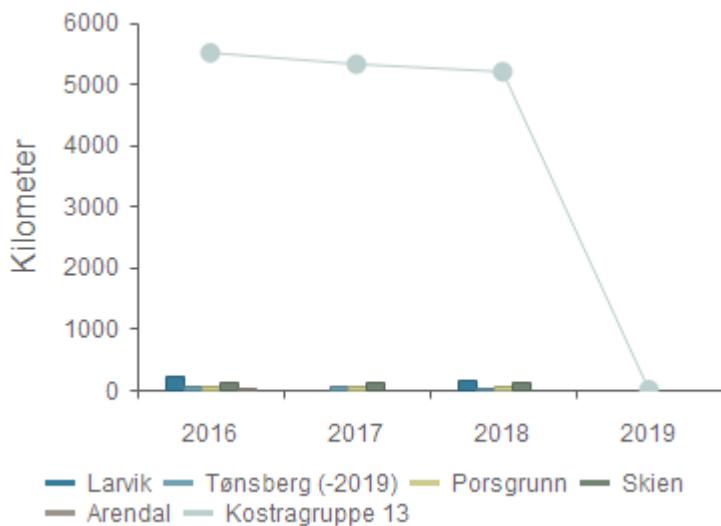
Antall dispensasjoner fra enten reguleringsplaner eller arealplaner, har over tid vært relativt stabilt i Larvik kommune. Antall dispensasjoner er høyere enn flere av sammenlikningskommunene. Dette kan ha sin bakgrunn i at endring av reguleringsplan foretas i mindre grad i Larvik kommune og muligens også i kombinasjon med at vi har mange eldre reguleringsplaner.

Produktivitet - Mottatte byggesøknader (antall)

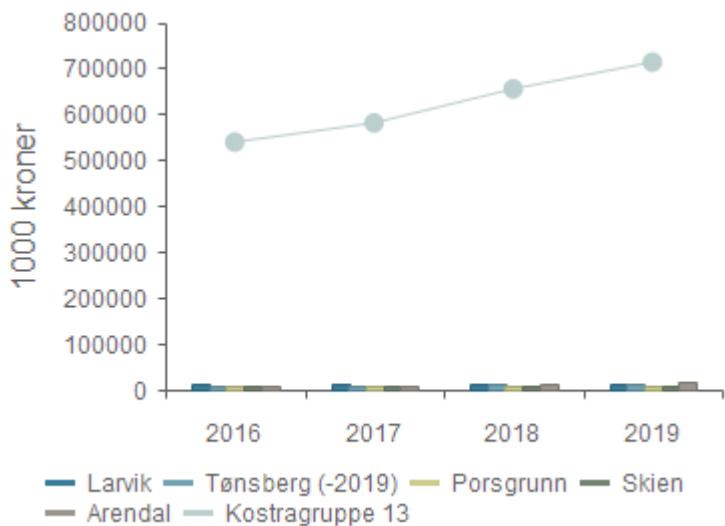

	2016	2017	2018	2019
Larvik	867	763	727	727
Tønsberg (-2019)	607	718	672	535
Porsgrunn	590	502	850	423
Skien	568	587	584	564
Arendal	735	556	705	620
Kostragruppe 13	27 522	27 295	26 349	28 482

Antall behandlede byggesøknader må ses i sammenheng med antall mottatte søknader. Larvik kommune mottar og behandler et stabilt høyt antall søknader i forhold til sammenlignbare kommuner.

Dekningsgrad - Samlet lengde maskinpreparerte skiløyper

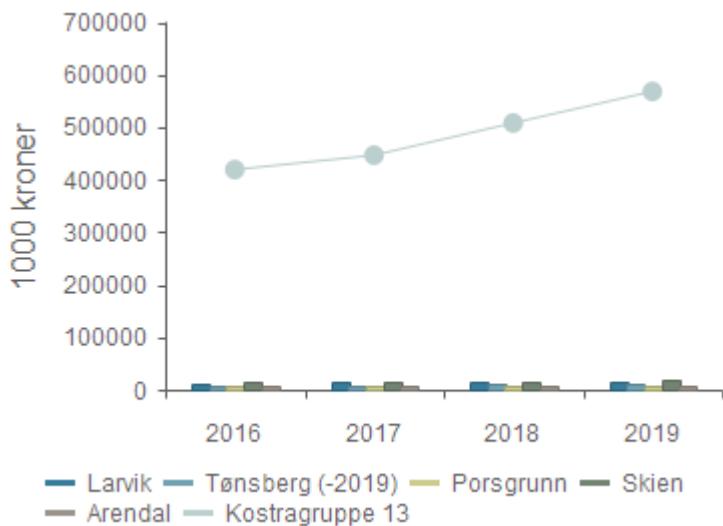
74 km i kommunal regi og 164 km totalt med maskinpreparerte løyper i Larvik kommune under normale snøforhold.

Økonomi - Korrigerte brutto driftsutgifter (301) plansaksbehandling

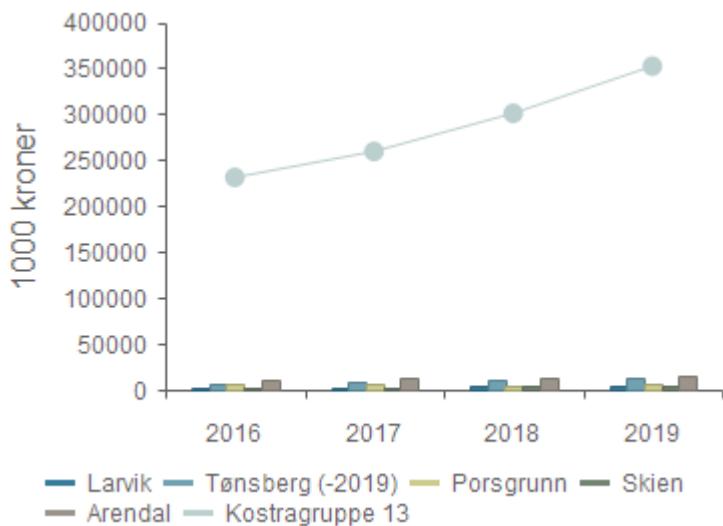
	2016	2017	2018	2019
Larvik	13 930	12 990	13 947	14 266
Tønsberg (-2019)	9 520	10 262	11 781	11 553
Porsgrunn	9 868	10 775	9 534	9 926
Skien	10 133	10 696	9 726	10 502
Arendal	9 648	10 182	10 907	16 928
Kostragruppe 13	538 898	580 486	654 577	712 617

Korrigerte brutto driftsutgifter holdes på nivå med foregående år. Avvik mellom kommunene vil være naturlig, avhengig av hva som legges inn i beregningene.

Økonomi - Korrigerte brutto driftsutgifter (335) rekreasjon i tettsted

Mengden av og størrelsen på leke- og rekreasjonsområder innenfor tettsteder er stabil, men har økt i denne oversikten som følge av kommunesammenslåingen. Park- /friområder fikk økt driftsbudsjet i 2014 og 2015 på tilsammen 1 mill kr. Forholdet mellom de sammenlignede kommunene er også stabilt over tid. I 2019 hadde park og friområder et forbruk som tilsvarer budsjett.

Økonomi - Korrigerte brutto driftsutgifter (360) naturforvaltning og friluftsliv

	2016	2017	2018	2019
Larvik	2 431	3 208	4 120	4 257
Tønsberg (-2019)	6 289	9 505	10 196	12 664
Porsgrunn	6 531	6 071	5 227	5 771
Skien	2 444	2 547	4 029	3 976
Arendal	10 509	12 305	12 986	14 624
Kostragruppe 13	230 985	259 169	300 727	352 011

Utgiftene på denne funksjonen er i hovedsak regnskapsmessig knyttet til miljøforvaltning, landbruk vilt nemnda, idrett og friluftsliv og teknisk drift på Eiendom. Endringen fra 2017 til 2018 skyldes i store trekk økte utgifter på teknisk drift Eiendom, ettersøksarbeid vilt nemnda og ny stilling på miljøforvaltning. Fra 2018 til 2019 er endringene for Larvik små.

Porsgrunn og Arendal bruker mer ressurer på dette enn de øvrige kommunene og har også økt betydelig fra 2018 til 2019.

Adm, styring og fellesutgifter

Larvik kommune bruker en liten andel målt i netto driftsutgifter til administrasjon og styring i % av totale netto driftsutgifter sammenlignet med de andre kommunene og gruppene i utvalget.

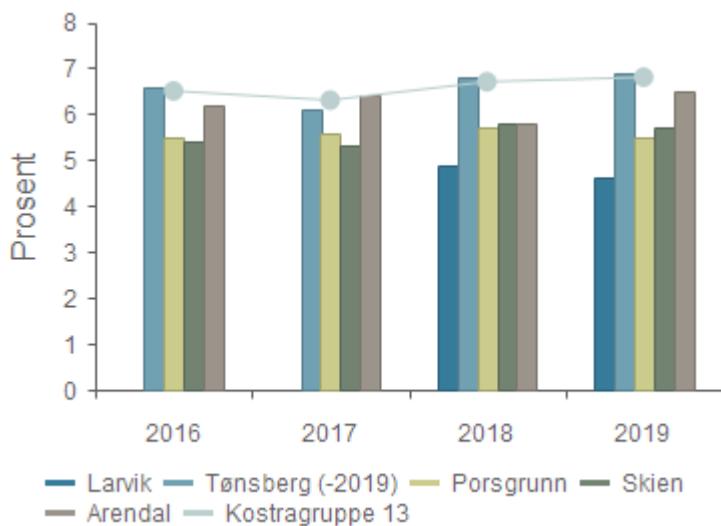
For 2019 er Larviks andel 2,2 prosentpoeng lavere enn KOSTRA- gruppe 13 eller 4,6 % mot 6,8 %. I 2018 var tilsvarende gap på 1,8 prosentpoeng (4,9 % mot 6,7 %).

Målt i lønnsutgifter til administrasjon og styring pr. innbygger har Larvik kommune ligget lavere enn KOSTRA-gruppe 13 de fire siste årene. Dersom Larvik kommune hadde ligget på samme nivå som KOSTRA-gruppe 13 i 2019 ville dette ha gitt en merkostnad på ca 30 mill. kr.

Korrigerte brutto driftsutgifter for politisk styring, administrasjon, forvaltning og administrasjonslokaler ligger alle lavere enn KOSTRA – gruppe 13 i 2019, mens korrigerte brutto driftsutgifter for kontroll og revisjon ligger over.

	Larvik 2018	Larvik 2019	Tønsberg (-2019)	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Prioritet							
Administrasjon, kommune nettodriftsutgiverandel av totale utgifter (prosent)	4,9 %	4,6 %	6,9 %	5,5 %	5,7 %	6,5 %	6,8 %
Lønnsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B)	2 107	2 091	3 003	2 201	2 542	1 998	2 733
Økonomi							
Korrigerte brutto driftsutgifter (100) politisk styring	12 499	13 790	10 082	10 783	22 164	14 421	700 398
Korrigerte brutto driftsutgifter (110) kontroll og revisjon	4 046	4 112	236	3 935	4 605	4 446	136 981
Korrigerte brutto driftsutgifter (120) administrasjon	115 945	113 645	176 050	95 412	152 199	107 580	7 627 326
Korrigerte brutto driftsutgifter (121) forvaltningsutgifter	9 655	7 779	13 121	9 263	7 975	20 959	634 768
Korrigerte brutto driftsutgifter (130) administrasjonslokaler	13 557	9 059	9 627	12 283	33 976	21 480	913 901

Prioritet - Administrasjon, kommune nettodriftsutgifterandel av totale utgifter (prosent)

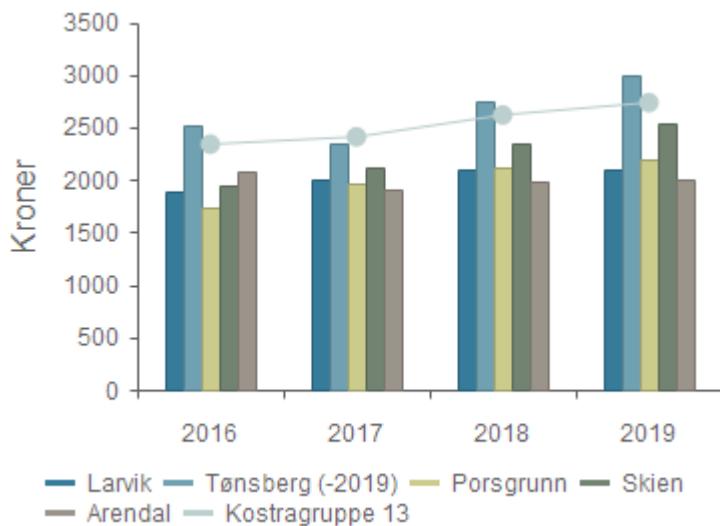
	2016	2017	2018	2019
Larvik			4,9 %	4,6 %
Tønsberg (-2019)	6,6 %	6,1 %	6,8 %	6,9 %
Porsgrunn	5,5 %	5,6 %	5,7 %	5,5 %
Skien	5,4 %	5,3 %	5,8 %	5,7 %
Arendal	6,2 %	6,4 %	5,8 %	6,5 %
Kostragruppe 13	6,5 %	6,3 %	6,7 %	6,8 %

Larvik kommune bruker en liten andel målt i netto driftsutgifter til administrasjon og styring i % av totale netto driftsutgifter sammenlignet med de andre kommunene og gruppene i utvalget.

For 2019 er Larviks andel 2,2 prosentpoeng lavere enn KOSTRA- gruppe 13 eller 4,6 % mot 6,8 %. I 2018 var tilsvarende gap på 1,8 prosentpoeng (4,9 % mot 6,7 %).

For de øvrige årene har ikke SSB tall for Larvik grunnet kommunesammenslåingen mellom "gamle Larvik og Lardal kommune".

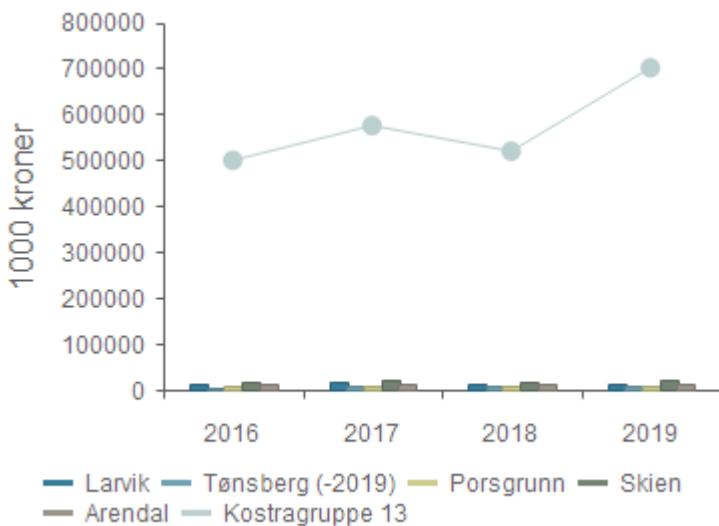
Prioritet - Lønnsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B)

Larvik kommune bruker mindre målt i lønnsutgifter til administrasjon og styring pr. innbygger enn KOSTRA - gruppe 13 og resten av utvalget med unntak av Arendal.

Larvik har ligget lavt gjennom hele perioden sammenlignet med utvalgskommunene og KOSTRA - gruppe 13.

Dersom Larvik hadde brukt like mye lønnsutgifter til administrasjon og styring som KOSTRA -gruppe 13 ville Larvik brukt ca 30 mill kr ((2733-2091)*47204) mer enn det man gjorde i 2019.

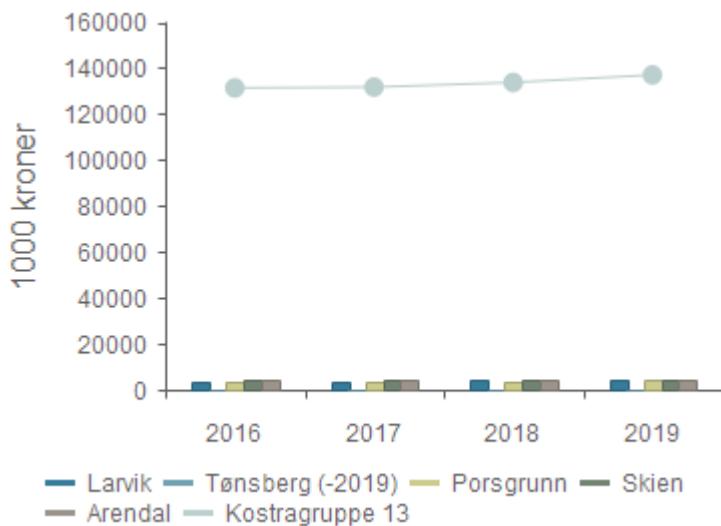
Økonomi - Korrigerte brutto driftsutgifter (100) politisk styring

	2016	2017	2018	2019
Larvik	11 427	19 251	12 499	13 790
Tønsberg (-2019)	6 481	8 106	7 212	10 082
Porsgrunn	8 243	9 987	8 918	10 783
Skien	19 401	20 261	18 523	22 164
Arendal	12 496	13 002	12 636	14 421
Kostragruppe 13	499 104	574 678	518 916	700 398

Larvik kommune hadde lavere korrigerte brutto driftsutgifter - politisk styring enn gjennomsnittet av utvalgskommunene (14 248,- i gjennomsnitt mot Larviks 13 790,-) i 2019.

Skien kommune ligger vesentlig høyere enn resten av utvalget, mens Kostragruppe 13 viser til summerte tall for hele gruppen 13. Estimert gjennomsnitt viser at Kostragruppe 13 ligger noe høyere enn Larvik kommune ($(700\ 398/49 = 14\ 294,-)$ mot Larvik kommunes 13 790,-)

I perioden 2016 til 2019 har kun Arendal kommune hatt en lavere utvikling i korrigerte brutto driftsutgifter - politisk styring enn Larvik kommune.

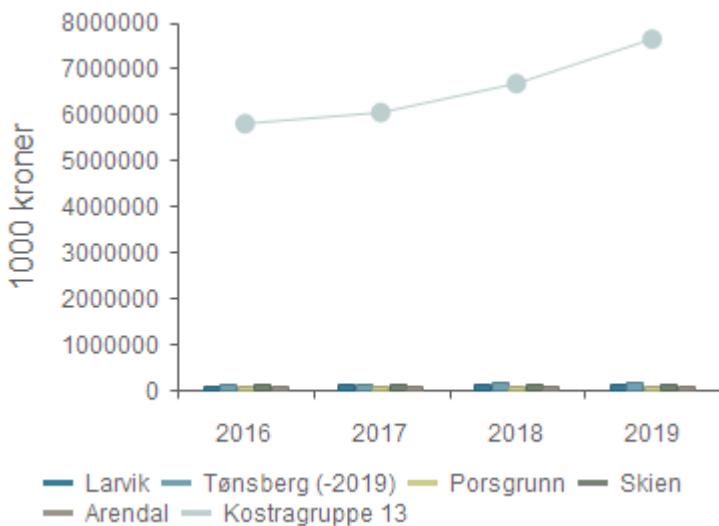
Økonomi - Korrigerte brutto driftsutgifter (110) kontroll og revisjon

	2016	2017	2018	2019
Larvik	3 918	3 880	4 046	4 112
Tønsberg (-2019)	239	289	196	236
Porsgrunn	3 500	3 556	3 826	3 935
Skien	4 312	4 348	4 571	4 605
Arendal	3 991	4 447	4 297	4 446
Kostragruppe 13	131 328	131 680	133 710	136 981

Larvik kommune hadde lavere korrigerte brutto driftsutgifter - kontroll og revisjon enn Skien og Arendal, mens Tønsberg og Porsgrunn lå lavere enn Larvik i 2019.

Tønsberg kommune ligger vesentlig høyere enn resten av utvalget, mens Kostragruppe 13 viser til summerte tall for hele gruppe 13. Estimert gjennomsnitt viser at Kostragruppe 13 ligger lavere enn Larvik kommune ($(136\ 981/49 = 2\ 796,-)$ mot Larvik kommunens 4 112,-)

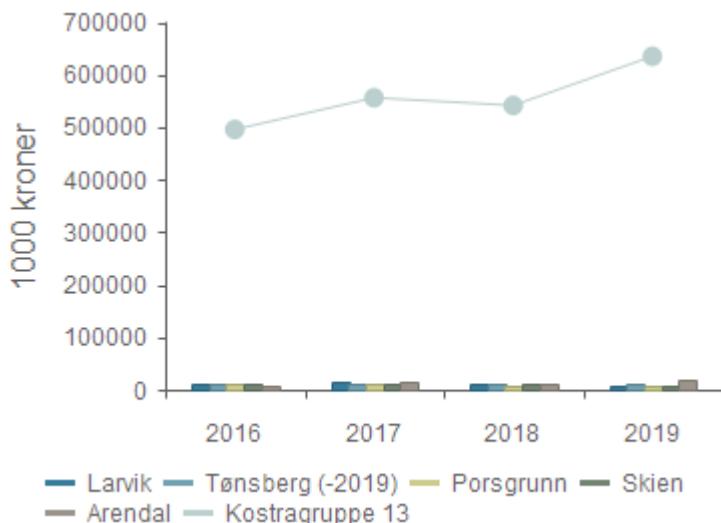
I perioden 2016 til 2019 har kun Tønsberg kommune hatt en lavere utvikling i korrigerte brutto driftsutgifter - kontroll og revisjon enn Larvik kommune.

Økonomi - Korrigerte brutto driftsutgifter (120) administrasjon

Larvik kommune hadde lavere korrigerte brutto driftsutgifter - administrasjon enn gjennomsnittet av utvalgskommunene (128 977,- i gjennomsnitt mot Larviks 113 645,-) i 2019.

Kostragruppe 13 viser til summerte tall for hele gruppe 13. Estimert gjennomsnitt viser at Kostragruppe 13 ligger høyere enn Larvik kommune ($7\ 627\ 326/49 = 155\ 650,-$) mot Larvik kommunens 113 645,-)

I perioden 2016 til 2019 har kun Arendal kommune hatt en lavere utvikling i korrigerte brutto driftsutgifter - politisk styring enn Larvik kommune.

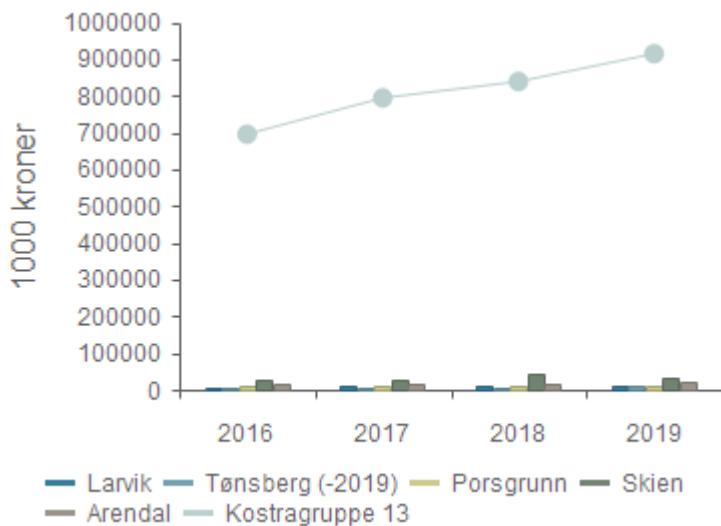
Økonomi - Korrigerte brutto driftsutgifter (121) forvaltningsutgifter

	2016	2017	2018	2019
Larvik	13 206	17 077	9 655	7 779
Tønsberg (-2019)	11 470	11 097	13 148	13 121
Porsgrunn	12 273	12 065	8 843	9 263
Skien	10 110	12 076	10 036	7 975
Arendal	5 773	15 729	11 660	20 959
Kostragruppe 13	495 473	555 773	541 231	634 768

Larvik kommune hadde de laveste korrigerte brutto driftsutgifter - forvaltningsutgifter blant sammenlikningskommunene i 2019.

Arendal kommune ligger vesentlig høyere enn resten av utvalget, mens Kostragruppe 13 viser til summerte tall for hele gruppe 13. Estimert gjennomsnitt viser at Kostragruppe 13 ligger høyere enn Larvik kommune ($(634\ 768/49 = 12\ 954,-)$ mot Larvik kommunes 7 779,-)

I perioden 2016 til 2019 har Larvik kommune hatt den største reduksjonen i korrigerte brutto driftsutgifter - forvaltningsutgifter. Porsgrunn kommune og Skien kommune har i samme periode også en reduksjon, mens Tønsberg og Arendal har hatt økte korrigerte brutto driftsutgifter - forvaltningsutgifter.

Økonomi - Korrigerte brutto driftsutgifter (130) administrasjonslokaler

	2016	2017	2018	2019
Larvik	8 090	9 374	13 557	9 059
Tønsberg (-2019)	4 396	4 568	6 069	9 627
Porsgrunn	10 949	11 853	12 478	12 283
Skien	25 303	26 560	40 879	33 976
Arendal	14 069	17 352	16 554	21 480
Kostragruppe 13	695 014	793 538	838 249	913 901

Larvik kommune hadde de laveste korrigerte brutto driftsutgifter - administrasjonslokaler blant sammenlikningskommunene i 2019.

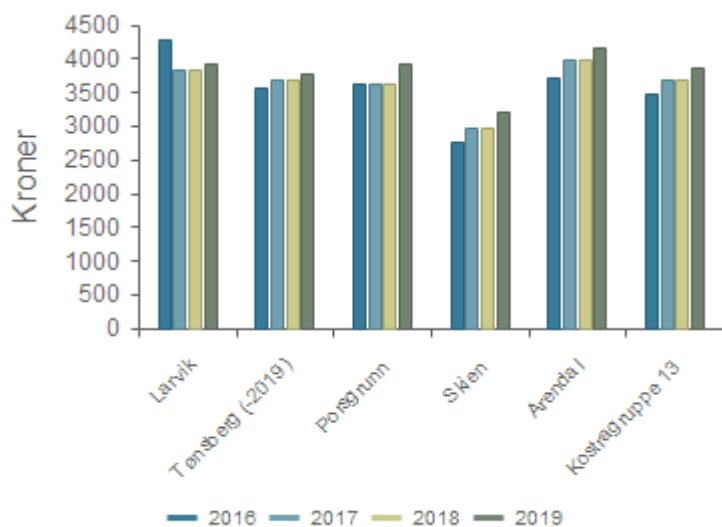
Kostragruppe 13 viser til summerte tall for hele gruppe 13. Estimert gjennomsnitt viser at Kostragruppe 13 ligger litt over dobbelt så høyt som Larvik kommune ($913\ 901/49 = 18\ 651,-$) mot Larvik kommunes 9 059,-)

I perioden 2016 til 2019 har Larvik kommune hatt den laveste utviklingen i korrigerte brutto driftsutgifter - administrasjonslokaler.

Vann, avløp og renovasjon

	Larvik 2018	Larvik 2019	Tønsberg (-2019)	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Produktivitet							
Avløp - Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	3 842	3 919	3 780	3 920	3 219	4 150	3 874
Kvalitet							
Avløp - Estimert gjennomsnittsalder for spillvannsnett med kjent alder	31,0	31,0	29,0	34,0	34,0	25,0	
Renovasjon - Levert til materialgjenvinning og biologisk behandling per innbygger (kommune)	288	308	308	202	202	203	0

Produktivitet - Avløp - Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	4 285	3 842	3 842	3 919
Tønsberg (-2019)	3 577	3 683	3 683	3 780
Porsgrunn	3 620	3 620	3 620	3 920
Skien	2 772	2 980	2 980	3 219
Arendal	3 719	3 978	3 978	4 150
Kostragruppe 13	3 480	3 674	3 674	3 874

Det er årsgebyret for 2019 som er vist i rapporteringen.

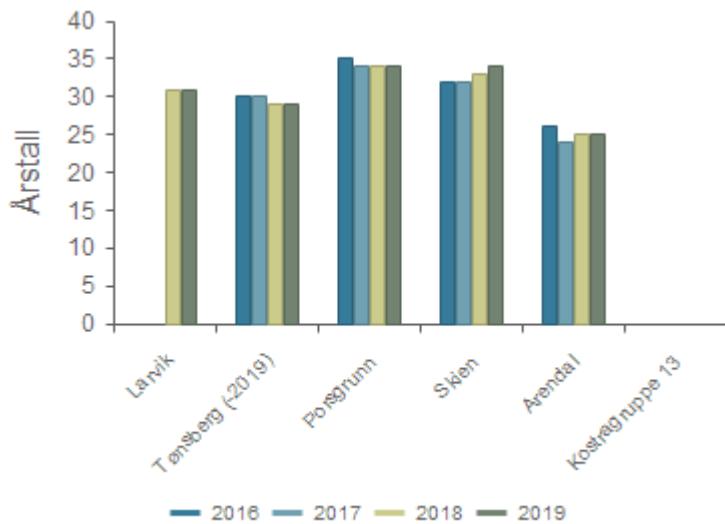
Arendal, Tønsberg, Porsgrunn og Larvik har omtrent samme nivå på avløpsgebyret.

Skien er den kommunen med lavest avløpsgebyr. Larvik er 700 kr. dyrere enn Skien. Larvik har 45 kr. høyere gebyr enn Kostra gruppe 13.

Larvik er med i en sammenlikning av kvalitet og kostnader for norske kommuner, som Norsk vann leder. Resultatene viser at tjenesten Larvik leverer er av svært god kvalitet.

Nedgangen fra 2016 til 2017 er misvisende. For tidligere Larvik har det ikke vært nedgang i gebyret.

Kvalitet - Avløp - Estimert gjennomsnittsalder for spillvannsnett med kjent alder

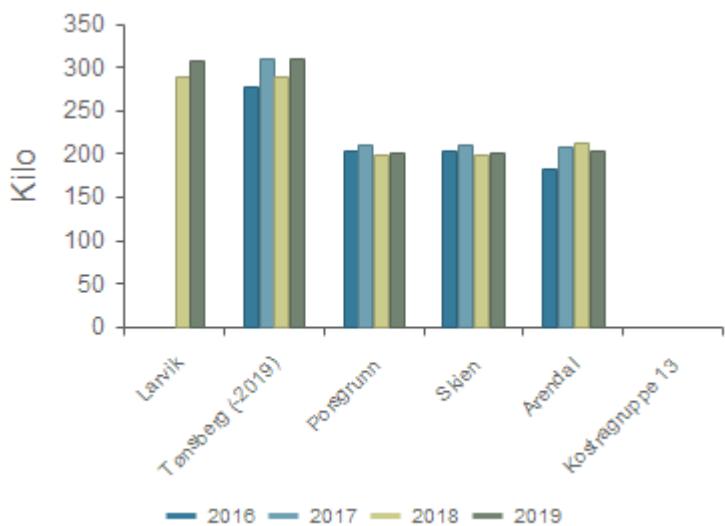
	2016	2017	2018	2019
Larvik			31,0	31,0
Tønsberg (-2019)	30,0	30,0	29,0	29,0
Porsgrunn	35,0	34,0	34,0	34,0
Skien	32,0	32,0	33,0	34,0
Arendal	26,0	24,0	25,0	25,0
Kostagruppe 13				

Indikatoren utgjør et anslag for vektet gjennomsnittsalder på spillvannsnettet. Metoden for beregning er utarbeidet av Norsk Vann.

Larvik har investert mye i rehabilitering i avløpsnettet de siste 15-20 årene. Tallene viser at Arendal og Tønsberg har det yngste spillvannsnettet av de kommunene som er sammenlignet. Det er ikke store variasjoner mellom kommunene.

I økonomiplanen for årene 2019-2022 er det lagt en investeringsplan med økende investeringer for kommende periode.

Kvalitet - Renovasjon - Levert til materialgjenvinning og biologisk behandling per innbygger (kommune)

	2016	2017	2018	2019
Larvik			288	308
Tønsberg (-2019)	278	310	288	308
Porsgrunn	204	209	198	202
Skien	204	209	197	202
Arendal	181	208	213	203
Kostragruppe 13			0	0

Materialgjenvinningen i Larvik ligger på samme nivå som Tønsberg. Larvik og Tønsberg leverer mer til gjenvinning enn de andre kommunene som vi sammenligner oss med.

Brann og ulykkesvern

Antall boligbranner har ikke gått ned slik vi kunne ønsket oss, vi har fortsatt stort fokus på forebygging. Mange av de registrerte boligbrannene er branntilløp, slik at det ikke er så alvorlige branner. Registreringen som gjøres i Bris skiller ikke på alvorligheten av boligbranner.

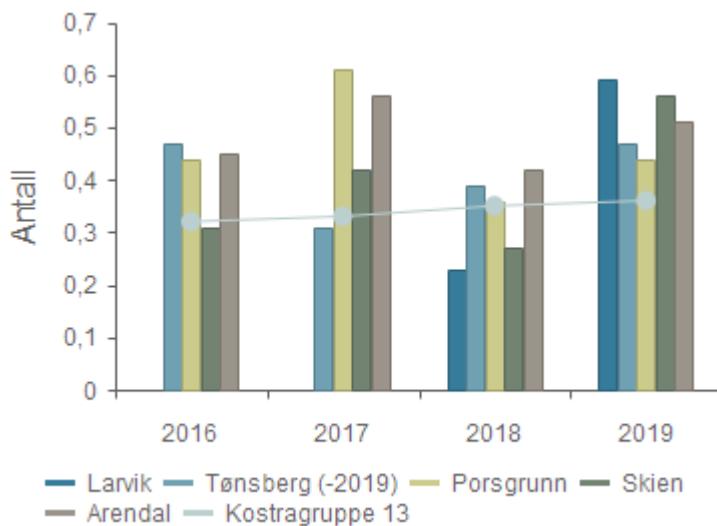
Antall utrykningskostnader har vi en nedgang, det skyldes at vi fortsætter å fokusere på de utrykningene som er unødige, jobber for å få dette tallet fortsatt nedover.

Driftsutgiftene ligger normalt, og en del under landsgjennomsnittet.

Årsgebyret ligger litt høyere en foregående år, men godt under landsgjennomsnittet.

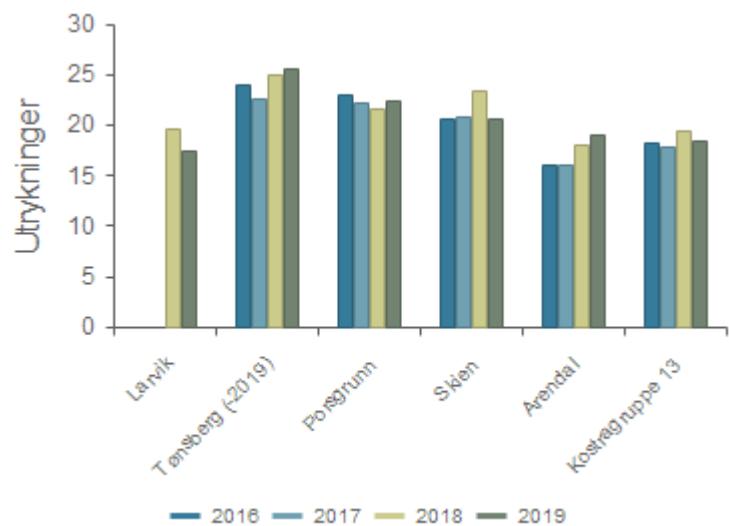
	Larvik 2018	Larvik 2019	Tønsberg (-2019)	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Prioritet							
Antall boligbranner pr. 1000 innbyggere	0,23	0,59	0,47	0,44	0,56	0,51	0,36
Antall utrykningskostnader sum utrykningskostnader til branner og andre utrykningskostnader pr. 1000 innbyggere	19,5	17,5	25,6	22,3	20,5	19,0	18,4
Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (kr)	806	808	698	1 270	908	969	826
Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (kr) (B)	806	808	698	1 270	908	969	826
Kvalitet							
Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret +1)	320	330	391	442	322	244	392
Kommunekasse							
Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger (Kommunekasse) (kr) (B)	802	811	660	1 274	911	1 092	827

Prioritet - Antall boligbranner pr. 1000 innbyggere

Larvik ønsker å fremstå som et helsefremmende, trygt og inkluderende samfunn å bo i. Antall bygningsbranner pr. 1000 innbyggere er noe høyere enn sammenlignbare kommuner, men det ønskes enda lavere. Målet er en reduksjon på 10-12,5 % fram til 2022. (Fra 2018 tall)

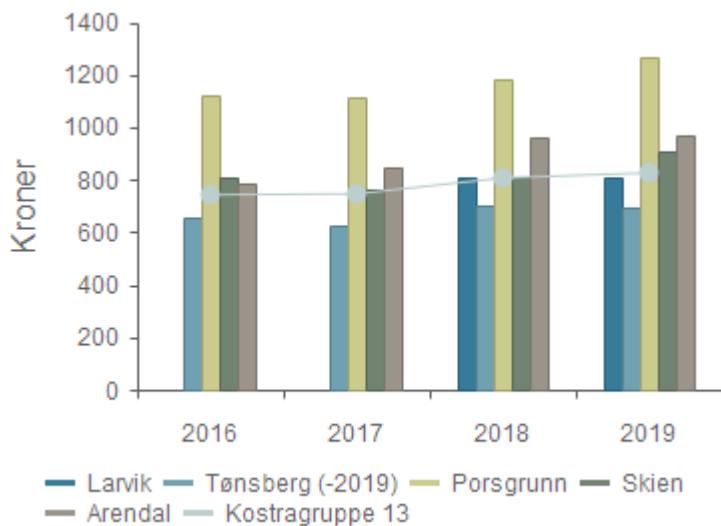
Prioritet - Antall utrykninger: sum utrykninger til branner og andre utrykninger pr. 1000 innbyggere

	2016	2017	2018	2019
Larvik			19,5	17,5
Tønsberg (-2019)	24,0	22,5	24,9	25,6
Porsgrunn	23,0	22,1	21,6	22,3
Skien	20,5	20,8	23,4	20,5
Arendal	16,1	16,0	18,0	19,0
Kostragruppe 13	18,2	17,7	19,3	18,4

Antall utrykninger til branner og andre ulykker sier noe om aktiviteten og splittet opp sier det noe om hvilke områder forebyggende arbeid kan gi gevinst. Dette er viktig for både dimensjonering av brannvesen og som analysegrunnlag for forebyggende aktivitet.

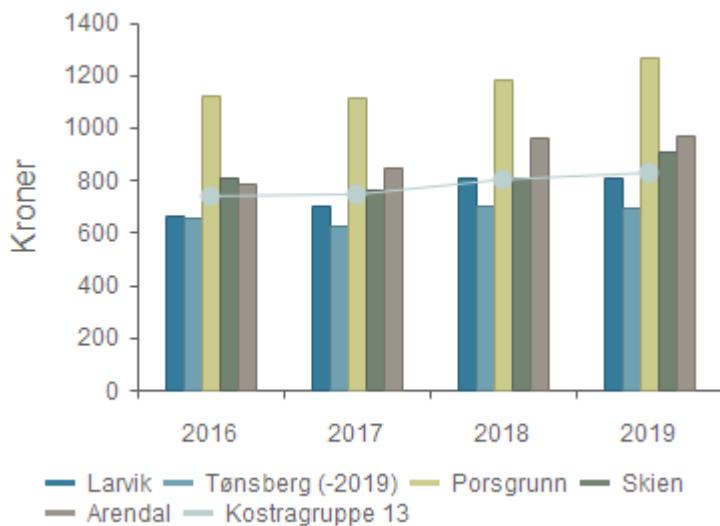
Prioritet - Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (kr)

Netto driftsutgifter pr. innbygger summert for beredskapsavdelingen og forebyggende avdeling. Tallet for 2018 og 2019 er riktig, men tallene før det er feil. (Mulig pga. sum av to kommuner Lardal og Larvik).

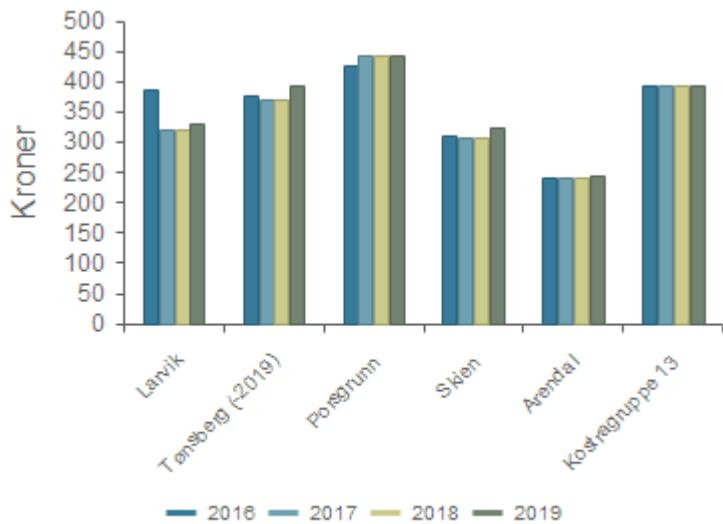
Tallet for 2018 gjorde et hopp sammenlignet med tidligere tall for Larvik kommune. 2018 og 2019 preges spesielt av store kostnader knyttet til redningsdykkeropplæring. Denne tjenesten vil også påvirke KOSTRA tallet i årene fremover da det er få brannvesen med denne tjenesten.

Prioritet - Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (kr) (B)

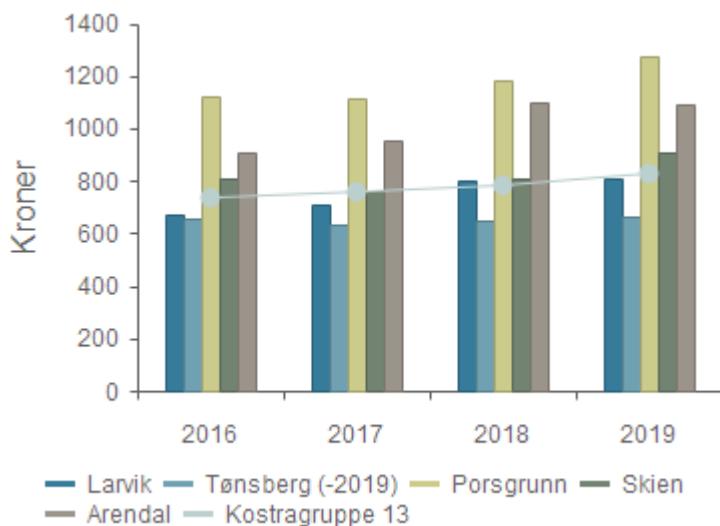
Netto driftsutgifter pr. innbygger summert for beredskapsavdelingen og forebyggende avdeling.

Tallene for 2018 og 2019 er høye sammenlignet med tidligere tall for Larvik kommune. 2018 og 2019 preges spesielt av store kostnader knyttet til redningsdykkeropplæring. Lønnsutgifter til redningsdykking og økte kostnader til 110 sentral har økt de siste to årene. Denne tjenesten vil også påvirke KOSTRA tallet i årene fremover da det er få brannvesen med denne tjenesten.

Kvalitet - Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret +1)

Larvik har et feiergebyr som ligger på snittet av de sammenlignbare kommunene. Tjenesten er 100% gebyrfinansiert.

Kommunekasse - Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger (Kommunekasse) (kr) (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	668	708	802	811
Tønsberg (-2019)	654	635	650	660
Porsgrunn	1 120	1 116	1 184	1 274
Skien	806	763	811	911
Arendal	906	957	1 095	1 092
Kostragruppe 13	735	757	782	827

Kostnadene pr. innbygger i Larvik er lavere enn sammenliknbare kommuner og lavere enn gruppe 13.

Tønsberg er interkommunalt brannvesen og er derfor ikke sammenlignbare med de øvrige kommunene.

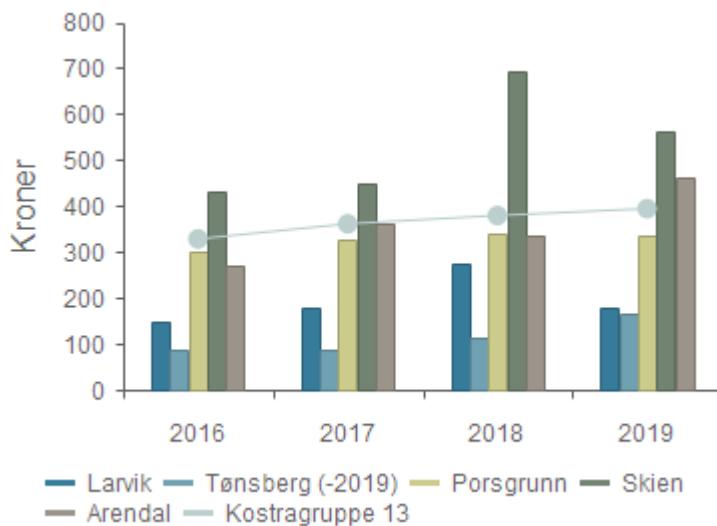
Eiendomsforvaltning

Innenfor tjenesteområdene administrasjon, barnehager, skoler, pleie og omsorg, kultur og idrett skiller funksjonskontoplanen mellom den brukerrettede tjenesteytingen og forvaltning/drift/vedlikehold av lokalene/byggene. For disse områdene skal anskaffelse av inventar og utstyr knyttes til tjenesteytingen. Begrunnelsen for skillet er at KOSTRA skal kunne gi relevante nøkkeltall for utgifter knyttet til henholdsvis tjenesteytingen og eiendomsforvaltningen. Byggfunksjonene inneholder således bare de direkte bygningsrelaterte utgiftene. De seks bygg-funksjonene kalles «formålsbygg».

Det har i de seneste årene blitt en stadig økende bevissthet rundt regnskapsføring av kostnadene. Likeledes er det nå en større bevissthet rundt arealbegrepet. Det er bare bygg som benyttes aktivt til tjenesteproduksjon som skal regnes med. Utrangerte skoler, barnehager, kulturygg etc skal ikke rapporteres som formålsbygg. Ei heller dersom de ikke er i kommunens drift. Da skal de rapporteres på en annen funksjon. Eksempelvis Munken, Herregården og Sjøfartsmuseet: I disse byggene drives kulturtiltak, men ikke i kommunens drift/regi. Arealet rapporteres derfor ikke som Kulturygg i KOSTRA.

	Larvik 2018	Larvik 2019	Tønsberg (- 2019)	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Prioritet							
Netto driftsutgifter til administrasjonslokaler per innbygger (B)	275	180	166	335	561	462	394
Netto driftsutgifter til førskolelokaler per innbygger (B)	668	686	544	252	304	216	437
Netto driftsutgifter til institusjonslokaler per innbygger (B)	1 027	1 125	582	1 349	884	1 317	946
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger (B)	4 674	4 622	4 272	5 188	4 951	5 215	5 184
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, i prosent av samlede netto driftsutgifter (B)	8,3 %	8,2 %	7,6 %	8,5 %	8,4 %	8,7 %	8,8 %
Netto driftsutgifter til kommunal forvaltning av eiendommer (F121) per innbygger (B)	190	149	270	255	141	465	287
Netto driftsutgifter til skolelokaler per innbygger (B)	1 753	1 736	1 724	2 028	2 179	1 859	2 241
Samlet areal på administrasjonslokaler i kvadratmeter per innbygger (B)	0,1	0,1	0,2	0,6	0,5	0,2	0,3
Samlet areal på formålsbyggene i kvadratmeter per innbygger (B)	4,1	4,2	3,5	5,3	4,7	4,5	4,4
Produktivitet							
Herav energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	125	128	142	130	122	134	124
Herav utgifter til renholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	176	183	191	116	154	154	174
Utgifter til driftsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	624	617	692	492	719	551	599
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	113	95	126	42	94	174	108
Dekningsgrad							
Netto driftsutgifter på funksjon ei endomsforvalt, kommune utg til ei endomsforvalt i pros av totale utg	8,3 %	8,2 %	7,6 %	8,5 %	8,4 %	8,7 %	8,8 %

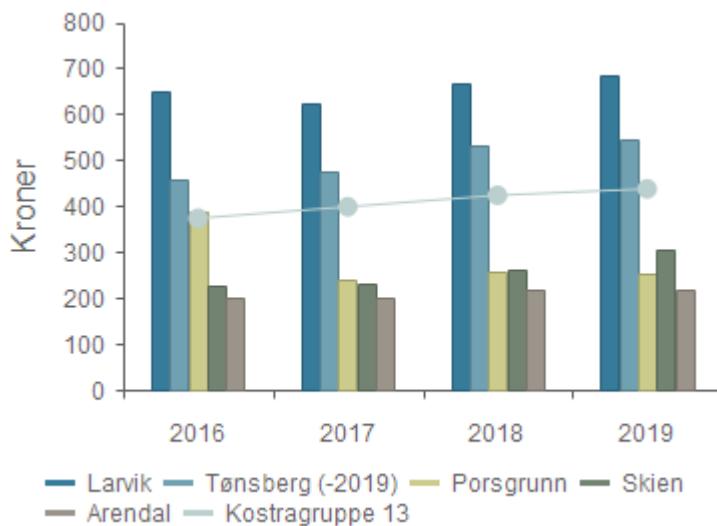
Prioritet - Netto driftsutgifter til administrasjonslokaler per innbygger (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	150	178	275	180
Tønsberg (-2019)	86	88	114	166
Porsgrunn	300	326	342	335
Skien	430	448	694	561
Arendal	269	361	335	462
Kostragruppe 13	328	361	379	394

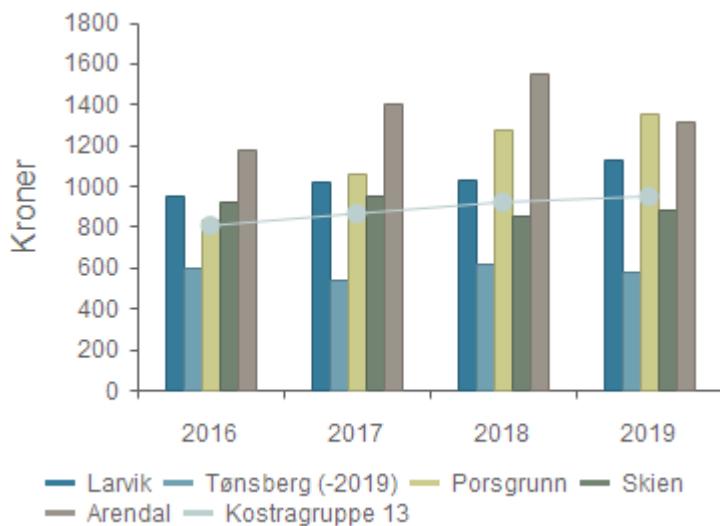
Indikatoren viser netto driftsutgifter til administrasjonslokaler, som omfatter funksjonene 130 i kroner pr. innbygger. Larvik har tilsynelatende hatt økende kostnader i 2018, men dette skyldes feil i de innrapporterte tallene. Kostnadene ligger i 2019 på kr. 180,- pr innbygger. Larvik ligger dermed godt under snittet i KOSTRA gruppe 13. Det foreligger ikke opplysninger som tilsier nevneverdige endringer i årene som kommer.

Prioritet - Netto driftsutgifter til førskolelokaler per innbygger (B)

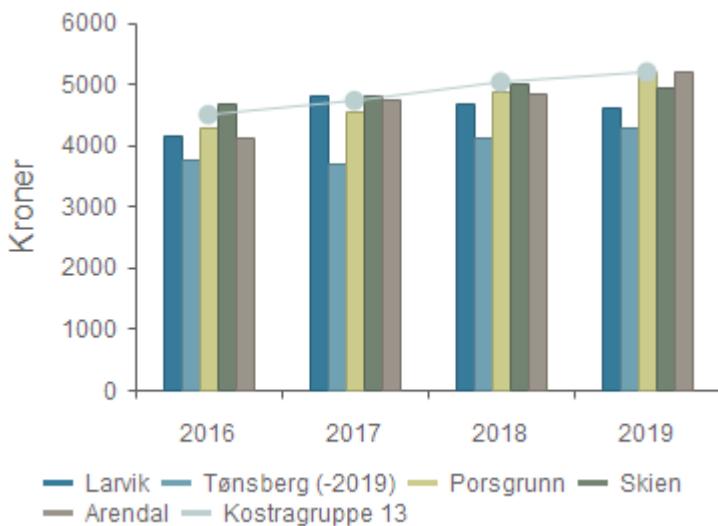
Indikatoren viser netto driftsutgifter til førskolelokaler, som omfatter funksjonene 221 i kroner pr. innbygger. Kostnadene hadde en liten økning i 2019. Larvik ligger langt høyere enn sammenligningskommunene, og KOSTRA gruppe 13. Det antas at kostnadene vil gå noe ned i årene som kommer.

Prioritet - Netto driftsutgifter til institusjonslokaler per innbygger (B)

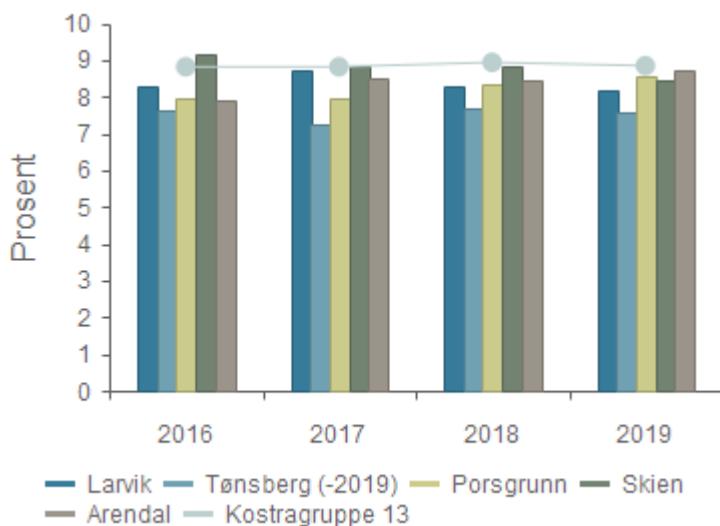
Indikatoren viser netto driftsutgifter til institusjonslokaler, som omfatter funksjonene 261 i kroner pr. innbygger. Utviklingen i kostnadene er noe økende i 2019. Dette skyldes en satsning i 2019 innenfor VVS og SD anlegg. Larvik ligger lavere enn Arendal og Porsgrunn, men over Skien og Tønsberg. Når det gjelder KOSTRA gruppe 13 så ligger Larvik 19 % over. Det forventes ikke større endringer i årene som kommer.

Prioritet - Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger (B)

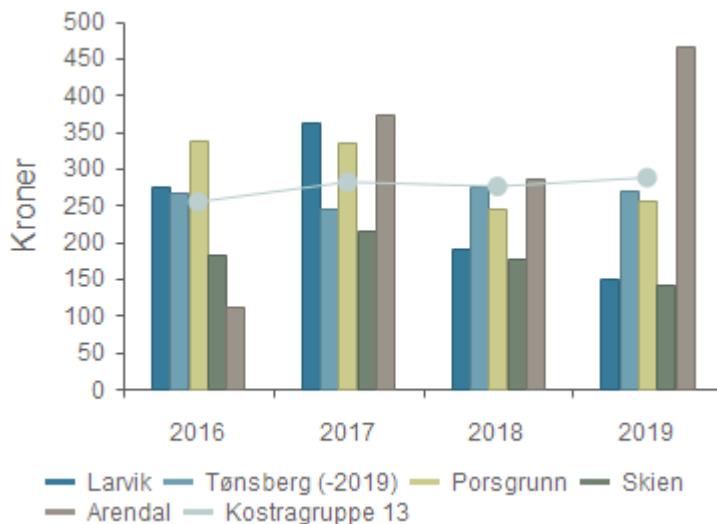
Indikatoren viser netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, som omfatter funksjonene 121, 130, 221, 222, 261, 381 og 386 i kroner pr. innbygger. Larviks kostnader ligger bortimot uforandret fra 2018. Med unntak av Tønsberg, så ligger kostnadene lavere enn sammenligningskommunene og Kostragruppe 13. Det forventes at kostnadene vil gå ned noe som en følge av redusert energibruk i fremtiden. Det er dog noen usikkerheter når det gjelder energiprisen fremover.

Prioritet - Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, i prosent av samlede netto driftsutgifter (B)

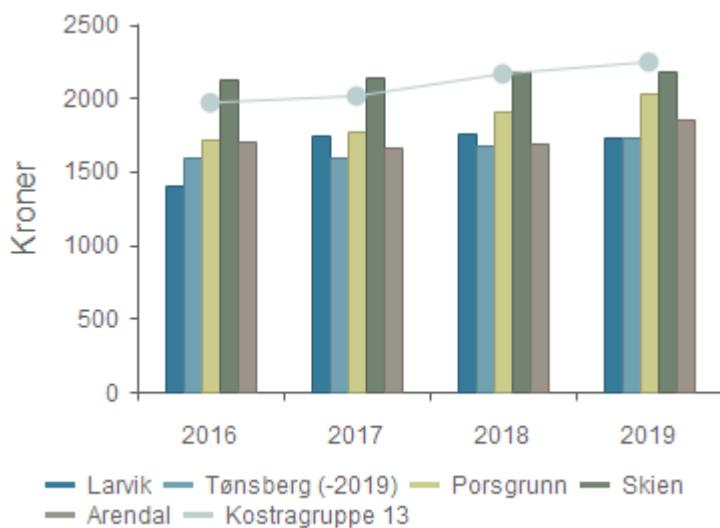
Indikatoren viser netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, som omfatter funksjonene 121, 130, 221, 222, 261, 381 og 386 i prosent av samlede netto driftsutgifter. Larviks kostnadsandel er redusert med 0,1 % fra 2018. Med unntak av Tønsberg, så ligger kostnadsandelen lavere enn sammenligningskommunene og Kostragruppe 13. Det forventes at kostnadsandelen vil gå ned noe som en følge av redusert energibruk i fremtiden. Det er dog noen usikkerheter når det gjelder energiprisen fremover.

Prioritet - Netto driftsutgifter til kommunal forvaltning av eiendommer (F121) per innbygger (B)

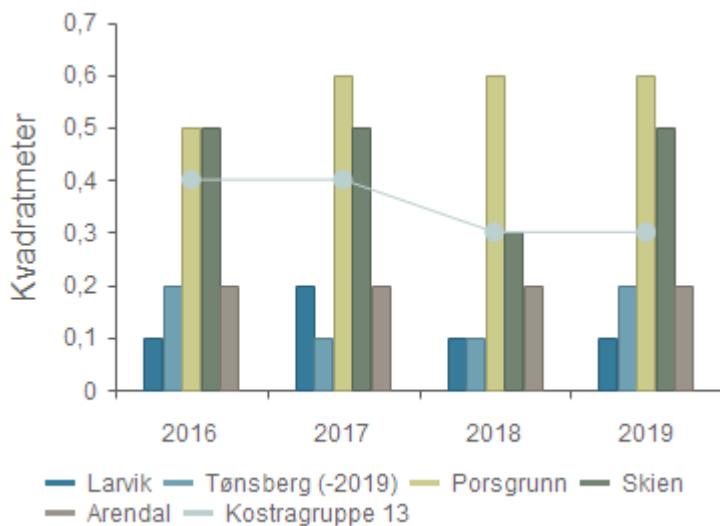
Indikatoren viser netto driftsutgifter til forvaltning av kommunale eiendommer, som omfatter funksjon 121 i kroner pr. innbygger. Larvik har en markert nedgang i kostnadene fra og med 2018. Dette skyldes et bevist fokus på å få bedre rutiner på bruk av funksjonen. Kostandene ligger, med unntak av Skien, godt under sammenligningskommunene og KOSTRA gruppe 13. Det forventes ingen større endringer i årene som kommer.

Prioritet - Netto driftsutgifter til skolelokaler per innbygger (B)

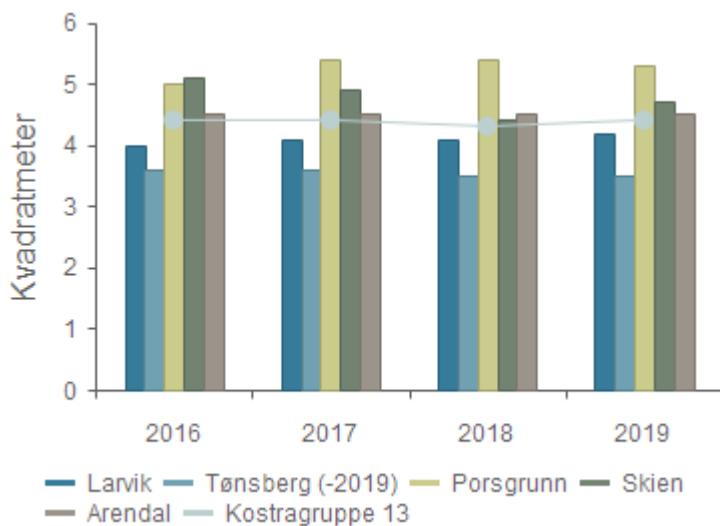
	2016	2017	2018	2019
Larvik	1 410	1 743	1 753	1 736
Tønsberg (-2019)	1 591	1 597	1 674	1 724
Porsgrunn	1 721	1 767	1 914	2 028
Skien	2 121	2 140	2 179	2 179
Arendal	1 709	1 660	1 684	1 859
Kostragruppe 13	1 965	2 010	2 161	2 241

Indikatoren viser netto driftsutgifter til skolelokaler, som omfatter funksjon 222 i kroner pr. innbygger. Kostnadene er tilnærmet uendret fra 2018. Kommunens kostnader ligger lavt sammenlignet med de andre kommunene og godt under KOSTRA gruppe 13. Det forventes ikke større endringer i kostnadene fremover.

Prioritet - Samlet areal på administrasjonslokaler i kvadratmeter per innbygger (B)

Indikatoren viser det samlede arealet (BTA) på administrasjonslokaler i kvadratmeter per innbygger. Larvik har ligget lavt i hele perioden og har kun en tredjedel av det arealet som er gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13 og ca en sjette del av det Porsgrunn har. Det forventes ikke større endringer i arealet i årene som kommer.

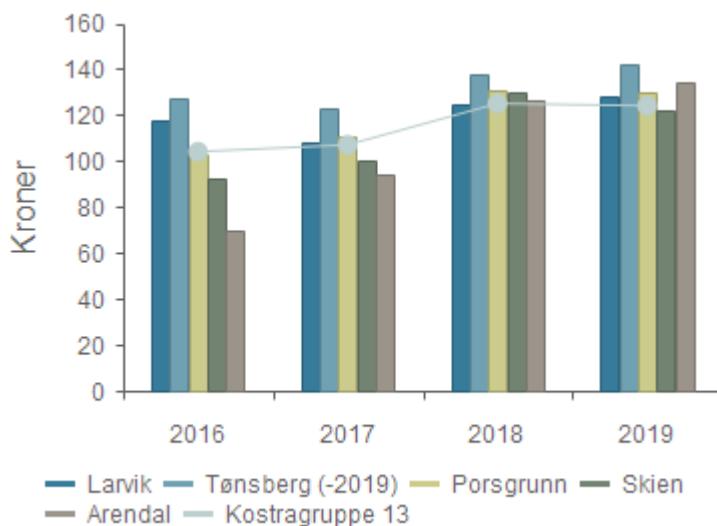
Prioritet - Samlet areal på formålsbyggene i kvadratmeter per innbygger (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	4,0	4,1	4,1	4,2
Tønsberg (-2019)	3,6	3,6	3,5	3,5
Porsgrunn	5,0	5,4	5,4	5,3
Skien	5,1	4,9	4,4	4,7
Arendal	4,5	4,5	4,5	4,5
Kostragruppe 13	4,4	4,4	4,3	4,4

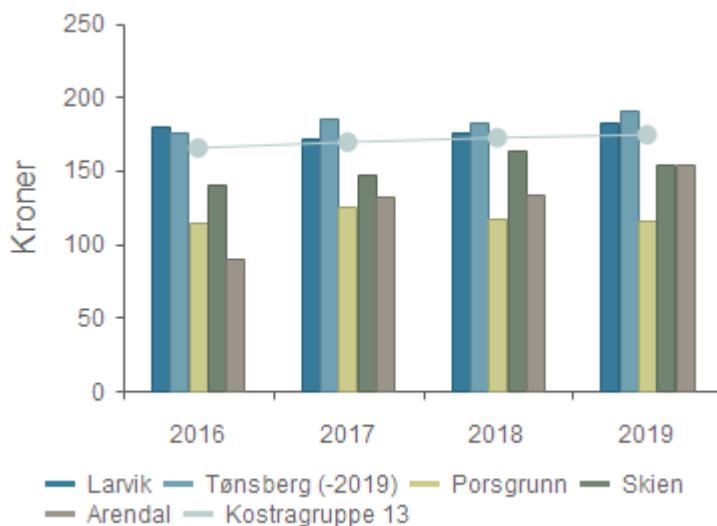
Indikatoren viser det samlede arealet (BTA) for bygninger kommunen eier og leier per innbygger. Det samlede arealet omfatter funksjonene 130 Administrasjonslokaler, 221 Førskolelokaler, 222 Skolelokaler, 261 Institusjonslokaler, 381 Kommunale idrettsbygg og 386 Kommunale kulturygg. Kommunen ligger under snittet i KOSTRA gruppe 13 og det er kun Tønsberg som ligger lavere av sammenligningskommunene. Det forventes ingen større endringer i årene som kommer.

Produktivitet - Herav energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)

Indikatoren viser energikostnadene for kommunal eiendomsforvaltning, som omfatter funksjonene 130, 221, 222, 261, 381 og 386, i kroner per kvadratmeter. Framsikt har ikke tall klare pr. d.d., men SSBs tall sier kr 135,- pr m² i 2019 og 132,- i 2018. Avvik fra tabellen i 2018 skyldes at Framsikt ikke har oppdatert sine tall. Larviks energikostnader har da økt med 3kr pr m² siden 2018. Økningen skyldes en kombinasjon av økte strømpriser og lavere forbruk. Det pågår planlegging og gjennomføring av mange tiltak innenfor ENØK området. Dette forventes å gi betydelige innsparinger på sikt. Anslagsvis 4,5 mill kWh når alle tiltakene er gjennomført. Dog vil en forventet økning i energiprisene gi en redusert gevinst i investeringene.

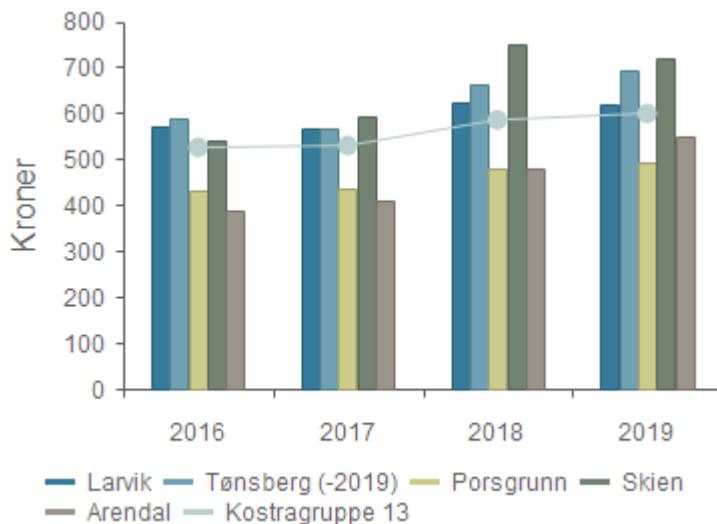
Produktivitet - Herav utgifter til renholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	180	172	176	183
Tønsberg (-2019)	176	185	182	191
Porsgrunn	115	125	117	116
Skien	141	147	163	154
Arendal	90	132	134	154
Kostragruppe 13	165	169	172	174

Indikatoren viser utgifter til renholdsutgifter i kommunal eiendomsforvaltning, som omfatter funksjonene 130, 221, 222, 261, 381 og 386 i kroner per kvadratmeter (BTA). Framsikt har ikke tall klare pr. d.d., men SSB sier kr 183,- pr m² i 2019. Utgiftene har hatt en økning på 4 % fra 2018 til 2019. Larvik benytter NS-INSTA 800 standarden. Dette er et system for å fastsette og bedømme kvaliteten på renhold. Standarden viser hvordan kvalitetsnivåene skal være etter utført renhold, hvordan byggets ulike rom grupperes inn i romprofiler (kvalitetsprofiler), hvordan man for hver profil setter kvalitetsnivåer for objektgruppene gulv, inventar, vegg og himling, og hvordan dette skal kunne måles og følges opp i kontroller. Det forventes ingen større endringer i utgiftene i tiden fremover.

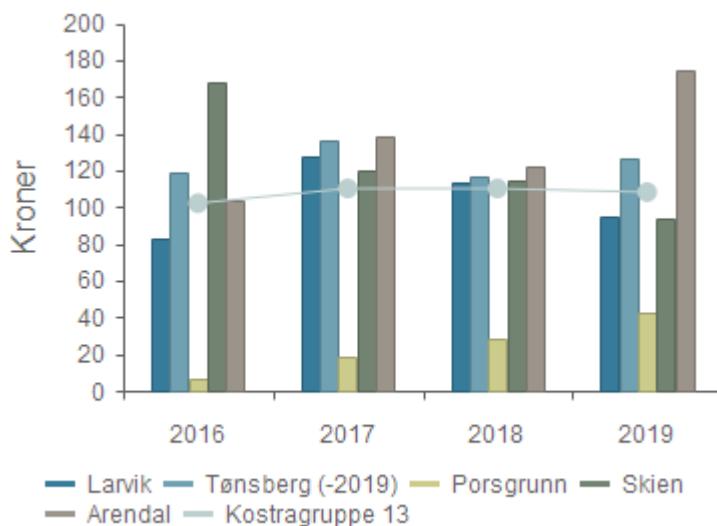
Produktivitet - Utgifter til driftsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)

	2016	2017	2018	2019
Larvik	569	567	624	617
Tønsberg (-2019)	590	567	661	692
Porsgrunn	430	435	478	492
Skien	542	592	749	719
Arendal	388	408	479	551
Kostragruppe 13	525	529	585	599

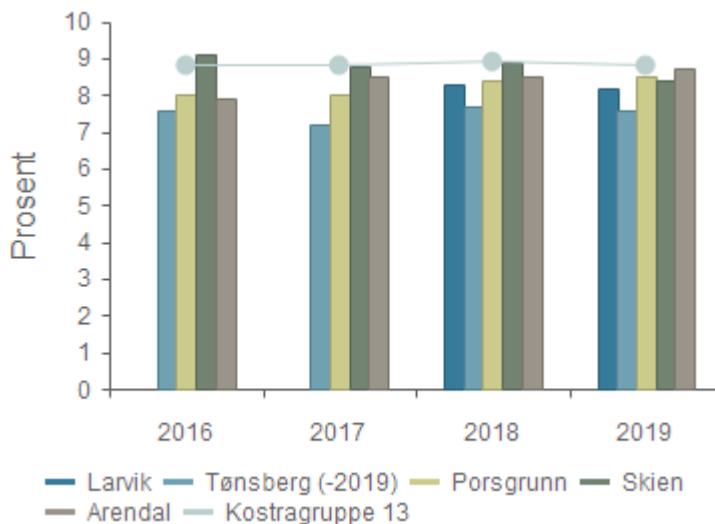
Indikatoren viser utgifter til driftsaktiviteter for eiendomsforvaltningen, som omfatter funksjonene 130, 221, 222, 261, 381 og 386 i kroner per kvadratmeter (BTA). Framsikt har ikke tall klare pr. d.d, men SSBs tall sier kr 617,- pr. m² i 2019. Utgiftene har hatt en liten nedgang siden 2018. Det forventes ikke større endringer i årene som kommer.

Produktivitet - Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)

Indikatoren viser utgifter til vedlikeholds aktiviteter for eiendomsforvaltningen, som omfatter funksjonene 130, 221, 222, 261, 381 og 386 i kroner per kvadratmeter (BTA). I KOSTRA defineres vedlikehold snevert. Det er kun «planlagt vedlikehold» som inngår i begrepet. Larviks svake kommuneøkonomi har medført lav prioritering av midler til eiendomsforvaltning gjennom tiår. Vedlikeholdsetterslepet er stort. Framsikt har ikke tall klare pr d.d., men SSBs tall sier kr 95,- pr m² i 2019. Larvik har da brukt noe mindre til vedlikeholdsaktiviteter i 2019 enn tidligere år. Dette skyldes i stor grad at i 2018 så ble Sentrumssattelitten barnehage lagt ned og bygningene fjernet. I tillegg så hadde kommunen en større vannskade i Byskogen barnehage som ble reparert. Her ble kostnadene refundert, men det vises ikke i disse tallene. Sett i forhold til sammenligningskommunene ligger Larvik på nivå med Tønsberg og Skien, samt KOSTRA gr. 13. Kommunenes sentralforbund anbefalte i 2013 et normtall for å opprettholde byggstandard på ca 200 kroner per kvadratmeter. Det er ingen av sammenligningskommunene eller KOSTRA-gruppe 13 som er i nærheten av dette nivået. Noe av vedlikeholdsbehovet blir dekket i forbindelse med oppgraderinger finansiert som investering, dette gjelder i særlig grad skolelokaler. Dette er synlig i indikatorene som gjelder investeringer.

Dekningsgrad - Netto driftsutgifter på funksjon ei endomsforvalt, kommune utg til ei endomsforvalt i pros av totale utg

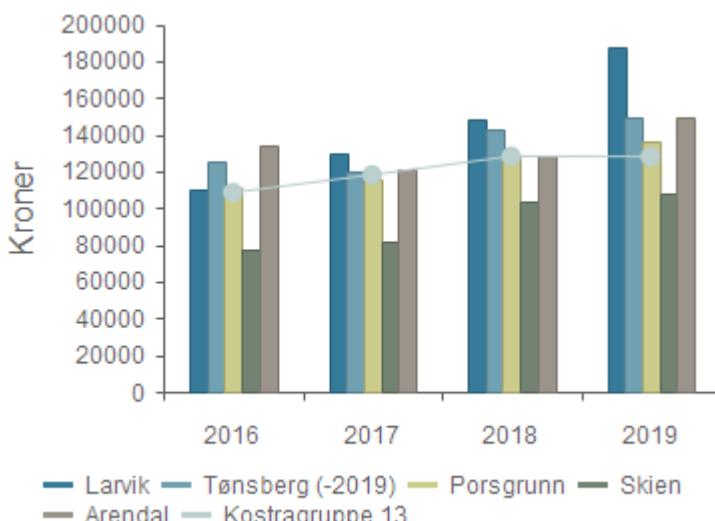

Indikatoren viser netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, som omfatter funksjonene 121, 130, 221, 222, 261, 381 og 386 i prosent av samlede netto driftsutgifter. Larviks andel av utgiftene er redusert med 0,1 % fra 2018. Utgiftsandelen er lavere enn Skien, Porsgrunn , Arendal og Kostragruppe 13. Det er kun Tønsberg som ligger lavere. Det forventes at kostnadene går noe ned som en følge av redusert energibruk i fremtiden. Det er dog noen usikkerheter her m.h.t. fremtidig energipris.

Samferdsel

	Larvik 2018	Larvik 2019	Tønsberg (-2019)	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Produktivitet							
Brutto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate (B)	147 898	187 488	148 784	136 498	107 443	148 909	127 868
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate (B)	209 987	255 756	236 226	182 073	190 160	248 149	222 532
Netto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate (B)	154 413	179 535	160 816	151 751	111 602	117 299	131 379
Dekningsgrad							
Antall parkeringsplasser skiltet for forflytningshemmede pr. 10 000 innb (B)	7	7	11	14	10	9	11
Antall utstedte parkeringstillatelser for forflytningshemmede pr. 10 000 innb (B)	45	44	42	190	170	118	117

Produktivitet - Brutto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate (B)

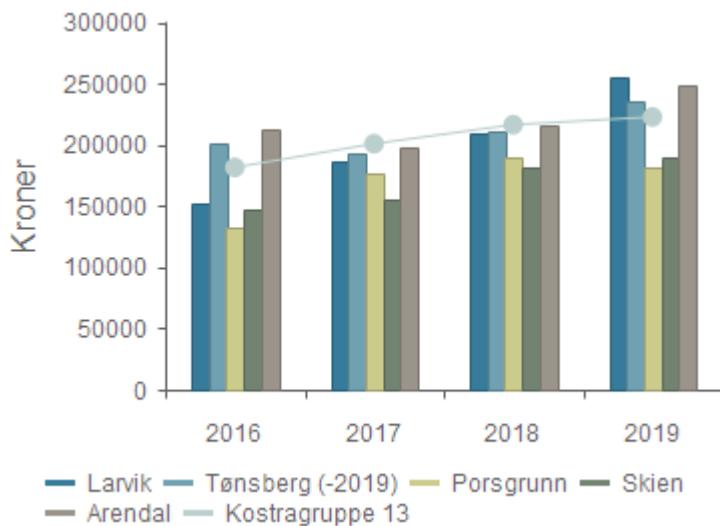

	2016	2017	2018	2019
Larvik	109 556	129 449	147 898	187 488
Tønsberg (-2019)	125 566	120 085	143 223	148 784
Porsgrunn	110 955	115 754	128 102	136 498
Skien	77 606	81 723	103 995	107 443
Arendal	133 790	120 598	128 774	148 909
Kostragruppe 13	108 373	117 968	128 093	127 868

Tønsberg, Arendal og Larvik bruker mest penger pr. km. vei.

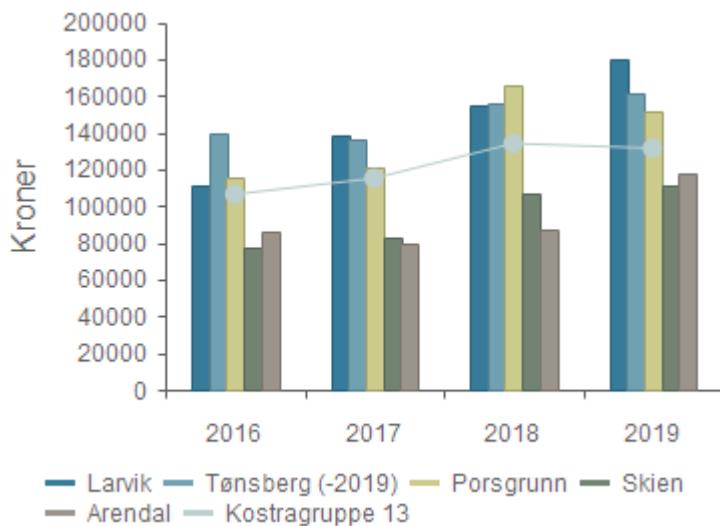
Veiene i Larvik har de siste årene fått mer penger til vedlikehold. Etterslepet av vedlikehold er fremdeles stort. Larvik har særlig fokus på veilys og trafikksikkerhet i perioden 2017 - 2022.

Produktivitet - Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate (B)

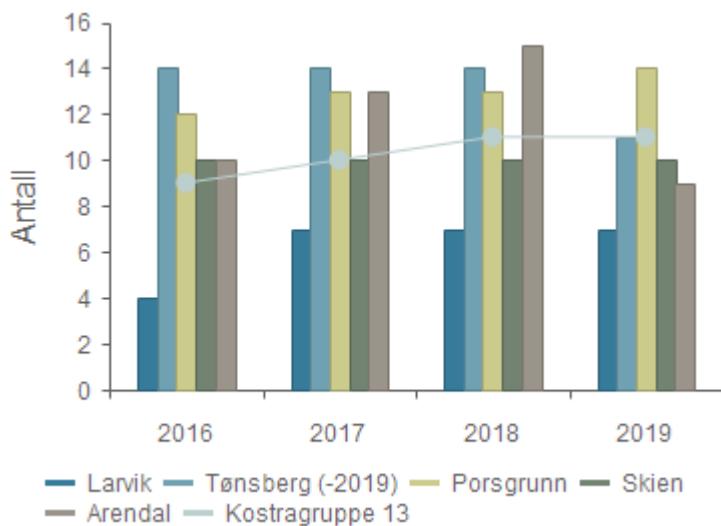

Arendal og Larvik er de tre kommunene som bruker mest penger her. Porsgrunn og Skien ligger lavere enn de øvrige. Larvik drifter og vedlikeholder en rekke private veier, som gjør at de samlede utgiftene blir høye.

Veiene i Larvik har de siste årene fått mer penger til vedlikehold. Etterslep av vedlikehold er fremdeles stort. Larvik har særlig fokus på veilys og trafikksikkerhet i perioden 2017 - 2022.

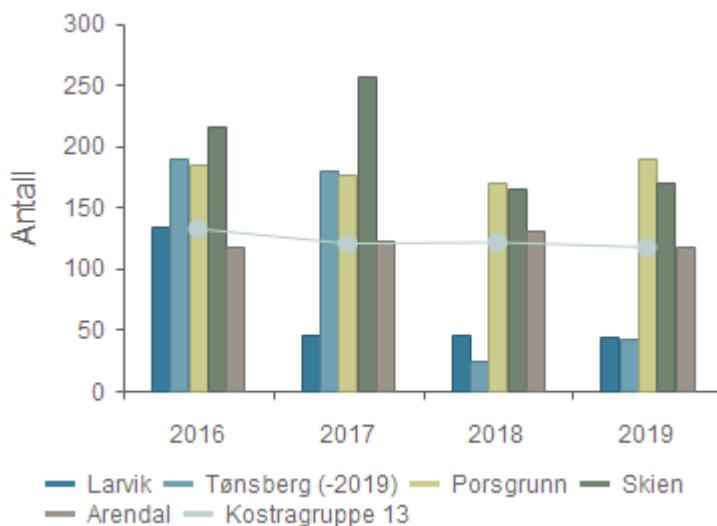
Produktivitet - Netto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate (B)

I denne sammenlikningen bruker Larvik mer penger enn de øvrige kommunene. Skien og Arendal skiller seg ut med betydelig mindre forbruk enn de tre andre kommunene.

Dekningsgrad - Antall parkeringsplasser skiltet for forflytningshemmede pr. 10 000 innb (B)

Larvik har færrest HC plasser pr. 10 000 innbyggere. I Larvik er det mange store P-plasser/parkeringshus som er privateide. Disse er ikke med i tallgrunnlaget.

**Dekningsgrad - Antall utstedte parkeringstillatelser for forflytningshemmede pr. 10 000 innb
(B)**

Larvik og Tønsberg har utstedt betydelig færre parkeringstillatelser til forflytningshemmede pr. 10 000 innbygger enn de øvrige kommunene. Om det er Larvik og Tønsberg som utsteder for få eller de andre kommunene som utsteder for mange er ikke lett å konkludere på. Larvik har en forholdsvis streng praksis for å utstede parkeringstillatelse.

Folkehelse

I det overordnede bildet ligger Larvik kommune, sammenlignet med store bykommuner i fylket og kommuner i Kostragruppe 13, jevnt med eller noe dårligere enn gjennomsnittet når det gjelder folkehelsestatus. Dette gjelder områdene fysisk og psykisk helse, levekår, levevaner og miljø. Utslagene er ikke store, men det er likevel noen trekk som er verdt å merke seg i nøkkeltallsoversikten.

I følge folkehelseprofilen ligger Larvik signifikant bedre an enn landet som helhet når det gjelder tre indikatorer; god drikkevannsforsyning, andel som bor trangt og ungdommens tilfredshet med kollektivtilbudet ifølge Ungdata-undersøkelsen fra 2017.

- Larvik kommune kommer noe dårligere ut enn snittet når det gjelder de grunnleggende sosioøkonomiske faktorene inntekt, utdanning og arbeid. Larvik kommune har hatt en negativ utvikling i forhold til utdanningsnivå. I forhold til sammenlignbare kommuner, fylket og landet som helhet ligger Larvik noe lavere enn disse i utdanningsnivå. Når det gjelder lavinntekt og stønad til livsopphold ligger Larvik signifikant dårligere an enn landet som helhet, men jevnt med eller bedre enn fylket og sammenlignbare kommuner i Kostragruppe 13.
- Larvik ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet når det gjelder psykiske symptomer/lidelser. Det har derimot vært en nedgang fra 2018 til 2019, og Larvik ligger nå bedre an enn de sammenlignbare kommunene i Kostragruppe 13.
- Antall skadedy behandlet i sykehus og anmeldte voldssaker er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet.
- Den forventede levealder, for både kvinner og menn, skiller seg ikke fra landsgjennomsnittet, heller ikke når det gjelder utdanningsforskjeller i forventet levealder.
- Frafallet fra videregående skole viser en kraftig endring fra 2017 til 2018 og fra 2018 til 2019 for alle kommunene i sammenligningen. *FHI er kontaktet for å få en forklaring på den kraftige endringen.

Ett temaområde som har preget de siste årene i Larvik deltagelse i arbeidsliv og utdanning. Larvik og Vestfold skiller seg ut med lavere yrkesdeltakelse og høy andel uføre og personer med nedsatt arbeidsevne.

Larvik har en overrepresentasjon av aldersgruppene 45 år +, og tilsvarende underrepresentasjon av aldersgruppen 25-44 år, og 0-14 år. De kommende 15 årene vil Larvik, i likhet med mange andre kommuner, ha lav befolkningsvekst i arbeidsfør alder, og størst vekst i de eldste aldersgruppene.

Demografisk utvikling for Larvik, basert på prognosenter fra SSB (www.ssb.no), viser at det kan forventes en betydelig økning i antall eldre, og at også andelen eldre innbyggere blir høyere enn i dag.

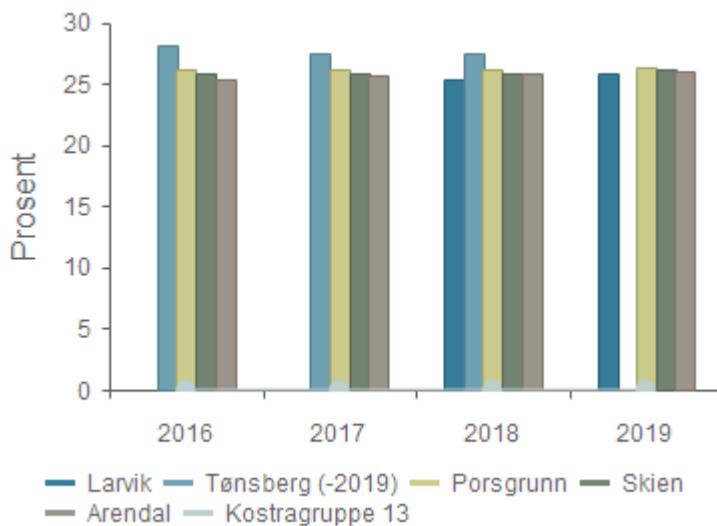
Larvik har en lavere andel innvandrere enn landet først og fremst, og marginalt lavere enn Vestfold, og de fleste innvanderne i Larvik kommer fra Polen.

* Folkehelseinstituttet (FHI) benytter gjennomsnittberegninger på en del av indikatorene, og med ulike tidsserier og datapunkter på den enkelte indikator. Dette gjør det utfordrende å gjenskape indikatorene i folkehelseprofilen for den enkelte kommune og KOSTRA-gruppene. Dette står på listen over ønsket utvikling av analysemodulen, men per er det ikke noe tidsestimat for når det kan være på plass. Dette vil avhenge av når prosjektet i FHI avsluttes.

KOSTRA og nøkkeltall 2019 - Larvik

	Larvik 2018	Larvik 2019	Tønsberg (-2019)	Porsgrunn	Skien	Arendal	Kostragruppe 13
Folkehelseprofil							
Befolknig - Personer som bor alene, 45 år +	25,4	25,8		26,3	26,2	26,0	
Helsenstilstand - Antibiotikabruk, resepter	377	341		310	317	346	
Helsenstilstand - Forventet levealder, kvinner	83,4	83,7		82,8	83,0	82,7	
Helsenstilstand - Forventet levealder, menn	79,0	79,4		78,3	79,0	78,7	
Helsenstilstand - Hjerte- og karsykdom	17,4	17,3		18,1	17,5	17,1	
Helsenstilstand - Psykiske symp./lidelser	184,8	176,0		179,0	180,0	198,0	
Helsenstilstand - Utdanningsforskjell i forventet levealder	5,00	5,20		5,90	5,20	6,20	
Helsenstilstand - Vaksinasjonsdekning, meslinger 9 år		95,2		95,4	94,9	94,3	
Miljø, skader og ulykker - God drikkevannsforsyning	99,7	100,0		100,0	100,0	100,0	
Miljø, skader og ulykker - Skader, behandlet i sykehus	13,9	13,9		14,8	14,8	14,4	
Miljø, skader og ulykker - Valgdeltakelse, 2019		60,6		60,6	58,3	62,0	
Oppvekst og levekår - Barn av enslige forsørger	17,8	18,0		19,0	19,0	19,0	
Oppvekst og levekår - Bor trangt, 0- 17 år	14,8	15,0		15,0	18,0	13,0	
Oppvekst og levekår - Frafall i videregående skole	21,0 %	20,0 %		18,0 %	22,0 %	22,0 %	
Oppvekst og levekår - Inntektsulikhet, P90/P10		2,7		2,8	2,8	2,7	
Oppvekst og levekår - Laveste mestringsnivå i lesing, 5. kl.	29,7	28,0		19,0	21,0	29,0	
Oppvekst og levekår - Lavinntekt (husholdninger)	11,6	8,2		8,0	10,2	9,2	
Oppvekst og levekår - Trives på skolen, 10. klasse	84,0	86,0		86,0	84,0	83,0	
Oppvekst og levekår - Vgs eller høyere utdanning, 30-39 år	77,0	74,0		78,0	75,0	77,0	

Folkehelseprofil - Befolkning - Personer som bor alene, 45 år +

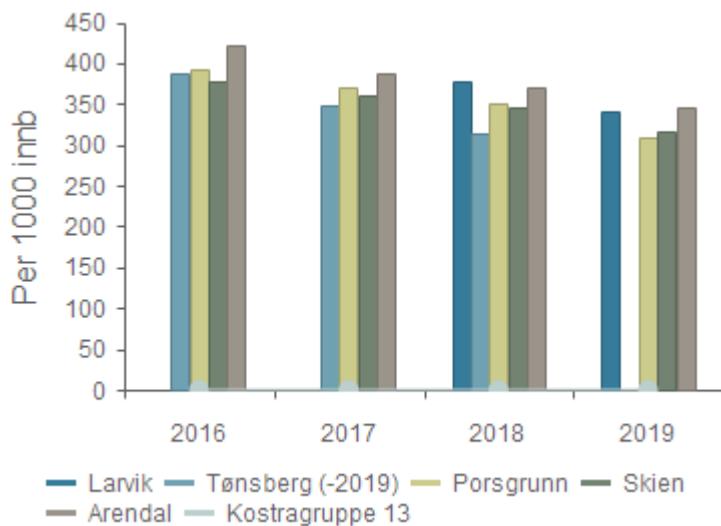

	2016	2017	2018	2019
Larvik			25,4	25,8
Tønsberg (-2019)	28,2	27,4	27,4	
Porsgrunn	26,1	26,1	26,2	26,3
Skien	25,9	25,8	25,8	26,2
Arendal	25,4	25,6	25,9	26,0
Kostragruppe 13				

Indikatoren viser andel personer som bor i én-personhusholdninger i prosent av befolkningen per 1. januar.

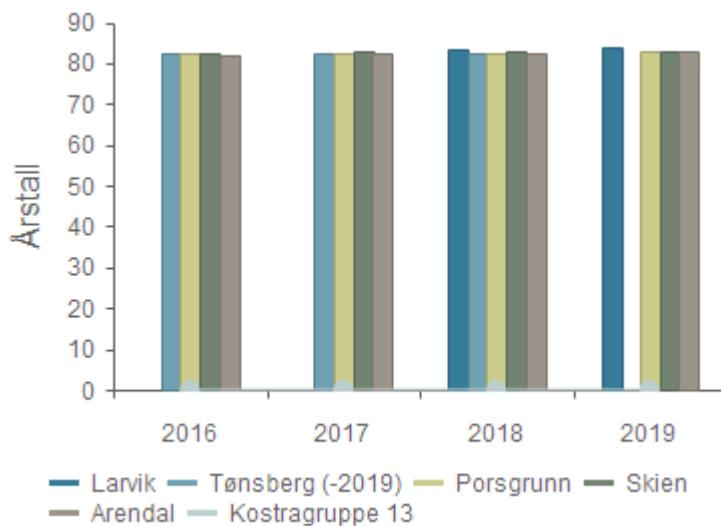
I Larvik er det 25,8% over 45 år som bor alene. Dette tallet har vært nokså stabilt de seneste årene. Larvik skiller seg ikke ut på dette området, da det samme er gjeldende for sammenlignbare kommuner.

Folkehelseprofil - Helsetilstand - Antibiotikabruk, resepter

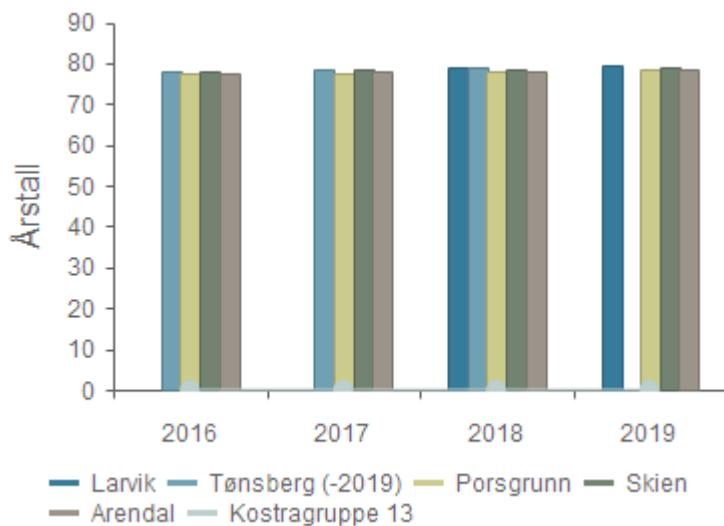
Indikatoren viser antibiotika forskrevet på resept og utlevert fra apotek til personer i aldersgruppen 0-79 år. En resept defineres som en utelevering av et antibiotikum.

Larvik har i likhet med de andre sammenlignbare kommunene og landet som helhet hatt en nedgang i antibiotikabruk de seneste årene. Larvik har en høyere bruk av antibiotika enn sammenlikningskommunene, med unntak av Arendal som ligger høyere enn Larvik.

Folkehelseprofil - Helsetilstand - Forventet levealder, kvinner

Forventet levealder ved fødsel, beregnet ved hjelp av dødelighetstabell. Statistikken viser 15 års gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for 15-årsperioder).

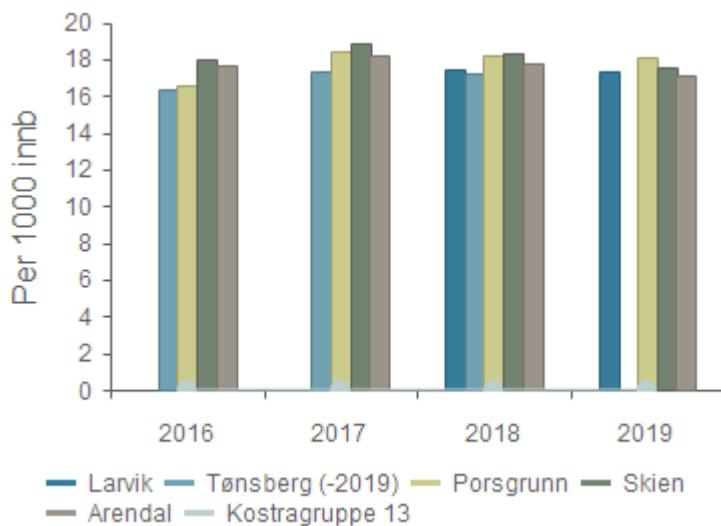
Larvik er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet og ligger jevnt med sammenlignbare kommuner og Vestfold og Telemark som helhet (<http://khs.fhi.no/webview/>).

Folkehelseprofil - Helsetilstand - Forventet levealder, menn

Forventet levealder ved fødsel, beregnet ved hjelp av dødelighetstabell. Statistikken viser 15 års gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for 15-årsperioder).

Larvik er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet og ligger jevnt med sammenlignbare kommuner, Vestfold og Telemark som helhet (<http://khs.fhi.no/webview/>).

Folkehelseprofil - Helsetilstand - Hjerte- og karsykdom

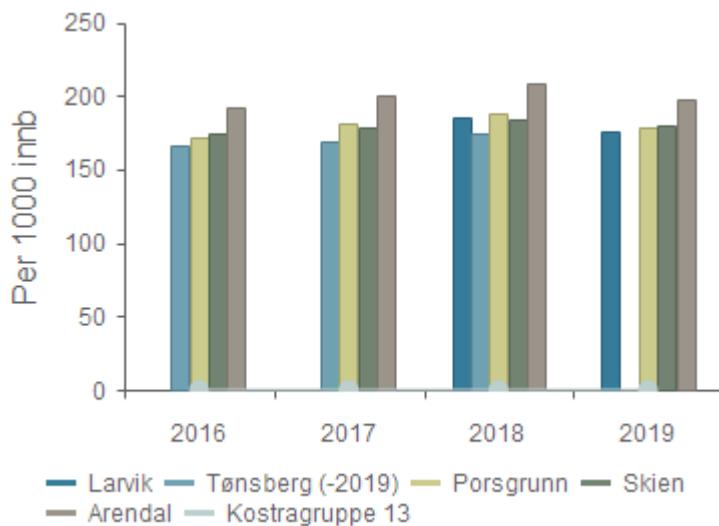

	2016	2017	2018	2019
Larvik			17,4	17,3
Tønsberg (-2019)	16,4	17,3	17,2	
Porsgrunn	16,6	18,4	18,2	18,1
Skien	18,0	18,9	18,3	17,5
Arendal	17,7	18,2	17,8	17,1
Kostragruppe 13				

Indikatoren viser antall unike personer med hjerte- og kar diagnose, per 1000 innbyggere per år, alders- og kjønnsstandardisert. Statistikken viser 3 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 3-årsperioder). Følgende grupper av hoveddiagnoser er presentert: Hjerte- og karsykdommer, hjerteinfarkt og hjerneslag.

Larvik har holdt seg stabilt det siste året. Larvik er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet og ligger forholdsvis jevnt med sammenlignbare kommuner.

Folkehelseprofil - Helsetilstand - Psykiske sympt./lidelser

	2016	2017	2018	2019
Larvik			184,8	176,0
Tønsberg (-2019)	166,7	169,4	175,0	
Porsgrunn	172,2	181,1	188,0	179,0
Skien	173,9	177,8	183,7	180,0
Arendal	191,9	200,2	208,4	198,0
Kostragruppe 13				

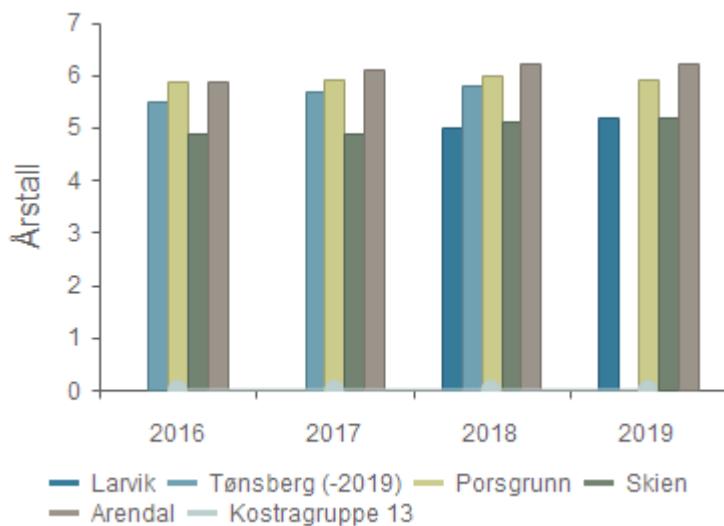
Indikatoren viser antall unike personer i kontakt med fastlege eller legevakt per 1000 innbyggere per år med psykiske symptomer/lidelser. Alle kontakttyper er inkludert. Dersom en person har vært i kontakt med fastlege eller legevakt flere ganger i løpet av kalenderåret med samme sykdom/lidelse, telles vedkommende kun én gang. Statistikken viser 3 års gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for 3-årsperioder).

Psykiske symptomer og lidelser omfatter:

- Psykiske symptomer
- Angst og depresjon, symptomer
- Psykiske lidelser
- Affektive og depressive lidelser
- Angstlidelser

Larvik har hatt en nedgang når det gjelder psykiske symptomer/lidelser fra 2018 til 2019 og ligger nå marginalt lavere enn sammenlignings kommunene.

Folkehelseprofil - Helsetilstand - Utdanningsforskjell i forventet levealder

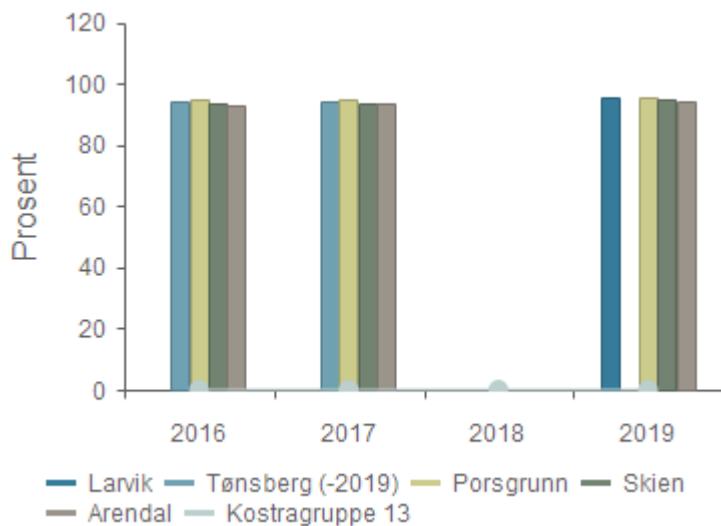
	2016	2017	2018	2019
Larvik			5,00	5,20
Tønsberg (-2019)	5,49	5,70	5,80	
Porsgrunn	5,87	5,90	6,00	5,90
Skien	4,89	4,90	5,10	5,20
Arendal	5,87	6,10	6,20	6,20
Kostragruppe 13				

Indikatoren viser antall år forskjell i forventet levealder mellom den delen av befolkningen som har videregående eller høyere utdanning og den delen av befolkningen som har grunnskole som høyeste utdanningsnivå. Forventet levealder i gruppene er beregnet ved hjelp av dødelighetstabell. Statistikken viser 15 års gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for 15-årsperioder).

Følgende utdanningsnivåer er sammenlignet:

- Grunnskole (alle som har fullført grunnskoleutdanning som høyeste utdanning)
- Videregående eller høyere utdanning - alle som har fullført videregående eller høyere utdanning, altså fullført utdanning utover grunnskolen, standardisert for størrelsesforskjeller mellom de to gruppene.

Larvik er liggende likt som Skien men vesentlig lavere enn Porsgrunn og Arendal.

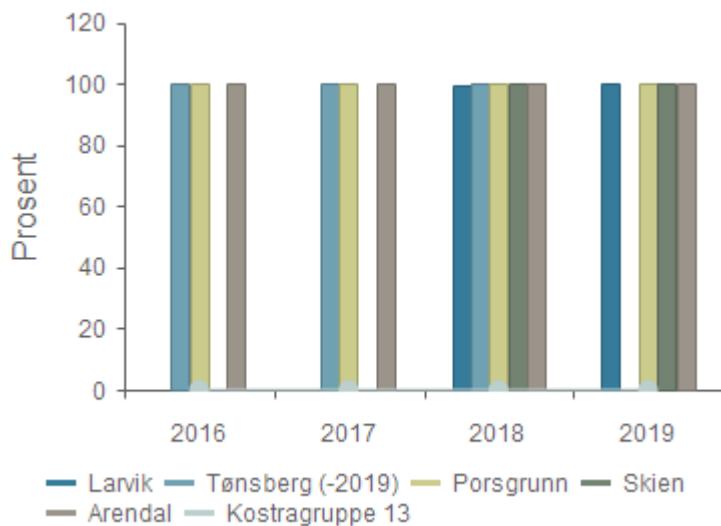
Folkehelseprofil - Helsetilstand - Vaksinasjonsdekning, meslinger 9 år

	2016	2017	2018	2019
Larvik				95,2
Tønsberg (-2019)	94,0	94,0		
Porsgrunn	94,7	94,6		95,4
Skien	93,4	93,6		94,9
Arendal	93,0	93,3		94,3
Kostragruppe 13				

Oversikten viser andelen fullvaksinerte barn mot meslinger ved 9 års alder. Andelen oppgis i prosent av alle barn i aldersgruppen 9 år. Statistikken viser 5 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 5-årsperioder).

Larvik hadde i 2019 en høyere andel enn Skien og Arendal, men marginalt lavere enn Porsgrunn.

Folkehelseprofil - Miljø, skader og ulykker - God drikkevannsforsyning

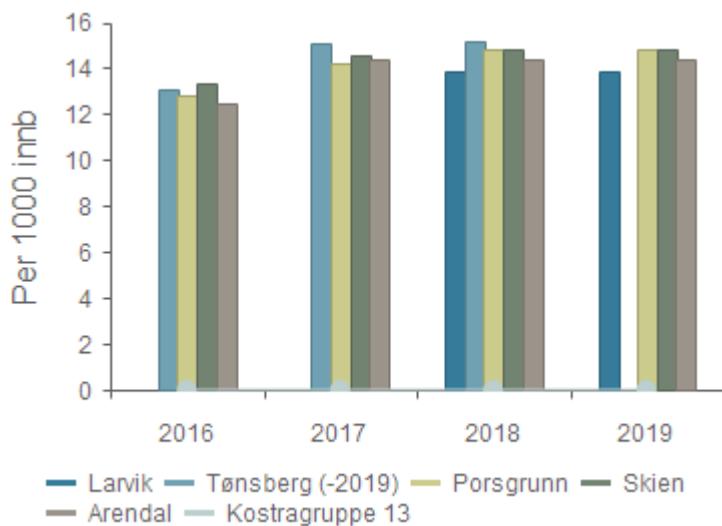

	2016	2017	2018	2019
Larvik			99,7	100,0
Tønsberg (-2019)	100,0	100,0	100,0	
Porsgrunn	100,0	100,0	100,0	100,0
Skien	0,0	0,0	100,0	100,0
Arendal	100,0	100,0	100,0	100,0
Kostragruppe 13				

Indikatoren viser andelen personer tilknyttet vannverk (vannforsyningssystem) med ulik kvalitet på drikkevannsforsyningen med hensyn til E.coli og leveringsstabilitet (ikke-planlagte avbrudd i vannforsyningen) i prosent av befolkningen tilknyttet vannverk som forsyner minst 50 personer. Tallene er årlige og omfatter både private og kommunale vannverk.

Larvik ligger likt med sammenliknbare kommuner i oversikten, som alle har 100%.

Folkehelseprofil - Miljø, skader og ulykker - Skader, behandlet i sykehus

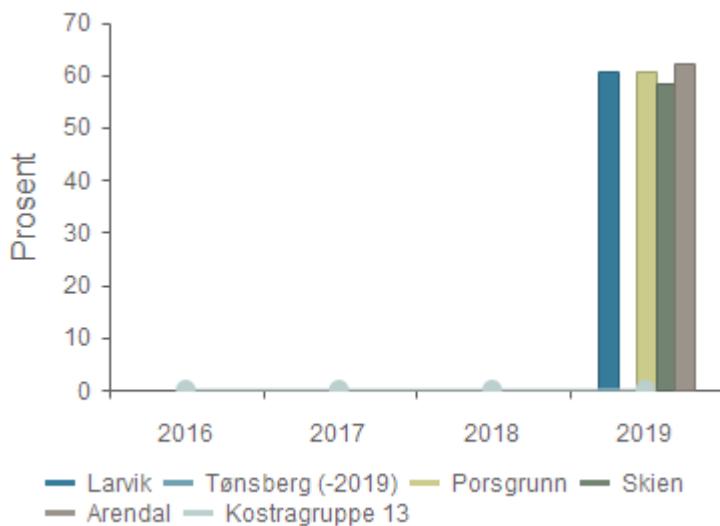

	2016	2017	2018	2019
Larvik			13,9	13,9
Tønsberg (-2019)	13,1	15,1	15,2	
Porsgrunn	12,8	14,2	14,8	14,8
Skien	13,3	14,6	14,8	14,8
Arendal	12,5	14,4	14,4	14,4
Kostragruppe 13				

Indikatoren viser antall pasienter innlagt (dag- og døgnopphold) i somatiske sykehus per 1000 innbyggere per år. Dersom en person legges inn flere ganger i løpet av kalenderåret med samme sykdom/ lidelse, telles vedkommende kun én gang. Statistikken viser 3 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 3-årsperioder).

Tallene for Larvik har vært stabile de siste to årene, og det er litt færre tilfeller enn i de sammenlignbare kommunene.

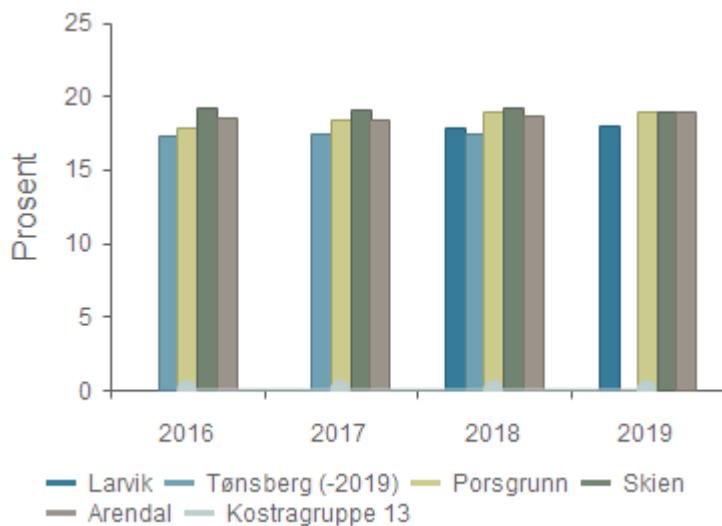
Folkehelseprofil - Miljø, skader og ulykker - Valgdeltakelse, 2019

Indikatoren viser godkjente stemmesedler eller godkjente stemmegivninger i prosent av stemmeberettigede ved kommunevalget i 2019.

Larvik ligger ganske jevnt med sammenlignbare kommuner, men signifikantert dårlige enn landet som helhet, som ligger på 65 % ifølge folkehelseprofilen (FHI).

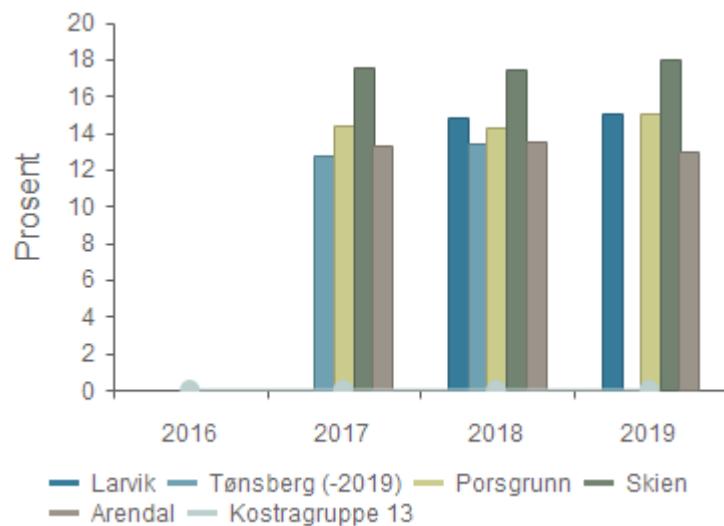
Folkehelseprofil - Oppvekst og levekår - Barn av enslige forsørgere

	2016	2017	2018	2019
Larvik			17,8	18,0
Tønsberg (-2019)	17,3	17,5	17,5	18,0
Porsgrunn	17,9	18,4	19,0	19,0
Skien	19,2	19,1	19,2	19,0
Arendal	18,5	18,4	18,6	19,0
Kostragruppe 13				

Indikatoren viser antallet/andelen av barn i alderen 0-17 år med mor eller far som er eneforsørger. Som eneforsørger regnes personer som mottar utvidet barnetrygd (barnetrygd for ett barn mer enn de faktisk har) etter lov om barnetrygd. Dette inkluderer også noen samboere.

I Larvik har dette vært stabilt de siste to årene. Larvik har færre barn av enslige forsørgere enn de sammenlignbare kommunene.

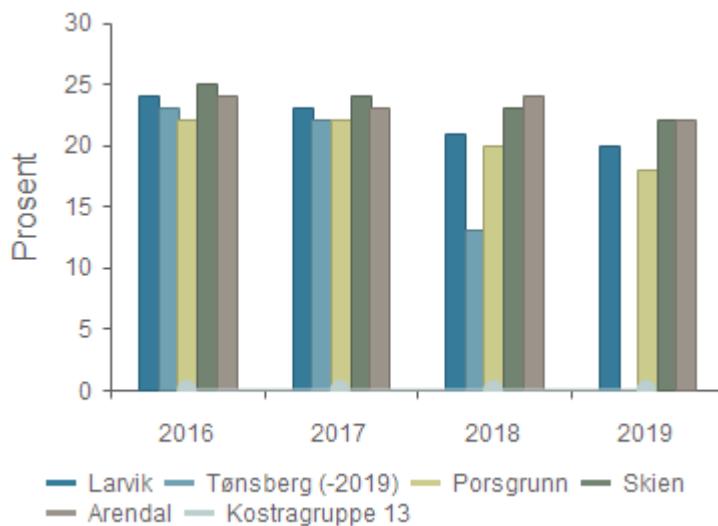
Folkehelseprofil - Oppvekst og levekår - Bor trangt, 0-17år

	2016	2017	2018	2019
Larvik			14,8	15,0
Tønsberg (-2019)		12,7	13,4	
Porsgrunn		14,4	14,3	15,0
Skien		17,6	17,4	18,0
Arendal		13,3	13,5	13,0
Kostragruppe 13				

Indikatoren viser andelen som er presentert i prosent av personer i privathusholdninger. Å bo trangt er definert som følgende: 1. Antall rom i boligen er mindre enn antall personer eller én person bor på ett rom, og 2. Antall kvadratmeter (p-areal) er under 25 kvm per person. I tilfeller hvor det mangler opplysninger om antall rom eller p-areal, vil husholdninger regnes som trangbodde dersom en av de to betingelsene er oppfylt.

Larvik ligger på nivå med Porsgrunn, lavere enn Skien men høyere enn Arendal.

Folkehelseprofil - Oppvekst og levekår - Frafall i videregående skole

	2016	2017	2018	2019
Larvik	24,0 %	23,0 %	21,0 %	20,0 %
Tønsberg (-2019)	23,0 %	22,0 %	13,0 %	-
Porsgrunn	22,0 %	22,0 %	20,0 %	18,0 %
Skien	25,0 %	24,0 %	23,0 %	22,0 %
Arendal	24,0 %	23,0 %	24,0 %	22,0 %
Kostragruppe 13	-	-	-	-

Frafallet inkluderer personer som startet på grunnkurs i videregående opplæring for første gang et gitt år og som har gjennomført VKII eller gått opp til fagprøve, men som ikke har bestått ett eller flere fag og derfor ikke har oppnådd studie- eller yrkeskompetanse etter 5 år, samt elever som startet opp dette året, men som sluttet underveis. Andelen blir beregnet ut fra prosent av alle som startet grunnkurs i videregående opplæring det året. Personer som etter 5 år fortsatt er i videregående skole, regnes ikke som frafalt. Det er tatt utgangspunkt i personens bostedskommune det året han eller hun startet på grunnkurs i videregående opplæring. Statistikken viser 3 års glidende gjennomsnitt.

Frafallet fra videregående skole viser en kraftig endring fra 2017 til 2018 og fra 2018 til 2019 for alle kommunene i sammenligningen. FHI er kontaktet for å få en forklaring på den kraftige endringen. I Framsikt grafen vises dataene fra publiserte folkehelseprofiler for hver kommune fra og med 2016 publiseringen. Vi legger siste publisering på siste rapporteringsår i Framsikt. Dvs. ligger publisering 2016 på 2015 i Framsikt osv. Det er derfor valgt å vise også en annen tabell på frafallet som sammenligner Larvik med Vestfold og Telemark samt landet.

KOSTRA og nøkkeltall 2019 - Larvik

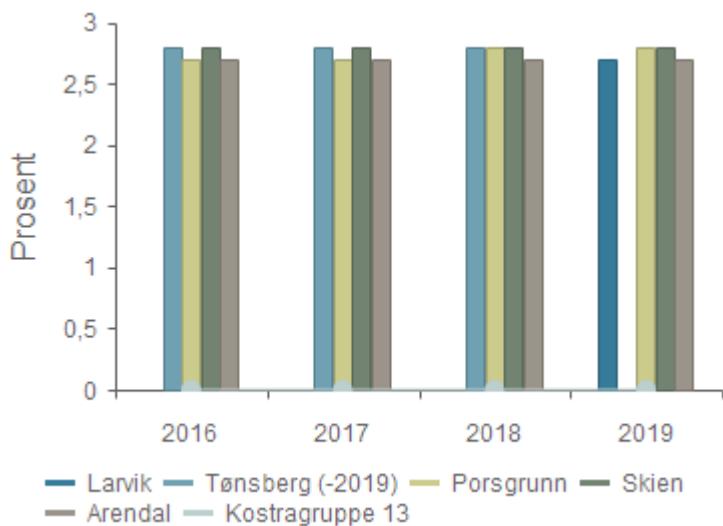
Frafall i videregående skole (B, inndeling per 1.1.2020) – andel (prosent), standardisert

▼ Endre utvalg av...

Geografi **Foreldrenes utdanningsnivå** **År** **Måltall**

År	2010-2012	2011-2013	2012-2014	2013-2015	2014-2016	2015-2017	2016-2018
Geografi	Foreldrenes utdanningsnivå						
	totalt	25	24	24	23	22	21
Hele landet	grunnskole	48	47	45	44	43	41
	videregående	28	27	27	26	24	23
	universitet/høgskole	15	15	15	14	13	12
	totalt	26	26	25	24	23	21
Vestfold og Telemark	grunnskole	49	49	48	45	43	41
	videregående	30	28	28	27	26	24
	universitet/høgskole	15	15	15	14	13	12
	totalt	28	27	27	24	23	21
Larvik	grunnskole	52	50	45	40	38	36
	videregående	30	29	30	27	26	23
	universitet/høgskole	17	17	18	16	14	13

Folkehelseprofil - Oppvekst og leveår - Inntektsulikhet, P90/P10

	2016	2017	2018	2019
Larvik				2,7
Tønsberg (-2019)	2,8	2,8	2,8	
Porsgrunn	2,7	2,7	2,8	2,8
Skien	2,8	2,8	2,8	2,8
Arendal	2,7	2,7	2,7	2,7
Kostragruppe 13				

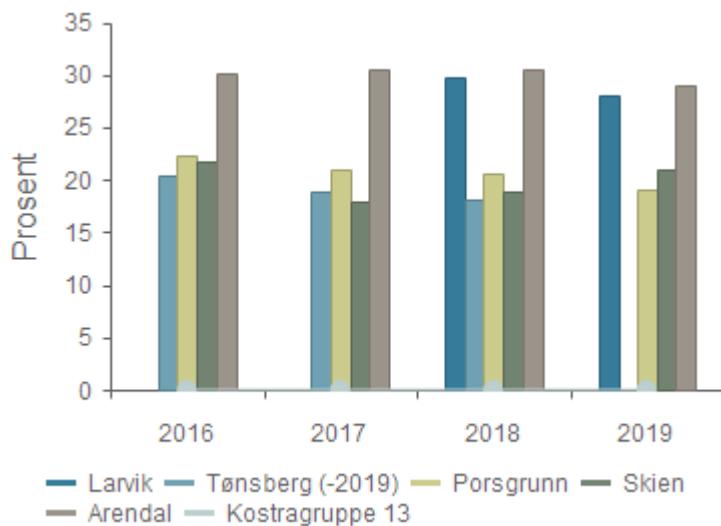
Indikatoren viser inntekten til den som har den 90 % høyeste inntekten i befolkningen sammenlignet med den som har den 10 % laveste inntekten. Sagt på en annen måte: Om man sorterer 100 personer stigende etter inntekt, er P90/P10 forholdet mellom inntektene til person nummer 90 (den tiende høyeste) og person nummer 10 (den tiende laveste).

Inntektsulikheten i Larvik ligger jevnt med sammenligningskommunene.

Inntekt og økonomi er grunnleggende påvirkningsfaktorer for helse. Likhet i fordelingen av økonomiske ressurser påvirker antakelig andre samfunnsmessige forhold positivt. Man kan anta at stor økonomisk ulikhet i et samfunn kan lede til økt kriminalitet, kulturelle forskjeller og politiske konflikter mellom ulike grupper i samfunnet.

Stor inntektsulikhet i en kommune kan være en pekepinn på at det også er store sosiale helseforskjeller i kommunen. De siste 30 årene har alle inntektsgrupper i landet fått bedre helse, men helsegevinsten har vært størst for personer med lang utdanning og høy inntekt. For eksempel har denne gruppen høyere forventet levealder enn personer med kortere utdanning og lavere inntekt. Særlig de siste ti årene har helseforskjellene økt, det gjelder både fysisk og psykisk helse, og både barn og voksne. Utjevning av sosiale helseforskjeller er en viktig målsetting i folkehelsearbeidet

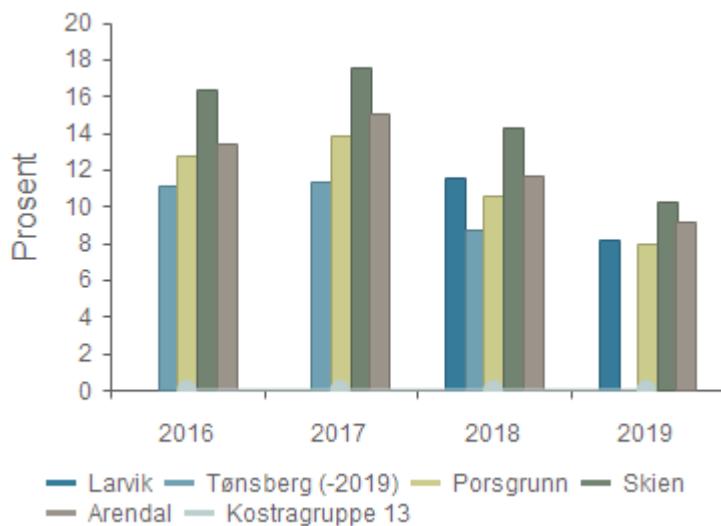
Folkehelseprofil - Oppvekst og levekår - Laveste mestringsnivå i lesing, 5. kl.

Indikatoren viser andel 5. klassinger på mestringsnivå 1 i lesing, i prosent av alle 5. klassinger som tok nasjonale prøver. Kommunens tall omfatter elever som er bosatt i kommunen. Statistikken viser 3-års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 3-årsperioder). 5.klassinger har tre mestringsnivåer der mestringsnivå 1 er lavest.

Larvik har en høyere andel som er på det laveste mestringsnivået enn fylket og landet for øvrig ifølge folkehelseprofilen, men det har vært en reduksjon de seneste årene. Det betyr at flere elever har kommet på et høyere mestringsnivå i lesing enn tidligere. Larvik ligger fortsatt signifikantert dårligere enn landet som helhet, men har hatt en positiv utvikling de seneste årene.

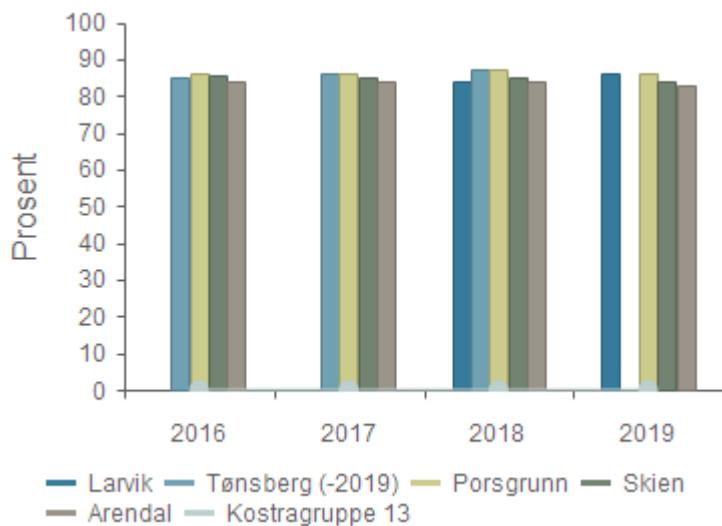
Folkehelseprofil - Oppvekst og levekår - Lavinntekt (husholdninger)

	2016	2017	2018	2019
Larvik			11,6	8,2
Tønsberg (-2019)	11,1	11,3	8,7	
Porsgrunn	12,8	13,8	10,6	8,0
Skien	16,4	17,6	14,3	10,2
Arendal	13,4	15,0	11,7	9,2
Kostragruppe 13				

Indikatoren viser personer i husholdninger med inntekt under 60 % av nasjonal medianinntekt, beregnet etter EU-skala. Husholdninger med en brutto finanskapital på 1 G (gjennomsnittlig grunnbeløp i året) eller mer regnes her ikke som lavinntektshusholdninger.

Larvik hadde i 2019 en høyere andel enn Porsgrunn, men lavere enn Arendal og Skien.

Folkehelseprofil - Oppvekst og levekår - Trives på skolen, 10. klasse

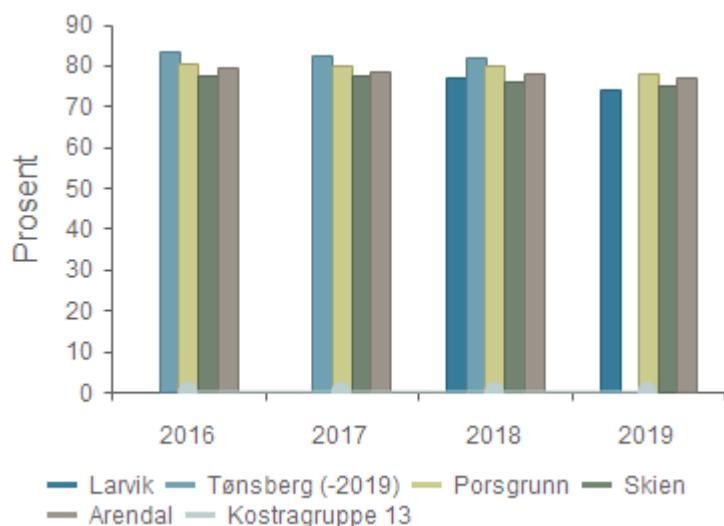
	2016	2017	2018	2019
Larvik			84,0	86,0
Tønsberg (-2019)	85,1	86,0	87,0	87,0
Porsgrunn	86,0	86,0	87,0	86,0
Skien	85,4	85,0	85,0	84,0
Arendal	84,0	84,0	84,0	83,0
Kostragruppe 13				

Indikatoren viser andel elever i 10.klasse som trives godt på skolen i prosent av alle som svarte på undersøkelsen. Kommunens tall omfatter elever som går på skole i kommunen. Statistikken viser 5 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 5-årsperioder).

Andelen omfatter de som har svart at de trives godt eller svært godt på spørsmålet "Trives du på skolen?".

Larvik har hatt en positiv utvikling i forhold til trivsel blant elevene i 10.klasse. Larvik ligger i 2019 på nivå med Porsgrunn, men høyere enn Skien og Arendal.

Folkehelseprofil - Oppvekst og levekår - Vgs eller høyere utdanning, 30-39år

	2016	2017	2018	2019
Larvik			77,0	74,0
Tønsberg (-2019)	83,3	82,3	82,0	
Porsgrunn	80,5	79,9	80,0	78,0
Skien	77,3	77,5	76,0	75,0
Arendal	79,3	78,4	78,0	77,0
Kostragruppe 13				

Indikatoren viser andel personer med videregående eller høyere om høyeste fullførte utdanning i prosent av alle med oppgitt utdanningsnivå.

Larvik har hatt en negativ utvikling i forhold til utdanningsnivå og ligger lavere enn sammenligningskommunene.

Begrunnelse for valg av indikator

Det er veldokumenterte sammenhenger mellom utdanningsnivå, materielle levekår og helse.

De fleste grupper i samfunnet har fått bedre helse i løpet av de siste 30 årene. Men helsegevinsten har vært størst for dem som allerede hadde den beste helsen - gruppen med lang utdanning, god inntekt og som lever i parforhold. Helsegevinstene har ikke økt like mye for gruppen med lav utdanning og inntekt. Derfor har forskjellene i helse økt, særlig de siste ti årene.

Utdanningsnivå henger også sammen med risikofaktorer for hjerte- og karsykdommer: røyking, BMI, blodtrykk og kolesterol. Forskjellene er uavhengig av alder.

Levekår har betydning for motivasjon og evne til å opprettholde helsebringende levevaner som regelmessig fysisk aktivitet, sunt kosthold, avhold eller måtehold i bruk av tobakk og andre rusmidler.

Tolkning og feilkilder

På kommunenivå er sammenhengen mellom utdanningsnivå, arbeidsmarked og helse mer komplisert. Når det gjelder utdanning og materielle levekår er forholdet bl.a. avhengig av det lokale arbeidsmarked.